

SLOVENE

Štev. 115.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v soboto, 21. maja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejeman:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejeman: za celo leto 20 K, za polovico leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na doma je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettivrsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona šte. 188.

Binkošti.

Pomenljiv in ljubezniv praznik! Priroda se odeva s cvetjem, vse duhti mlado življenje. In v tej dobi veselega življenja praznujemo prvo zmago katolicizma v ljudskih masah, okateri nam pripoveduje „Dejanje Apostolov“.

Predvsem je bilo treba poguma. Prej boječi apostoli, ki so bežali pred klepetavimi jeziki, pred sleparskimi pismarji in sirovimi tolpmi, so pogumno stopili pred množice in brez strahu oznanjevali resnico.

Treba je bilo razsvetljenja. Učenost modrijanov je prišla do one usodne stopnje, v kateri se dvom in ošabnost združujeta v najžalostnejši svetovni nazor, v nestrpnost obupanja. Če je resnica nestrpna, kakor luč ne trpi teme, je pa dvom tiranski, ker hoče s silo nadomestiti, kar mu manjka notranje vsebine. Dvom je triumfiral veliki teden; zmagala je resnica na Veliko noč — triumfirala je na Binkošti. Kako so se dvomi razjasnili, kako so mrakovi izginili v svitu nadnaravne svetlobe. Če je prej prosvetljeni oblastnik zaničljivo vprašal: Kaj je resnica? — je ta dan na tisoče ljudstva vzklikalo: Resnica je, mi smo jo spoznali!

Odpri se je nov svet. Oni, ki so bili prej tlačeni in prezirani, so stali tu pred novo duhovno silo, ki jih je povzdignila in osvobodila. Ali niso grški sofisti in rimski retorji prodajali svojo modrost najrajši pri polnih mizah ob pojedinah bogatašev? Tam so se lizali mogočnjakom, proglašali oblasti- nike za bogove in kovali v zvezde bogataše. A preprosto ljudstvo so zaničevali in videli v delu nekaj poniževalnega. Zdaj je zasijal nov, jasen dan za one, ki so zatirani, za one, ki imajo žuljave roke in skrbi polno srce. In ti so spoznali, kar je ostalo tajno prosvetljenim in naprednim libertincem: Videli so novo silo, ki ponižuje prevzetne in povzdiguje slabotne, videli so, da se svita zarja nove dobe, v kateri bo gospodovalo pošteno delo, spojeno z iskreno molitvijo.

Kaj si je pač mislil Herod, ko je izvedel o krstu tolike množice? Herod je bil izdajalec. Iz tujine so bili prišli Rimljani, hoteli so gospodovati. In Herod je sklenil zvezo, tako zvezo, v kateri je on služil tujcu. Bil je izdajska duša, političen komediant, pri svoji frivolnosti vedno tudi neusmiljen do nasprotnika. Kaj si je Herod mislil, ko je izvedel o gibanju ljudstva? Zbal se je za svojo nadvlado, in zaničeval ljudstvo, ki se udaja — klerikalizmu.

Bil je ves isti položaj, kakor se sem- tertje najde tudi še — dandanes.

Frivolna „inteligenca“ z izdajalskim poglavarjem na čelu je iskala sredstev, s katerimi bi udušila to „klerikalno“ gibanje. Tožili so. Tedanja državna pravdnishva so hitro pograbila vsakoga, ki je bil na sumu „klerikalizma“. Bilo je dovolj, da je le govoril o postavi, ki je dana vsem, in o rešenju, ki je vsem namenjeno. Tirali so ga pred sodbo. In „inteligenca“ je stala ob strani, podkupovala priče, segala v obravnavo in terorizirala sodnike. „Klerikalci“ so bili vedno krivi.

Začeli so očitati „klerikalcem“ vse mogoče pregrehe. Voditelj „intelligence“ je bil podla duša, prešestnik in goljuf. Eden mu je bil resnico v obraz povedal. Zato je izgubil glavo... In ti ljudje, sami npravno propadli, so se povzdigovali, kakor bi bili le oni poštenjaki. Med njimi je bilo vse dovoljeno. A „klerikalce“ so tožili in hudo obsojali zaradi pregreh, ki so jih bili sami krivi.

Posebno velika kriminalna pregreha je bilo žaljenje časti libertinske družbe. Sami so morali pretrpeti „klerikalci“ vsako zasramovanje. A kdor se je le mimogrede izpodtaknil nad liberalnimi bruni, tega so vlekli pred sodbo. Bilo je veliko veselje v tej „inteligentni“ družbi, ako se ji je posrečilo, da je spravila koga v nesrečo.

Rimski cesarski namestnik je omahoval. Nagnil se je tje, kamor ga je vlekle srce,

in kjer je mislil, da je zanj ugodneje. Res, da je na hip na tisoče ljudi sprejelo Kristu- sovo vero in s tem priznalo, da je bila po- litika Pilatova napačna. Res, da je bil bin- koštni dogodek glasen protest proti Pilatovi sodbi.

A teh ljudi se ni bilo treba bati! Ti ljudje so bili mirni in krotki kakor ovce. Ti ljudje so se dali vleči pred sodišče in obsojati. Ti ljudje bi bili lahko dvignili ljud- stvo k velikim demonstracijam, bi bili pri- redili hrupne izgrede in teorizirali sito družbo, ki se je valjala po naslonjačih in čitala epikurejske verze. A ti ljudje so bili vendar mirni! Kakor si pa ljudje Pilatovega značaja sploh miru in potrpežljivosti ne morejo raz- lagati drugače, nego kot posledico slabosti, tako so tudi tedaj z zaničevanjem bičali ubogo rajo, češ, da neomikani narod, zabita masa, nič drugega ne zasluži.

In vendar se je videlo kmalu, da so bili modri oni, ki so se zdeli neomikani. Po- gumni so bili oni, ki so udano trpeli. Dvig- nili so se oni, ki so bili tlačeni pod jarmom tiranstva.

Gnus in zaničevanje ljudi je bil delež Herodov na koncu njegovega delovanja. To- variši njegovih zločinov so bežali od njegove smrtno postelje. Nemilost cesarjeva je pahnila Pilata v nesrečo in izgnanje. In glejte: tudi oni, ki so se borili za pravico, so umrli zanj. Niti eden uspeh jim ni bil darovan brez boja in trpljenja. A boj in trpljenje sta zidarja, ki zidata zgradbe za stoletja. Kar je sklenjeno s krvjo in z znojem, to drži na veke!

Pozdravljene torej Binkošti, praznik na- debudnega cvetja! Tedaj se je prvič v vseh jezikih razlegalo veselo oznanilo. In ko je blagovestje v vseh jezikih prodiralo v člo- veška srca, tedaj je padel razloček med ljudmi in barbari. Odtlej ni bilo več go- sposkih in manj vrednih narodov! Vsi so bili bratje, vsi enakopravni.

Naj doni to veselo oznanilo tudi danes

v vseh jezikih! Naj prodere v vsa srca, naj objame vse narode!

Denarja iščejo.

Glavno orožje v vojski je — denar. To šutimo mi zdaj, ko nam obljubuje vojni minister velikanske izdatke v svoje namene, in to čutita še posebno zdaj Rusija in Ja- ponska.

Rusija je prvi moderni državni prora- čun izdala l. 1862. Izkazala je 140 milijonov rubljev izdatkov in toliko dohodkov. Takrat je bil ruski državni proračun skoro enak avstrijskemu, ki je znašal tedaj 280 mili- jonov goldinarjev. Od tedaj so se ruski redni izdatki dvanaestkrat zvišali.

Leta 1902. je ruski proračun izkazoval 2071 mil. rubljev izdatkov. Finančni ministri so dotlej po zgledu avstrijskega finančnega ministra Bilinskega delali proračune tako, da so imeli vsako leto blagajniške pre- ostanke. Od l. 1898. do 1902. so dosegli tako lepo vsoto 918 milijonov blagajniških preostankov; seveda so mnogo teh mili- jonov porabili izredni izdatki, tako da je bilo l. 1903. preostankov še 937 mil. kron.

Velika ruska bolezen je ogromni dr- žavni dolg, kateri je prvega jan. 1903. zna- šal že 6643,700 000 rubljev. Edino dobro pri tem je, da je polovica vsega dolga in- vestirana v ruskih železnicah.

Državni dolg ruski je rasel zlasti pod finančnim ministrom Wittejem. Ta je pro- vzročil sibirsko železnico, stavil železnice sploh z denarjem, od judov izposojenim in rusko vlado izročil v službo kapitalistom. Povprek so pod njim naredili na leto no- vega dolga 1,27 milijard frankov, tako da plačuje Rusija le obresti od dolga na leto 7425 milijonov frankov (1 rubelj = 268 franka = 253 kron).

Za leto 1904. je bilo v ruski proračun postavljeno za armado 3608 milijonov rub- ljev, za vojno mornarico 1136 mil. rubljev, skupaj torej 4744 mil. rubljev.

Sicer car sam mnogo doplačuje zdaj iz svojega ogromnega premoženja, da ne bi toliko trpela državna blagajna, a vendar je Rusija prisiljena, da je zopet najela velik dolg. Od družbe francoskih bankirjev je dobila ravnokar Rusija posojila 800 milijonov frankov po izdajalnem kurzu 38% in obrestni

LISTEK.

Čestilka.

Spisal I. K.

Sodni tajnik dr. Josip Mukovec je imel poleg čednega lica, lepih brk, živih oči in dobre, vabljive službe še neko svojstvo, ki ga je delalo prikupljivega in interesantnega: Bil je izvrsten, duhovit pesnik in pisatelj, čegar proizvodi so se mnogo čitali in pro- slavljali po širni domovini. Slava njegovih spisov je prekoračila meje domačega ozemlja. Njegovo ime je bilo zaslovelo po Evropi. »Pisateljaka zveza« mu je poklonila za štiri- deseti god krasno, z briljanti okrašeno zlato uro na umetni verižici.

Snov njegovih poezij in romanov je ugajala posebno nežnemu spolu, katerega je povzdigoval v deveta nebesa. Pa tudi moški so se navduševali za odličnega literata. Vsakdo ga je hotel poznati, videti in se mu poklo- niti. Najbolj čudno pa je bilo, da se vzlic tej hvali, ki jo je pel ženskemu spolu, ni zaljubil še nikdar. Nobeno bitje ni imelo vseh onih vrlin, katere je zahteval sodni

tajnik Josip Mukovec od svojega vzora, svoje žene... Vsako približevanje je bilo brez uspešno; njegovo srce je bilo kakor iz trdega porfira.

Nekega lepega pomladnega predpoldne prispela je elegantna dvovprečna kočija pred sodno poslopje. Vrata se odpro in pojavi se mlada, krasna dama. Bila je srednje rasti, morda šest-sedemindvajsetletna, mehkih, ne prepolnih oblik in nenavadno lepa. Iz nje- nega finega, samozavestnega nastopa bi bilo soditi, da je kaka odlična plemkinja iz naj- boljših krogov. To sodbo bi upravičevale tudi blesteče dragocenosti, ki jih je imela lepa neznanka.

Namignila je kočijažu, naj malo počaka ter splavala v justično poslopje. Na hod- niku se je obrnila k slugi, ki je stal menda za vratarja, ter ga vprašala s prijaznim usmevom vsako besedo zvonko, lepo po- vdarjaje:

»Oprostite, bi mi mogli povedati, kje je pisarna gospoda sodniškega tajnika dr. Mu- kovca?»

»O, prosim, potrudite se v drugo nad- stropje, tretja vrata na levo«.

»Tretja vrata na levo«, ponovila je ne-

znana dama, lahko se nasmehnila ter dejala iskreno: »Kako sem vam hvaležna: hvala lepa!«

»Tretja vrata na levo«, ponovil je vratar ter strme motril neznanko, dokler ni iz- ginila.

Po širokih, lepo izklesanih kamenitih stopnjicah je dospela v drugo nadstropje. Za trenutek se je ustavila pred vrati, nad ka- terimi se je lesketal v velikih zlatih, raz- ločnih črkah: Dr. Josip Mukovec, c. kr. sod- nijski tajnik. Z naglim, izurjeno motrečim pogledom se je uverila, da ji je obleka v redu, brsknila za hipec v lepe kostanjeve, po najnovejši modi sfrizirane lase, nabrala obraz v najsladkejši izraz ter potrkala rahlo. Vatopila je.

»Oprostite mi prijazno, velečenjeni gosp. doktor, če vas motim v vašem tistem kra- ljestvu, v vašem — svetišču.«

»O, prosim, prav nič me ne motite«, brnil se je galantno osupli pisatelj; dama je bila naredila hipoma najugodnejši vtis nanj. »Jako ljubo mi je; izvolite sesti.«

»Poiskala bi vas bila v stanovanju, ker je res nerodno z vozom čakati pred sod- nijsko palačo, toda reklo se mi je, da ste le

redkokdaj doma, in da ne sprejemate radi svojih gostov v svojem samskem stanovanju. Pa še predstavila se nisem: Ida pl. Topo- lovska z Golega«.

»Klanjam se najspoštliveje, milostiva gospica. S čim sem zaslužil, da ste me osre- čili s svojim posetom?«

»Nič več gospica, ampak gospa... S čim? Moj Bog, kaj menite, da živimo na Golem res tako ločeni od vsega sveta, da ne prodre do nas slava vašega imena? Glejte, glejte!...«

»O, oprostite, nisem mislil tako... In prosim, ta poklon od vas...«

»Nič prosim; resnica je, gola resnica, kar govorim, in ne fraze, s katerimi se laska navadni svet. Po vaših krasnih pesmih sem vas poznala že davno. Kakršnega sem si ves bila naslikala v svoji domišljiji, tak, prav tak ste v resnici. Te žive, žareče oči, to vi- soko plemenito čelo, to blede, resno lice in ta nepopisni izraz okrog usten, vse to mi je že znano, dasi vas danes vidim prvič. Kakor dobrodejni balzam krepile in segale so mi v srce vaše duhovite pesmi... Kaj mislite, gospod doktor, vi ste edini, ki pozna žensko, ki ume njen značaj in njeno stališče v dru-

meri 5%. Ta dolg se pa mora povrniti v petih letih.

Rusija se hvali, da je to posojilo zanjo ugodno — za te razmere, dasi je državna posojila že zadnjih deset let dobivala po 4%. Rusija se tolaži namreč s tem, da je Japonska še veliko huje udarjena.

Poroča se namreč, da je Japonska od Angležev in Amerikancev vzela dolga okoli 100 milijonov jenov (približno 98 milijonov rubljev), a po 6% in po izdajalnem kursu 93% ali celo le 90%. Tako se more reči, da plačuje Japonska dobrih 6-5% od svojega dolga.

Kaj bo iz tega? Ako sedanja vojska tira še druge države v izredne stroške za vojaštvo, potem imamo pričakovati še drugod izredno pomnoženje državnih dolgov. Mednarodne kapitalistične družbe bodo državam diktirale pogoje, pod katerimi jim hočejo kaj posoditi. Militarizem bo tiral države od tega, da se vedno bolj prodajajo kapitalizmu.

Narodi se torej ne koljejo za svojo svobodo, ampak za svojo sužnost!

Otemnela zvezda.

Iz Novega mesta se nam piše: Zepeteden; tako je pisal „Narod“, ako je prinesel kak židovski list iz devete dežele netico o kakem duhovniku. Kadar pa kaka liberalna zvezda otemni vsled liberalnih spletk, takrat pa molči kot grob. Pričakovali smo zastoj, da bi prinesel ta list novosti iz Novega mesta, o katerih se toliko govori. Ker je pa stvar vsekako zanimiva, se ne sme zamočati. Neki tukajšnji liberalni agitator in desna roka dr. Slančeve v volilnih borbah je prišel v jako siten položaj. Mož bi imel rad polne žepe, razven časti, katere si je prilastoval. Da bi to dosegel, je vstopil s par drugimi mogotci v nekaj konzorcij za nakupovanje zemljišč in razprodajo istih na drobno. Znano je, kako taki konzorciji delujejo, brez ozira, če se tudi trikrat predrago plača od opijanjnih kmetov, da se le dobiček pomnoži.

Pri neki pogodbi, kjer ni kazalo dovolj mastnega zaslužka, je prišlo do tožbe, vsled česar je začelo preiskovati drž. pravništvo celo zadevo. Iстина je, da se je moral mož odpovedati vsem častnim zastopom. Na ta način je izgubila občinska uprava svojega odbornika in meščanska garda svojega poveljnika, ki je bil obenem nadporočnik. Umeje se, da se ni lahko ločil od častne stopinje obč. odbornika ker njemu ni bilo za drugo, nego le za čast. Baje je naročena tudi deska s črkama L. K., katero naj bi v novem obč. posloju na njegov sedež obesili, da se bode galerija tem lažje spominjala vzor-moža, ki bi zaslužil trajnejši spomin! Se težja je bila ločitev od lepe uniforme in svitile sabljice z zlatim portrejem. To gotovo ni malenkost, če se pride od navadnega vojaka nadomestne rezerve do nadporočnika in celo do poveljnika priv. unif. meščanske garde. Ker je mož pred kratkim postal tudi deležen časti veleposestnika in graščaka, bi se mu brezdvomno prejšnja čast jako prilegala, da ni dr. Slanc s svojim nosom posegel vmes in preprečil nadaljnji lovov po časti in slavi, svojemu nekdanjemu agitatorju. Dr. Slanc se menda pač s tem tolaži, da mu je njegove zasluge že splašal, ker je vsled njegove milosti užival čast mest. odbornika, in to je pač dovolj po njegovem mnenju. Pričakovati smemo ob prihodnjih volitvah, da bode imel dr. Slanc enega agitatorja manj, in enega opozicionalca več, ker le s tem se more maščevati, kar bode izdal njegov glas, če bode veljaven. Da bi ga kdo drugi volil, ki

ni pod Slančevo komando, se zelo moti, ker ga imajo sposobnega edino za to, da more naglo pomagati kmetu na boben in beraško palico, kar je že mnogim storil, dokler so mu šli v nastavljen zanjke. Kmetje, varujte se vpijanljivih pijač pri dražbah! Ravno tam je potreba čiste in razsodne glave. S tem se obvarujete raznih pravnih in predrage plačane zemlje!

Prevoz ostankov Kollárjevih v Prago.

Praga, 16. maja.

Pel stoletja je bil pesnik „Slavy doer“, Jan Kollár, pokopan na Dunaju. V nedeljo, dne 15. maja, so pa njegove ostanke slovesno prepeljali v Prago, da jih pokopljejo na novem pokopališču olšanskem. Na Dunaju so se poslovili od telesnih ostankov tamošnji Čehi, kateri so 52 let oskrbovali njegov grob. Kovinsko rakev so položili v poseben voz spredaj ob vlak. Na vsaki strani vagona je bil obešen venec. Ko je prišel vlak na češko zemljo, so ga na mnogih postajah slovesno sprejeli.

Ko je prišla rakev v Prago, so jo takoj odpeljali v mestno hišo staromestsko. — Tu sem so prinesli čez 40 krasnih vencev. — 16. maja dopoldne pa so ob udeležitvi mnogo tisoč ljudi slovesno prepeljali rakev na olšansko pokopališče. Bil je krasen sprevod. Društva z zastavami, dijaštvo in Sokoli so otvorili sprevod. Ko so bili opravljeni cerkveni obredi, je govoril praški župan dr. Srb, nato poslanec dr. Herold in dr. Pastnek. Pevale „Hlahol“. Vmes se je razdal med občinstvo spominski spis dr. Jakubca o Kolláru.

Ko je dospel sprevod na pokopališče, je zapela „Jednota pěveckých spolků“ Prausov koral in po župnikovem nagovoru so rakev spustili v grob.

Slavni češki pesnik počiva torej v domači zemlji.

Socialne stvari.

soc. Klerikalci in delavstvo. Socialno-demokratski shod na Nebovhod dvignil je „Narod“, da je prinesel socialen članek! Kdo se ne smeje! Najnovejši socialno glasilo je prineslo uvodni članek z naslovom »Klerikalstvo in delavstvo«. Članek imenuje vse »klerikalno« stremljenje v korist delavstvu »komedijo in nič drugega«. Glasilo slovenskih in tujih delavskih izkoriščevalcev priznava, da je bilo krščanstvo nekoč socialno reformatična sila. Zraven pa seveda zopet laže, da ni več. »Današnja rimska cerkev je nekaj popolnoma drugega, kakor je bila prva kristjanska združitev«, trdi „Narod“. Seveda trdi tudi, da rimska cerkev ne more nikdar biti demokratična in socialna. Iz vsega članka veje pristen Linhartov duh. Radovedni smo, ali je postal odgovorni urednik »Naroda« kar čez noč socialni demokrat, ali je pa ta zopet milostno sprejel v svojo službo Linhart, katerega je svoj čas spodil iz službe. Pri oslabljenih dr. Tavčarjevih »principih« je čisto lahko mogoče, da se je pri čaši vinca čez noč prelevil v soc. demokrata. Ker pa je vsakomur ki se peča s socialnim vprašanjem, potrebno poznati socialni vpliv katoliške cerkve, navedimo torej prav kratko sledeča dejstva: 1. Katoliška cerkev je popolnoma odpravila suženjstvo. 2. V srednjem veku je bilo delavstvo organizirano po stanovskih bratovščinah proti izkoriščevalcem. 3. Po vplivu katoliške cerkve je bil po rudnikih običajen osemurni delavnik. 4. Da se ni mogel razviti veliki kapital, je bilo pobiranje obresti prepovedano. 5. Cerkev ni mogla izvesti

vseh reform zato, ker so jo po rimskem pravu, torej po liberalnih načelih, navdahnjeni vladarji zavirali v njenem delovanju. 6. Liberalna humanistična in načela protestantizma so razdrila srednjeveško kršč. soc. organizacijo. 7. Liberalizem v raznih oblikah je vplival v sadnih stoletjih, da ni mogla cerkev razviti svojega delovanja. Kakor hitro je pa cerkev dobila svobodne roke in so se duhovniki otresli liberalnih vplivov, je pričela takoj z vso silo delovati na soc. reformatičnem polju in je ljudstvo združevala na obrambo svojih koristi. To nam dokazuje zgodovina preteklega stoletja. — Seveda »Narod« prinaša tudi laž, da so belgijski škofje ugonobili voditelja belgijskih kršč. socialcev, duhovnika Daensa. Kako so ga ugonobili, tega seveda »Narod« ne pové. Posnel je članek to laž najbrže iz kake socialno demokratske brošure. — Istotako prinaša »Narod« vest, da je voditelju kršč. soc. Murriju, na Laškem prepovedano vsako nadaljnje delo. To je »Narod« povzel po nemških liberalnih listih, ki so to vest prinesli z največjo rezervo. V istini socialno delovanje ni na Laškem prepovedano nobenemu duhovniku, in Murriju so škofje prepovedali le agitirati za volitve v državni zbor in ne katere ekscentričnosti, ki jih ima ta sicer jako duhoviti mož. Iстина je, da so tudi na Italijanskem katoličani vseskozi prijazni delavskemu gibanju, liberalci pa delavce zatirajo, kakor pri nas.

soc. Katoliška delavska in rokodelska društva na Nemškem Na Nemškem je bilo l. 1903 1885 katoliških delavskih društev z 210.500 člani. Delavska društva imajo sledeče zveze: Za škofije Kolin, Münster, Paderborn, Hildesheim in Fulda posluje zahodno nemška zveza katol. delavskih društev, v kateri je 130 katol. del. društev s 30.000 člani; v berlinski zvezi je 310 katol. del. društev s 44.000 člani; južno nemška zveza v Monakovem ima 540 društev z 71.000 člani. Vsaka zveza ima svoje delavsko glasilo, in sicer ima glasilo vzhodno-nemške zveze 22.000, berlinske 44.000 in južno nemške zveze 32.000 naročnikov. Društvenih domov je 12; delavskih tajništav 15. Namen jim je pospeševanje društvenega življenja, izobrazba in organizacija delavstva. Ljudskih pisarn je 37, v katerih dobi vsakdo, večinoma brezplačno, pravni svet. Poučnih tečajev je v južno-nemški zvezi 47 in v zahodno-nemški 150 — Katoliških društev za rokodelske pomočnike je 776 s 187.000 člani. Hospice ima 331 rokodelskih društev, knjižnic je v tej organizaciji 820, (nekatera društva imajo namreč tudi podružnice), 515 jih ima tudi lastno hranilnico. V 460 društvih je tudi pouk v knjigovodstvu, kalkuliranju, o meničnem pravu itd. Poleg tega so tudi v rokod. društvih strokovni oddelki.

soc. Varstvo za dekleta v Hamburgu. Ze l. 1849. se je v Hamburgu ustanovilo zavetišče za služkinje. Ta zavod obsega sedaj: izobraževališče za dekleta, gospodinjstvo šolo, dvorišče za otroke, hospic in prenočišče. Tudi za služkinje rekonvalescentije je preskrbljeno. Nadalje je tudi zavetišče za dekleta „Norderstrasse“ jako dobro urejeno. Leta 1903 je nudilo to zavetišče 9315 dekletam za 30 do 40 fenigov na dan prenočišče in hrano. Zavetišče ima tudi knjižico in posredovalnico za službe. Društvo za deklice skrbi za varstvo in pravni pouk dekletam. Nadalje pa tudi jako dobro deluje takezvani kolodvorski misijon za ženske. Hospic ima 19 lepih sob, in je bilo 1903 v hospicu 504 deklet.

Slovinci na Dunaju.

d Društvo „Straža“ na Dunaju je priredilo 8. maja v češkem „Narodnem

Domu“ zabavni večer, katerega se je udeležilo okrog 350 rojakov. Zastopana so bila društva: „Danica“, „Hrvatska“, „Jednota sv. Methoděje“ in „Omladina.“ Prireditve je bila naravnost sijajna. Pred vsem moramo pohvalno omeniti društveni mešani zbor, ki nas je razveselil s točnim proizvajanjem treh pesmi: „Hišica očetova“, „Večerna“ in „Prišla je miška...“ Čestitati moramo gosp. filozofu Uršiču, da se mu je posrečilo, v kratkem času izvežbati tako izborno društveni zbor! Jako so ugajali občinstvu primerno izbrani četverospeli „Danice“. — Krasen je bil solo-spev „Zapuščena“, skladba gospoda Iv. Tomaževiča! Proizvajal je krasno skladbo gosp. filoz. Adolf Robida, na klavirju ga je spremljal iz prijaznosti gosp. skladatelj sam. Gosp. Tomaževič nam je na klavirju zaigral tudi umetno „Cesarsko koračnico.“ Nekaj novega ta večer sta bili dve predstavi. Ugajala nam je posebno slika iz modernega življenja „Odpusti!“, ki jo je priredil za društvo gosp. Adolf Robida. Vloga zakonskega moža, dr. Karola Hočevarja, je fino izvajal gosp. pisatelj sam; v vlogi njegove žene Fani nas je iznenadila gospodična Fanika Vinkovič, ki je od prvega nastopa v društvu — 14. febr. — res veliko napredovala; tudi gospodična Marija Eder je prav dobro igrala vlogo služkinje. — Druga igra: „Po večeru pri Bobenčku“ je bila smešna in je tudi splošno ugajala. V tej igri smo zopet pozdravili našega „Nacka“; nanovo so nastopili: gospodična Marija Plevel in gospodje visokošolci Rasberger, Pintar in Marinko. Mnogo zabave je imelo občinstvo pri šaljivem bazarju in šaljivi pošti. Bil je zares lep večer!

d Dunajski Slovinci, na svidenje 12. junija! Kje? Popoldne ob 1/2 3. uri v cerkvi, da počastimo cerkvenega patrona, sv. Antona Pad., presv. Rešnje Telo in presv. Srce Jezusovo (s petimi litanijami)! Potem pa pohitimo v Meidling, XII. dunajski okraj, kjer priredi „Straža“ svoje mesečno zborovanje v „Florasaal“ (Wilhelmstrasse)! — Ta večer — upamo — bo velikega pomena, ker v Meidlingu prebiva veliko Slovencev, ki jih mora „Straža“ prubediti. Člani „Straže“ iz XII. okraja, skrbite, da se vsi rojaki udeležijo našega zborovanja! Na delo krščansko!

Tibetska ekspedicija.

Tibet — skrivnostna dežela! Himalaja jo deli od ostalega sveta. Najvišje gore sveta jo vendar. Tam mora biti svet zanimiv in čuden, kakor ga ni nikjer več na zemlji! In vendar je ta dežela od vsega ostalega sveta čisto odločena. Glavno mesto je Lhasa. Tam stoji Dalai Lama, vrhovni poglavar duhovske vlade. Lhasa je sveto mesto, kamor se zbirajo Tibetanci, a nobenega tujca ne puste noter.

Evropsko oko ne sme videti, kaj delajo Tibetanci v svojem svetišču. Če se pa kateri približa, ga takoj spoznajo in pošljejo čez mejo nazaj, ali pa ubijejo. Samo malokateremu Evropejcu se je posrečilo, da je prišel tako blizu, da je mogel vsaj videti od zunaj Dalai Lamovo prestolnico. — Naša slika nam kaže to velikansko poslopje, ki je tempelj, palača in trdnjava hkrati. Okoli skalnatega griča, na katerem stoji Dalai Lama, pa se razširja mesto Lhasa.

Angleži so sklenili, da prodero v srce Tibeta. Sicer pravijo, da hočejo samo pogledati, kak je Tibet. A to že vemo, kaj pomeni, ako si gre Anglež kako stvar ogledovat — s kanoni!

Poročali smo že o prvem boju, ki ga je imela angleška ekspedicija dne 31. marca severno od prelaza Tangla s Tibetom. Zdaj so pa prišli Angleži v škripec pri mestu Giance. Tibetanci so začeli streljati na angleški tabor. Tibetanci utrjujejo zdaj razne prelaze, kjer morajo Angleži skozi, da jih zadrže. Angleži sami priznavajo, da imajo Tibetanci dobre puške in tudi dobro streljajo. Vjeli so nekaj slug stotnika Parra in jih na koece razrezali.

V angleški abornici je že naznanil tajnik za kolonije, da je pričela Angleška vojska s Tibetom. Predvčerajšnjim se je vrnil v Londonu angleški ministrski svet, ki je sklenil, da prične z najbrezobzirnejšo vojsko proti Tibetancem.

Slike z bojišča.

Kako v Parizu sodijo o položaju.

V Parizu so mnenja, da je položaj za Ruse jako resen, vendar nikakor ne kritičen. Dosedanje manjše poraze bodo Rusi popravili z večjim vapehom. Pričakovati smemo, da bo Kuro-patkin v položaju Japonce napasti na poti med Mukdenom in Liaojanom, a če bi tudi to upanje se ne izvršilo, bi to še ne bilo dokaz, da se bodo Japonci ondi mogli trajno vzdržati. V tem slučaju bi bilo le dokazano, da man džurijska železnica ni spravila na bojišče vsak dan 2000 mož, kakor je bilo prvotno napovedano in da so bili v ruski mobilizaciji nedostaki. V Parizu sodijo, da ima Kuro-patkin zbranih sedaj šele 150.000

Dalje v prilogi I

žabnem življenju. Ali mi morete torej biti hud, da sem se drznila priti pred vaše obličje, da vam izrazim svoje najgloblje spoštovanje kot prvoboritelju ženske svobode in prosvete? ... Kaj ne, tega mi ne štejete v zlo? Sicer sem res le priprosta ženska, navadna ženska z bornega gradiča sredi zelenih travnikov in pisanih livad, toda ženska, kateri ne zadošča, da ima dovolj vsakdanjega kruha. Moja duša ima višje polete, polete, ki se zde temu ali onemu preekscitirani, ki pa so v resnici modri in pametni.

»Milostiva, divim se nad to vašo pohvalo, katere pa nikakor ne zaslužim ... Te krasne besede me omamljajo! ... Pre-dobri ste, milostiva gospa! ...«

»Gospod doktor, jaz pa pravim, da več zaslužite nego to! Poglejte le mojega moža! Nekdaj je bil ulanski častnik, toda vzlic temu nima niti pojma, kaj je lepo in duhovito, kaj umetno in vzvišeno. Čujte! Zadnjič sem ravno čitala s svojo sestro — oprastite, kakor nalašč imam pri sebi njeno sliko: evo je — ki je tudi goreča vaša čestilka. Čitali sta tretji zvezek vaših poezij, ko vatopi moj mož v svojih visokih škornjih

ter me vpraša, s čim se zabavam. Malomarni naglas njegovega vprašanja je ranil moje srce, zato mu mesto direktnega odgovora prečitam nekaj vrstic, ki so bile ravno primerne trenutku. Pa kako sem naletela! Komaj skončam, se sirovo zakrohoče, malomarno zamahne z roko ter zakliče: »bedarija!« Taki so torej možje dandanes; njim ugaja samo igra, lep konj in druga taka za bava. Vse drugo jim je — neumnost in bedarija! ... In za to nečuvne žalitev sem vas prišla danes odškodovati!»

Rekši naglo odloži fini, čipkasti solnčnik, skoči k pesniku, ki je kakor okamenel strm v sliko, ki je predstavljala nenavadno lepo mlado žensko, oklene se ga okrog vratu ter ga poljubi na trepetajoči ustni ...

»Tako, sedaj sva botle«

»Milostiva, ali ...«

»Nič, nič, moj mož vas je kruto razžalil in moja sveta dolžnost je bila prositi vas odpuščanja. In to vendar ni nič hudega! ...«

»Ali, če vaš cenjeni gospod soprog? ...«

»Kaj soprog? Se danes mu povem sama, da sem vas poljubila ter vas tako odško-

dovala za kruto žalitev. Če mu pa ni všeč, naj si pomaga, če more ... Za spomin si ohranite sliko moje sestre, če vam drago. Tako sem bila tudi jaz v svojem osemnajstem letu ...«

»Koliko sreča! Kako vas dostojno zahvalim?! ...«

»Pustimo to, gospod doktor. Obiščite nas o priliki, saj ni tako daleč do Golega ...«

»To mi bode največja čast! ...«

»Torej pridite! Sedaj pa dovolite, da se poslovim; čas je zlato, zlasti za pesnika.«

Naglo je vzela rokavice, vzela solnčnik ter segla osuplemu pesniku v desnico. »Se enkrat: na skorajšnje svidenje! ...«

Trenutek kasneje je izginila.

Kakor v omotici je vrtel sliko krasne mladenke med prsti; pozabil je bil celo, da bi bil moral spremiti tujo damo vsaj do stopnjic ...

V zvoniku bližnje cerkve je zazvonilo poludne. Znani, brenčeči glasovi ga predramijo iz teh sladkih sanj. Mehanično seže v žep — toda dragocene ure — ni! Izginila je bila z lepo neznanko! ...

mož. Tako se pojasnjuje njegov opomin, naj se ima sedaj potrpljenje in njegova trditev, da je pričakovati velike odločilne bitke šele meseca septembra.

Zakaj se Rusi umikajo?

Torišče sedanje bojne situacije je Mukden. Dasiiravno to še ni razglašeno, vendar je brezdvomno, da se je glavno taborišče premestilo iz Liaojana v Mukden, in ruski stvari bi tudi nič ne škodovalo, ako bi se Kuropatkin umaknil s svojo glavno armado tudi v Harbin. Da so Rusi premestili svoje glavno taborišče iz Liaojana, ni nikakor uspeh japonske bojne taktike, ampak le znak ruske opreznosti. Rusiji namreč še sedaj primanjkuje tolikih moči, da bi zamogla braniti tako oddaljene pozicije. Ta pomankljivost pa se lahko zboljša s koncentracijo čet v bližnjih mestih. Čim bolj se bodo ruske čete umikale proti Mukdenu, tem bolj se bodo ojačile. V istem razmerju pa se bo za Japonce položaj slabšal. Čim bolj se namreč ti oddaljujejo od morja, tem manjša bo njihova gibčnost. Res da sedaj prodirajo, toda njih čete se vedno slabše; puščati morajo na raznih krajih male garnizije in kmalu bodo izginili njihovi uspehi v prazen nič. Niti najsijajnejša zmaga niti nič vredna, ako zmagalec ne more obdržati v posesti s krvjo priborenega ozemlja. In tega Japonska ne bo mogla izvršiti. V to svrhu bi si morala preskrbeti vedno novo dovažanje živih in novih čet. Zgraditi bi si morala železnico skozi celo Korejo, iz Fuzana v Mosamfo in Vidžu ob Jalu. To železnico mora imeti Japonska, ako se hoče uspešno boriti proti Rusiji. Kako bi se Japonci pri sedanjih razmerah umaknili k svoji rezervi, ako bi bili premagani? Vendar se pa ne da tajiti, da je

bi bil prehod skozi Dardanele že izvršeno dejstvo. Rusko črnomoško brodovje šteje 8 oklopnih, 3 križarice prvega reda, 6 torpedaric, 3 torpeda križarice, 10 torpednih lovcov, 22 torpedovk prvega reda. Združeno v baltičkim brodovjem in ruskim brodovjem v vzhodni Aziji bi imelo veliko premoč nad Japonci.

Umrite vsi — za domovino!

Kakor poroča neki dopisnik iz Port Arturja, je imel admiral Kamimura na prostovoljce, ki so se udeležili zadnjega napada z branderji, sledeči nagovor: „Moji otroci, jaz vas pošiljam na najnevarnejši kraj, kjer boste izpostavljeni najhujšemu streljanju sovražnikov. Svoje lastne otroke medtem topovom v žrelo. Toda verujte mi, ako bi imel otroke, da bi ne pomisljal niti trenotek, ampak jih takoj odposlal z vami. Pojdite, moji otroci, in pokažite sovražniku hrabrost sinov »vzhajajočega solnca«. Ako izgubite desno roko, delajte z levo, ako izgubite še to, delajte z nogami. Spominjajte se, da vas je le 70 moč, in vsakega čaka velikansko delo in velika odgovornost. Sedaj še ni prepozno, vsak naj odstopi, kdor se čuti preslabega za tako delo. Nobena sramota ni, ako sedaj odstopite, sramotno pa bi bilo, udeležiti se podjetja, ne da bi imeli zadostnih moči. Tu so prekinili admiralov govor »bansaj«-klici vojakov. Dalje je še govoril admiral: »Sedaj vam zapovedujem: umrite, umrite vai brez izjeme za drago domovino. Vendar pa umrite šele po dokončanem delu, da se sovražnik ne bo veselil vaše smrti. O! vas se ne poslavljam s šampancem, ker vaše delo potrebuje popolnega jasnega razuma. Izpraznite z menoj vred čašo čiste vode. Izpijte in pojdite na ladje, vaše grobove. Bansaj! Bansaj!«

Okoli vasij in naselbin se vzdigujejo celi gozdi vrb, topolov in drugih dreves, kar zelo dobro vpliva na novodošleca. Na močvirnatih krajih pa raste trsje, katerega prebivalci pridno režejo ter vporabljajo kot kurivo ali pa tudi v druge koristne svrhe. Gore proti korejski meji, ki so videti zelo puste in nerodovitne, vendar niso tako revne na cveticah, ampak nudijo botaniku zelo ugodno priliko za njegove študije. Votline po gričih se ne posuše celo ob veliki suši ter dajejo reznim rastlinam dovolj mokrote. Najvažnejša tu rastočih dreves so hrasti, smreke, jelke, breze, lipe in leševje.

Ruski listi o vojski.

V listu »Novoje Vremja« trdi Lugovoj, da je ta vojska pravzaprav vojska za Sibirijo. »Ta vojska« Japonsko je predvsem vojska za razvoj, za blagostanje Sibirije, za njeni kulturni naraščaj in sploh za njen obstanek. Sibirija je ruska Amerika. To mi sicer še nismo do dobra spoznali, toda Amerikanci vedo to dobro. Istega mnenja so tudi Japonci. Radi tega ta vojska ni vojska za odvrnenje »rmenne nevarnosti«, ampak za koristi cele ruske države.

»Rus« piše pod naslovom »Trije meseci vojske« sledeče: »Mi smo v prvih treh mesecih šele spoznali natančno nasprotnika. Pričeli smo se, da je naš sovražnik zelo nevaren. Vendar pa so prinesli prvi trije meseci za nas tudi precej tolažbe. To kar se je sedaj zgodilo, mi nismo mogli preprečiti, ker smo preveč oddaljeni od bojišča. Toda kar se je zgodilo sedaj, zgodilo bi se lahko že pred enim mesecem. Le tega smo se bali. Tedaj bi bila Japoncem pot odprta do osredja Mandžurije, in Port Arturja bi se sovražnik dosti lažje polastil kot sedaj. Sedaj pa imajo Japonci pred sabo močno rusko armado, ki hrepeni po boju in tudi upa na zmago.«

»Svet« piše o položaju v Port Arturju sledeče: »Ta vojska je donesla Rusiji le malo veselega, toda tudi mnoge, pozneje zmagonosne vojske se niso začele nič drugače. Obleganje Plevne je stalo Rusijo mnogo vojaštva. Kjer se posekava gozd, tam leže trske. Brez izgub se ne konča nobena vojska. Važen je pri vsaki vojski le konec. Vendar pa nihče ne dvomi, da bo končno zmagala le Rusija.«

»Novoje Vremja« piše: »Vedeli smo, da se bliža sovražnik počasi južno-mandžurski meji. Ker smo po naši konjenici opazovali njegovo gibanje, vsprejela ga je naša prednja armada ob Jalu z namenom, da mu kolikor mogoče zavira prehod čez reko ter se nato umakne k naši glavni armadi. Položaj je bil zelo težaven in nevaren. Japonci so imeli v začetku vojske na razpolago mnogo vojaštva, s katerim bi nam lahko odvzeli proti Kvantunu idočo železnico, četudi le za malo časa. Zgodilo se je torej, kar se je moralo zgoditi. Japonci so vdrl v Južno Mandžurijo ter se polastili železnice. To je žalostno in grenko za Ruso. Kako se rešiti iz tega položaja? Treba je potrpežljivo čakati slavnih bojev, ko bodo naše zastave neprehoma prodirale proti sovražniku. Vojska ne bo končana v enem dnevu. Izgube topov v bitki 1. maja nimajo za nas velikega pomena.«

Vojska in trgovina v Vzhodni Aziji.

Neki 9 let v Šangaju stanujoči eksporter, avstrijski podanik, Soyka, se mudi sedaj na Dunaju. Ta ni le dobro poučen o trgovskih razmerah v Vzhodni Aziji, ampak tudi dobro pozna celo bojišče. On trdi, da ima vojska zelo slabe posledice za vso evropsko trgovino, ter bo po vojski še slabše za evropsko trgovino, ne glede na to ali zmagata Rusija ali Japonska. Ta škoda bi bila le tedaj popravljena, ako si ne bo nobena bojujočih držav prilastila novega ozemlja, ampak ostaneta Koreja in Mandžurija samostalni.

Mnenje, da se Japonska bori za prostost Koreje in Mandžurije, je popolnoma napačno. Ako zmagata Japonska, ne bo se dala več prepoditi iz teh dveh dežel. Japonska pa nič kaj rada ne vidi evropskih trgovcev. Že sedaj je zelo prevzetna, ako pa zmagata, ne bo preje mirovala, dokler ni pregnala vseh tujcev. Japonci bolj sovražijo tujce kot Kitajci. Njih geslo je: Azija Azijatom! Nemci v Cintavu, Francozi v Kohinkini, Amerikanci na Filipinih so Japoncem že zdavnaj trn v peti.

Buddhovski shod v Tokiu.

Buddhisti niso pravi prijazni novemu zistemu, ki so ga »zapadnjaki«, uvedli na Japonskem. Dne 16. t. m. je bil v Tokiu buddhovski shod, kateri je sklenil resolucijo za mir. Buddhisti povdarjajo, da se gode v vojski velike nasilnosti ter pravijo, da je dosedanji boj dokazal, da so »Rusi žolto plemo z belo kožo, Japonci so pa belo plemo z žolto kožo.«

Gledališče v Port Arturju.

Zadnje gledališke predstave v Port Arturju opisuje časopis »Monde Artiste« sledeče: Na predvečer bombardiranja Port Arturja je imelo tamkajšnje gledališče 2000 rubljev dohodkov. Neki igralec je trdil, da še nobeno leto gledališče ni tako dobro iz-

hajalo, kakor ravno letos. Dotični igralec trdi, da je komaj zaspal, ko ga je naenkrat vzbudilo neko tekanje. Napol obleden je teklen na ulico, kjer je srečal tolpo Japoncev, ki so bežali s svojim imetjem. Dobili so namreč ravnokar povelje od japonskega konzula iz Čifu, naj takoj zapuste Port Artur. Dasiiravno je bilo radi tega vse razburjeno, je igralo gledališče še vedno dalje. Na predvečer prvega napada je bilo igrano »Zavzetje Jemafla« in ko je igralec Suvarov v igri naznanjal Potemkinu, da se je turško mesto udalo, ustalo je vse občinstvo ter burno pozdravljalo igralce; to je bila zadnja predstava. Naslednjega dne je videl dotični igralec skozi gledališka okna poškodovanega »Retvisana«, istetako tudi »Cesareviča« in »Palado«. Ker se je vnela vojska, bili so igralci prisiljeni, prepeljati se na Rusko. Sedaj pa prosi neki francoski podjetnik rusko vlado dovoljenja, da bi smel igrati v Port Arturju veseloigre, toda dosedaj še ni dobil dovoljenja.

Po svetu.

Koliko je Poljakov. Po statističnih podatkih iz leta 1900. je živelo v nemški državi 3.510.335 Poljakov, na Ruskem 9.900.000, v Avstriji 3.500.000, v severoameriških državah 1.500.000, v Južni Ameriki 150.000, v južnih deželah 50.000, vкуп 18.730.000.

V treh dneh čez morje. Iz New Jorka brzojavjajo: Strojniki R. B. Painton iz Pennsilvanije je dobil patent na neko električno pripravo, s pomočjo katere bodo priplule ladje lahko v treh dneh čez morje.

Vstrajni državni pravdnik. Iz Lvova poročajo: Pred nekaj leti je tukaj ustanovilo več obrtnikov veliko tovarno za soda-vodo. Ker pa je podjetje propadlo, vložena je bila proti lastnikom tožba. Trikrat se je že vršila porotna obravnava, in pri vsaki so porotniki oprostili zatožence, toda državni pravdnik še noče odnehati. Vložil je namreč ničevno pritožbo, in obravnava se bo vršila četrtič.

Morski psi v Sredozemskem morju. Dokler ni bilo Sueškega prekopa (l. 1896), ni bilo v Sredozemskem morju morskih psov; k večjemu, da je kateri zašel iz Atlantskega oceana skozi gibraltarsko morsko ožino. Do tedaj je bilo v Sredozemskem morju mnogo rib. Po otvorenju Sueškega prekopa so pa začeli po tem prihajati morski volkovi iz Rdečega in Indijskega morja v Sredozemsko morje, kjer so se silno namnožili. Posledica temu je, da je od tedaj čimdalje manj rib v Sredozemskem morju. Ribiči na južnofrancoskih obalah, ki so prej preskrbovali mesta daleč na okoli in pošiljali ribe tudi v Pariz, ne morejo sedaj niti več polovice tega naloviti; zato je cena ribam tudi poskočila.

43 rudarjev padlo 2000 čevljev. Iz Johannesburga v Južni Afriki poročajo: Vzpenjača v Robinson-rudniku se je prevrnila in 43 delavcev je strmoglavila 2000 čevljev globoko. Vsi so bili usmrčeni. Dno predora je kaluža človeških preostankov.

Papež Pij X. — prijatelj brade. Ko je papež Pij X. sprejel deputacijo duhovnikov, kateri so došli s potovanja po Vzhodu, jim je papež rekel v šali, ko je opazil njihove brade po navadi Jutrovcov, da si je svoj čas želel postati papež zato, da bi lahko dovolil duhovnikom nositi brade. Njemu je britev vedno povzročila muke.

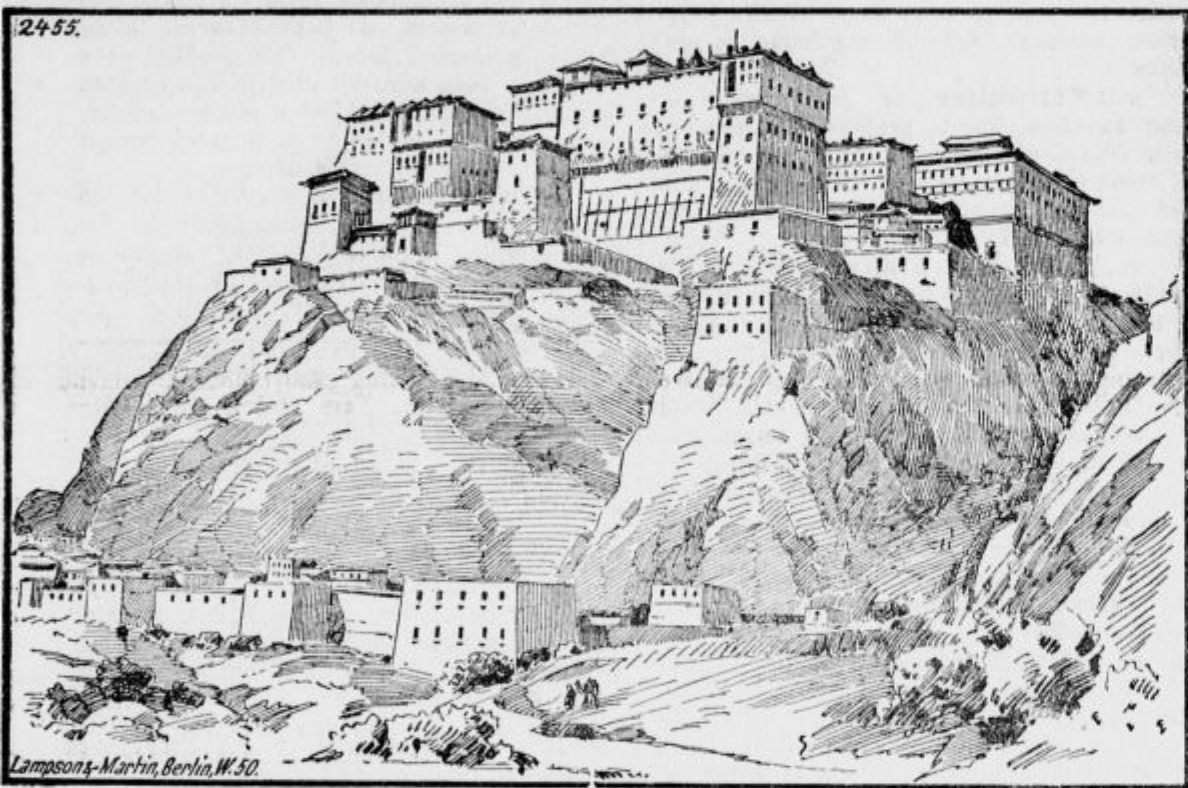
Strupena muha. V Versecu na Ogrskem se je prikazala v veliki množini neke vrste strupena muha, ki napada živino. Mnogo goved, ovac, konj in druge živine je že poginilo. Od teh muh opikana živina oteče ter polagoma hira.

Izkopano truplo. Dne 17. t. mes. so našli truplo bivšega poslanca in predsednika posojilnice v Valahijs-Meserišu, dr. Alojzija Mytiske, na vlaškem pokopališču izkopano. Takoj je došla komisija ter si truplo ogledala. Po Mytiskovem samomoru se je namreč govorilo, da se mož ni ustrelil, ampak s pomeverjenim denarjem pobegnul v Ameriko, v krsto pa so položili le iz voska napravljeno podobo. Truplo so izkopali razburjeni kmetje iz tamkajšnje vasi. Policija je nekaj kmetov zaprla.

Dediščina v kipu. V Parizu je umrla te dni neka stara dama, katere sorodniki so upali, da bodo mnogo podedovali. Raditega so se zelo začudili, ko niso našli v njenem stanovanju niti oporoke, niti gotovine. Toda nečak umrle s tem ni bil zadovoljen ter je sam preiskal celo stanovanje. Po nesreči pa je ubil njegov sluga neki kip in v največje začudenje vseh je padlo iz njega mnogo dragocenosti in 20.000 frankov gotovine, katero so si nato dediči razdelili.

Orel odnesel — otroka. V škotskih gorovjih se čisto prigodi, da odnese orel kakega otroka. Pred kratkim se je igrala neka 18 mesecev stara deklica v bližini kolodvora Invershin, ko je naenkrat priletel velik orel, jo zagrabil s svojimi kremplji ter jo odnesel. Nekoliko ur pozneje so našli popolnoma razmesarjeno dekličino truplo. Obledela je bila raztrgana od orlovih krempljev.

2455.

Stolica Dalai Lamova v Lhassi.

(K članku »Tibetska ekspedicija«.)

Japonska moč, s katero se mora računati, kar je pokazala s svojimi uspehi.

Okoli 12 tisoč mrtvih Japoncev pri Jalu?

V ruskem »Invalidu« je izračunal vojaški strokovnjak Parensov, da so Japonci v bitkah ob reki Jalu izgubili 9—12 tisoč mož, deloma mrtvih, deloma ranjenih. Ta svoj račun je sestavil na temelju izvestja generala Kuropatkina, ki je govoril o prelazu Japoncev preko reke Eiho izrečno povdarjal: Japonci, poraževani z našim ognjem, so vodili vedno nove čete v boj, a se niso upali z bajoneti napasti naše pozicije. Na obronku brega so se stvorili veliki kupi njihovih trupel. Dalje je poročal Kuropatkin: Izgube Japoncev so bile velike. Na mostovih preko reke Eiho na notranji strani tirencanske pozicije in na visočini, na kateri sta bila dva bataljona 11. polkovnije, ležalo je tri do štiri tisoč mrtvih Japoncev, kakor so poročali očividci bitke.

Rusko brodovje iz Črnega morja.

»Kölnische Volkszeitung« piše: Svet se naj nikar preveč ne začudi, če pride nekega lepega jutra vest: Rusko črnomoško brodovje je odplulo skozi Dardanele! Rusija sedaj čaka, da bo oboroženo baltičsko brodovje. Rusiji je po pogodbi z leta 1841. sicer prepovedano pluti skozi Dardanele, a v sedanjem slučaju se ne bi šlo za Turčijo in zato je mogoče, da bo Turčija zatisnila obe očesi in to tembolj, ker je še silno zadolžena pri Rusiji.

Ako se prehodu skozi Dardanele Turčija ne upre, se ne bo uprla tudi nobena druga država.

Morda bi poskušala nagajati Angleška, a njen protest bi prišel prepozno, ker takrat

Tatvina pri ruskem »Rdečem križu«?

Praški »Narodni Listy« so te dni priobčili naslednje vesti: Veliko pomeverjenje so odkrili pri ruskem »Rdečem križu«. Kakor znano, je bilo v zimski palači pod carinjim vodstvom napravljenega mnogo perila za bolnike in ranjence. Vsak dan se shaja tam več dam iz višjih krogov, da šivajo perilo. Vsak teden odide več zabojev s perilom na bojišče. Vsak bi si mislil, da pri takem delu ne bo nihče iskal dobička. Toda v dotičnih zabojih mnogokrat ni vsega, kar bi moralo biti. Pred kratkim je neka visokostoječa oseba v Irkutsku celo stvar kontrolirala in tu se je pokazalo, da je bilo v nekem zaboju mesto 500 le 50 hlač, povsod drugod pa kamenje in žaganje. Med nesramnimi tatovi je tudi mnogo zelo znamenitih imen.

Rastlinstvo v južni Mandžuriji.

Dočim traja v severnem delu Mandžurije zima najmanj pol leta, tako da mora poljedelec svoje setve zelo omejiti, je rastlinstvo v južnem delu mnogo bujnejše. Mnogoštevilne reke južne Mandžurije prinašajo mnogo rodovitne zemlje. Najvažnejša teh rek je Liao, ki odlaga pri svojem izlivu posebno mnogo rodovitne zemlje. Še ne pred veliko leti je bilo mesto Hajčien, ki leži sedaj že 40 km od izliva te reke, pristanišče. Na njegovo mesto je stopilo sedaj mnogoimenovalno pristanišče Niučvan. Seveda se na novonanešenih plasteh poljedelstvo razvija le polagoma. Niučvanska okolica je bila še pred malo leti samo močvirje, ki pa je izginilo sedaj skoro popolnoma ter postalo plodovito polje. Vzhodno od te reke se razprostira precej gorato ozemlje proti korejski meji in po polotoku Liaotun, na katerem leži Port Artur. Tu raste tudi fižol, grah in druge rastline.

ljev, dete pa je krčevito držalo v roki šop perja.

Strupena solata. V Dortmundu je zbolela družina nekega inženirja, ker je zavžila slanikovo salato. Gospa je kmalu nato umrla, dočim se gospod in neka stara teta borita s smrtjo.

Slepečeva soproga. Iz Nagybesckereke se poroča: Piroška Sasslo, hč nekega ubogega delavca, je že marsikakšnega snubca odgnala, ker so njeni starši mislili, da bo njihova lepa hčerka dobila lahko zelo imenitnega ženina. Pred enim mesecem jo je zasnubil slepi berač Štefan Beller, ki si je iz milodarov sezidal lepo hišo, in lepota se je res poročila z njim. Toda zakon je bil zelo nesrečen. Berač je bil namreč zelo ljubosumen ter je mučil svojo soprogo na vsemogoče načine. Ko jo je pred kratkim zopet mučil, zagrabila je nesrečnica sekiro ter pobila z njo svojega soproga. Nato se je sama zglasila orožništvu.

Berača — morilca. Iz Brzeca ob ruski meji se poroča: V neki tukajšnji gostilni sta prenočevala te dni dva berača. Ponoči sta poslušala pred gostilničarjevo spalnico ter zvedela, da se odpelje jutraj mož v mesto, da izroči 600 rubljev svojemu gospodarju. Raditega sta berača odšla na vse zgodaj od doma, in ko se je pripeljal gostilničar po poti, je zapazil, da leži eden beračev ob poti ter milo toži, da ga je njegov tovariš zapustil. Ko ga je ta vzel na voz, je potegnil berač dolg nož ter ga zasadil svojemu dobrotniku v telo. Nato se je približal še drugi berač, da sta skupno oropala gostilničarja.

Več patronov za pehoto. Državno vojno ministrstvo je izdelalo načrt, po katerem bi bilo mogoče pešcu nositi s seboj več patronov, ne da bi ga to težilo, da bo tako popolnoma lahko ugodil vsem zahtevam modernega boja. Vendar pa trdijo, da se s to novotarijo baje ne prekoračijo meje sredstev, ki so državi na razpolago.

Sam se je pokopal dne 17. t. m. neki delavec v Boicau. Izkopal je na pokopališču grob, skočil vani in prišel z obema rokama zasipati grob. Mož je bil že skoraj popolnoma zakopan, ko sta ga zapazila dva moča in ga rešila iz groba. Odpeljali so ga v bolnico.

Dohodki francoskih romanopiscev. Ves svet se je čudil, ko je Evgen Sue prodal svoj roman »Les mysteres de Paris« za 6000 frankov. Toda kmalu je zahteval Evgen Sue za svoje romane še večje cene. Ponson du Terrail je imel letnih dohodkov 100.000 frankov. Toda dohodki francoskih romanopiscev so se še vedno večali. Xavier de Montepin dobiva povprečno za vsak roman 70.000 frankov. Yules Mary dobiva za svoje romane povprečno po 60.000 frankov nagrade, romana »Romer la Hnt« in »Le Regiment« pa sta mu donesla skoro 200.000 frankov. Za roman »Le Remords d'un ange« je dobil d'Emery 70.000 frankov.

Nazadovanje ljudskega naraščaja na Angleškem. Francija ni več edina država, kjer prevladuje takozvani »dvootročni« sistem. Riponski škof trdi, da se tudi na Angleškem kaže nazadovanje v ljudskem naraščaju. Škof je obelodanil sledeče podatke: Na Skandinavskem je padlo število rojstev v zadnjih 20 letih za 4 odstotke, na Francoskem za 14 odstotkov, na Angleškem za 15 odstotkov, v Avstraliji pa za 30 odstotkov. V Londonu število porok vedno napreduje, dočim število rojstev vedno pada. Ceni se, da je na Angleškem vsak teden 500 otrok premalo rojenih. Najbolj je to zlo razširjeno med bogatinci in imenitnejšimi sloji.

Nesrečna prerokovanja o carju. Zvezdogledni preroki imajo sedaj zopet o vojski dovolj prilike prerokovati. Neki zvezdogled je nedavno o carju sledeče prerokoval: Car Nikolaj II. je človekoljuben in miren vladar, a nahaja se v rokah usode in ima zato le malo prilike izvršiti svojo prosto voljo. Podlegel je nemili usodi, ker se je solnce obrnilo proti Saturnu, ko je prvič prekorachil poldnevnik. Zaprek na potu carjevega življenja je nemogoče odstraniti, kar dokaže stanje zvezd o carjevem rojstvu. — Sedanja vojska je »začetek konca« carjevega življenja in vprašanje je, če bode doživel konca vojske. Solnce se je obrnilo začetkoma proti četverniku Jupiterjevem in potem proti mesecu, ki leži obadva v osmi neb. hiši, ki je hiša smrti. Od začetka vojske sem je vpliv ozvezdja kazal na hitri konec fiziškega življenja usodi podvrženega vladarja. Dvomljivo je, jeli preživi car to leto in če preživi, je njegova država v nevarnosti, da zabudi revolucija, ki bode pospešila njegov konec.

Jokajevo premoženje. Jokaj je imel krasno vilo na Svabenbergu, 4 zavarovalne police v vrednosti 40.000 kron, mnogo vrednostnih papirjev in pisateljsko častno darilo v skupni vrednosti 40.000 kron. — Jokajevi letni dohodki so znašali 44.000 K.

Ženska vseučilišni profesor. Aka demiksi senat londonskega vseučilišča si je izbral prvo žensko kolegino v gospici Mis Lilian Tom ter jo imenoval na izpraznjeno stolico za zgodovino narodnega gospodarstva. Mis Lilian Tom je izvršila pravne in zgodovinske nauke.

Telesna kazen — ni vzprojeta. Vsled zaključenja danske državne zbornice je propadel načrt pravosodnega ministra Albertija, da bi se vpeljala za zločince iz navade telesna kazen.

Samo pijan je bil pripravljen poročiti jo. — Pretekli mesec je imel izvršiti župan v bližini Taraskona v Franciji poroko mladega kmečkega para. V dvorani je bilo vse svečano pripravljeno. Ko vstopi mladi par, zapazi župan hitro, da je ženin močno pijan. Župan ga je vprašal, zakaj je toliko pil, ali ženin je odgovoril, da stoji trdno na nogah, bolj nego vsi župani na Francoskem ter je ozmerjal vrhutega še župana s pijancem. Župan je rekel, da bi ga moral pravzaprav dati zapreti, ali vpoštevaje okolnosti je odpravil vse domov ter odločil poroko za 14 dni. Po 14 dneh sta prišla zopet, ženin še bolj pijan nego poprej. Župan se je obrnil do jokajoče neveste, češ, da je ni sram, prihajati k poroki s pijanim ženinom. Nevesta je nato trepetajoče in jecajoče odgovorila, da kadar je trezen, ga ni pripraviti do tega, da bi jo poročil, treba, da je močno pijan, le takrat je pripravljen iti k poroki. Župan se je nasmejal, potem pa ju poročil.

Ponoverjenje cerkvenega denarja. V protestantski cerkveni občini v Merenyju je pri reviziji našla komisija, da manjka v blagajni 8000 kron. Blagajnika Ludovika Krajnyaka so zaprli.

Prekmalu se je veselil. Neki angleški učitelj pripoveduje iz začetka svojega poučevanja sledečo zgodbi: Najprej sem bil nastavljen pri neki vaški šoli na Novo-Angleškem. Prebivalci so mi dajali za poučevanje hrano in stanovanje. Nekega dne priteče k meni eden mojih učencev ter me vpraša, če rad jem svinjsko pečenko. Jaz mu seveda veselim, da pride kaj boljšega pod zobe, odgovorim, da naj reče očetu, da mi bo zelo ustrezno, ako mi pošlje kos svinjske pečenke. Ko pa pečenke ni bilo, vprašam učenca, kaj je s pečenko. »O, prašč je že ozdravil«, odgovori naivno deček.

Napoleonova budilnica — na dražbi. Med zapuščino v Parizu umrle princezinje Matilde je tudi Napoleonova budilnica, ki bo te dni prodana na dražbi. To je izvršil leta 1810. za cesarja Abraham Braguet iz pozlačenega bronu. Ima pa 8 kazalcev, ki zaznamujejo razne dobe lune, se kunde, minute, ure dneve, mesece i. dr. Ta je spremljala Napoleona v vseh vojskah, še celo v Moskvo in Waterloo.

24.720 kron za eno pismo. Na neki v Londonu pred kratkem se vršeci dražbi je bilo prodano pismo slavnega admirala Nelsona, katerega je pisal pred svojo smrtjo, za 24.720 kron.

Vrhunec ženske emancipacije. Slezijsko-moravski »Tagesbote« prinaša naslednji oglas: Gospodična v ugodnih premoženjskih razmerah išče moža, ki mora imeti domačo vzgojo, ter v živnanju in ravnanju z otroki dobro poučen. Imetek je postranska stvar.

Služba božja s — fonografom. V dvorani družbe protestantskih mladeničev v New Yorku se je vršila pred kratkim služba božja na zelo čuden način. Celo službo božjo je »opravljala« namreč neki fonograf. Aparat je namreč igral cerkvene pesmi, bral sveto pismo, molil in klical razne osebe. Naznanil je še celo neki shod ter pozivljaj navzoče, naj se ga mnogoštevilno udeležijo.

Iz cerkniške okolice.

c Novo razdroslovje. V neki vasi blizu Begunj razlega neki liberalci ljudem, da je človek nastal iz nič, kakor uš na otročji glavi. No, za opico pride uš. Ta jo je zopet zadel. A tudi uš neče ustreči liberalcem, da bi nastala sama iz sebe, ampak mora biti zaležena. Samo liberalizem je taka uš, ki sama iz sebe nastane.

c V Begunjah so 25. aprila ustanovili mladeniško Marijino družbo.

c Dva špijona, ki sta bila pred par leti »navdušena« klerikalca, sta prestopila v liberalen tabor. Varujte se, cerkniški liberalci, da se jima ne zamerite, sicer bosta razbobnala vse vaše grehe.

c Iz Unca poročajo novičarju, da imajo ljudje tam dvojno željo. Prva je po vodovodu. Imajo namreč en sam vodnjak. Če jim ta odpove službo, jim ne preostaja drugega, kakor ali vodo voziti iz Planine, ali pa precejati žabe v mlaki. Druga želja je po novem — učitelju.

c Nov kip Matere Božje so postavili 8. t. m. v stranski cerkveni altar pri Svetem Vidu nad Cerknico. Slovesnosti sta se udeležili tudi Marijini družbi iz Begunj in Rakitne.

c Javno vprašanje kompetentnim oblastem: Ali sme uradnik kot zastopnik kake zavarovalnice med uradnimi urami pobirati zavarovalnino in sicer pred davki, tako da kmetu zmanjka denarja za davke in ga je potem treba rubiti? — Ako se to že zgodi bomo govorili jasneje.

c Na št. 34. v prvem nadstropju v Cerknici ljudje večkrat zastoj iščejo zdravja. Dotični gospod se po cele dneve zabava

nekje v tujini. Cemu je neki plačan od države?

c Lekarna bi bila živo potrebna v Cerknici ali vsaj v Ložu. Najbližja je v Postojni, kamor je iz Loža kakih sedem ur hoda.

c Meso so tudi v Cerknici podražili. Nekoliko vpliva na ceno tudi ta okolnost, da je v Cerknici sedaj en sam mesar.

c Tržaška zavarovalnica je utrgala pogorelcu Jakobu Medunu 800 K za ostali zid.

c Na Križni gori je bilo na zadnjem cerkvenem shodu nad 600 obhajancev. Tudi shod na binkošno nedeljo obeta dobro udeležbo.

c Hranilnica in posojilnica v Cerknici je imela v štirih mesecih 214.000 kron prometa.

c Železnica Rakek-Babino polje. Država je dovolila, da smejo delati predpriprave za to železnico. Uprava južne železnice pa noče nič prispevati, ker dvomi, ali se bo železnica obrestovala, ali ne, saj tako ne bo drugega prometa, kakor z lesom, a tega je ljudje zvoziijo na Rakek. Najbrže ne bo še dalj časa nič s to železnico. In tako je prav. Naj si vsaj še nekaj časa ubogim kmetom ohrani zaslužek.

Novice iz Selške doline.

c Gorilo je požrl. »To-le berite, gospodična«, je rekel neki liberalček neki gospodični v selški dolini, ter jej molil »Narodov« članek o gorilah pod nos. »E to pa le vi berite, ker to verjamete in ste gorili zelo podobni«, mu zabeli ona. In »Narodovček« se je samo pomilovaje namuznil ter »požrl gorilo«.

c Grmek se brani »znanstvenih pridobitev«. »Narod« je pisal, da je župnik Ruznik rekel v šoli otrokom prikazuje na steni višedo podobo opice-gorile: »Vidite, otroci, to je stric od liberalcev!« Grmek, ki se šele ženi, se je podpisal v »Narodu« pod to poročilo »Več roditeljev«. Hm, kako pa to, g. Grmek, da se še med roditelje prištevate? Čudno pa tudi, da se Grmek brani strica, katerega drugodi zagovarja in priznava.

c 54 štrukljev se je posušilo pri Fran Tavčarju, ker je prejšnja leta kaj rad dajal svojim pristašem tik pred volitvijo po en štrukelj in »štamperle«. Ker je bilo zadnjih le 54 volivcev, so štruklji izostali in le kakšen štamperle se je še dobil.

c »Da je naša bla ta prava — To spričuje ta trdnjava«. Tak napis dobi v soteski podrti in razpala Pamerjeva žaga. Napis napravijo na lastne stroške Golondrov Peter in vsi neodvisni kmetje v spomin »slavne zmage« 7. aprila.

c Najkrajši ofer so imeli selški občinski odborniki, ki so Sibirja poslušali in niso hoteli hoditi k občinskim sejam. A okrajno glavarstvo in župan so jim dokazali, da se Sibir rad zmoti in pripravi svoje udane v globo po 5 K.

c Glavo je izgubil. »Glavo zastavim«, je rekel Sliber, »da ne plačamo niti vinarja, ker ne hodimo k občinskim sejam.« In mož je rad ali nerad tudi sam plačal 5 kronc. Če ne bi župnik in župan posredovala v občinskem odboru, bi za prvi slučaj plačali po 40 kronc. Drugi trdijo, da je Sliber izgubil svojo glavo mej občinskimi računi, še predno je izročil županstvo v druge roke. To resnico je potrdilo »črno na belem« tudi sodišče v Skofiji. Torej Sliber brez glave!

c Države ob Sovnici do Zolcarce se nimamo v Selcih, čeravno bi bili nekaj dni po volitvi silno potrebni za neke »neodviane kmete«, ki so se le ponoči ljudem prikazovali.

Novice iz Amerike.

a Stavke v Ameriki. Boston, Mass, mesec maj, v katerem delavci Nove Anglije izredno radi štrajkajo, prinesel je tukajšnjemu občinstvu štrajk pekov. Slednjim so se pridružili tudi peki v Cambridge, Lyan, Salem, Brockton, Abington, Rockland, North Easton, Stoughton, Weymouth in Bridgewater. Strajkarji zahtevajo skrajšanje tedenskega delavnega časa na 60 ur in povišanje tedenske plače na 16 dolarjev. — Filadelfija, Pa. Razne lokalne unije so odredile štrajk 5000 stavbinskih delavcev, kateri zahtevajo 10% povišanje plače. Podjetniki upajo, da bodo štrajkarji v kratkem krotki. — Tudi v Pil Cty, Pa., štrajka 200 stavbinskih delavcev, katerim se bodo pridružili tovariši v Fredoniji, Jamestownu, in Oean, N. Y., in v Bradfordu, Warren Erie, Titusville, Franklinu, Dubois, Richway in Corry, Penna. — V Waterbury, Conn., štrajkajo tesarji za povišanje plače za 30 centov. — Topeka, Kans. V tukajšnjih delavnicah Santa Fe železnice štrajka 2000 mašinistov. — Iz Ely, Minn., so nam poročali, da tamošnji premogarji še vedno štrajkajo, kakor smo že poročali. — Strajk je naperjen proti poslovojni Trezona. Strajkarji, med katerimi je tudi mnogo Slovencev, so po večini inozemci, kateri še niso organizirani.

a Skušala je umoriti troje svojih otrok. Cleveland, O. Carolina Volkmanova na Wason St. skušala je umoriti troje svojih

otrok in sama sebe s tem, da je hotela skočiti v Erijsko jezero. Svoje dveletno dete nesla je v naročju, dočim sta njen 11 let star sin in 4letna hčerka odšla z materjo do jezera. K sreči je našel pravočasno neki policaj ubogo mater, kateri se je zmešalo in tako rešil njo in njene otroke gotove smrti.

a Varnostne naprave proti požaru. Mnogokrat se prigodi, da nenadoma nastali požar uniči mnogo človeških življenj. To slo naj bi preprečila iznajdba nekega Američana. Ta je namreč iznašel neko vrsto oken-skih zagrnjal, ki se dajo v slučaju nevarnosti izpremeniti v lestve ali vrvi, po katerih človek lahko spleza na tla. Prvi poskusi v New-Yorku so se zelo dobro obnesli.

a Umor za zavarovalnino. San Francisco, Cal. Pri tukajšnjem kazenskem sodišču prišli so z obnavnavo proti Leonu Soderju, rodom Nemcu, kateri je umoril svojega svaka, da je tako dobil zavarovalnino. Soder je, kakor je preiskava dognala, umoril svojega svaka Josipa Blaise, da bi tako dobil 8000 dolarjev, za katero sveto je bil njegov svak zavarovan. Umoril ga je povsem hladnokrvno.

a Osveta ostavljenega soproga. Iz Pariza, Tex. se brzojavlja, da je tamošnji farmer J. h. W. Ilenburg umoril svojo soprogo, tasta Wm. Sheffielda, njegovo soprogo in njeno 5 etno hčerko, na kar je samega sebe zastupil, ko je videl, da mu ni mogoče uti. Wallenburg je ostavila soproga in se vrnila k svojim staršem, kar je bilo vzrok grozne osvete.

a Kako nastopajo pri gledaliških požarih v New Yorku. Pred kratkim je nastal v nekem novjorskem gledališču požar. Požar je zapazil neki na ulici stoječi stražnik ter to naznanil vod telju. Ta je razpostavil gledališke uslužbence po določenih mestih, stopil na od-r ter naznanil, da je v poleg stoječi hiši nastal ogenj. Zjedinjeno se je postavilo 16 policajev z biči v rokah prihodih ter izjavili, da bodo vsakega, ki bi drgnjal, pretepli z bičem. Vsi gledalci so v najljepšem redu zapustili gledališče, in tekom 6 minut je zapustilo 1700 gledalcev gledališke prestore. Požar so ognjegasci kmalu pogasili. Štoda je 25.000 dolarjev.

a Tri usmrtitve. V čikaški ječi so pred kratkim usmrtili tri manj kot 21 let stare morilce, namreč Vandina, Marxa in Nidermeyerja, ki so zadnja leta izvršili v Čikagi najmanj 12 umorov.

Idrijske novice.

i Kdo je intabuliran? Znani G. piše o delavskih razmerah idrijskih v »Sl. Narodu«. Mi bi se ne bavili z dolgim njegovim dopisom, saj je že »Slovenec« svoječasno kratko in stvarno poročal o tej zadevi. A liberalni dopisnik ne more izvršiti svojega dušnega proizvoda drugače, kakor da se brez potrebe obregne ob klerikalce. Resnici na ljubo moramo torej nekatere neresnične trditve zavrniti. Vemo, da to ne bo prijetno nekaterim, a dotični naj se zahvalijo liberalnemu dopisniku, ki nas je izval.

G. G. piše namreč, da pri našem rudniku le klerikalci mnogo zaslužijo, ker jim gredo razni pazniki in nekateri uradniki na roko. »Ti klerikalci so baje kar intabulirani na boljše prestole.«

Ne segajmo predaleč, pogledajmo le lanske volitve! Niso li skoraj vsi uradniki volili z liberalci, ko se je vendar šlo le za gospodarstvo našega delavskega mesta? Nočemo brskati nazaj po volitvah, ki imajo bolj politični značaj, tu se gre bolj za osobno prepričanje, kakor za državni ali deželni zbor. A pri občinskih volitvah izključno delavskega mesta pride vendar tudi delavec v poštev. In kaj smo doživeli? Štirje najvišji uradniki našega rudnika so mestni odborniki. Ko se je volilo mestno svetovladstvo, ni pri teh uradnikih milosti našel niti eden odbornik katoliško-narodne stranke. Pač so glasovali za obrtnike in trgovce, a iz vrste rudarskih zastopnikov ni dobil niti en klerikalec uradniškega glasu. Še več! Pri volitvi v razne odseke so enako prezrli klerikalce. Ali se ne spominjate več g. G., kako ste v svojem lokalnem glasilu bahato pisali: Le sedem glasov je dobil kak katoliški odbornik, in ko so šteli pri kaki drugi volitvi, zopet le 7! Milost je pač našel zastopnik virilist socialno dem. konsumnega društva in bil izvoljen v odsek, a od klerikalcev ni niti enega zadela ta čast. Združeni liberalci in soc. demokrati so glasovali z uradniki zoper zastopnike delavcev pri rudniku, zoper klerikalce. Takrat je nastala govorica v Idriji: Pri rudarskih uradnikih velja en socialni demokrat več, kakor sedom klerikalcev.

To stoji pribito v zapisniku in to ste vi priznali v svojem lističu. In sedaj se predrznete trditi, da uradniki gredo na roko klerikalcem? Kdo odločuje plačo delavcu, kdo odkazuje boljše mesto rudarja? Ne li uradniki? Kako so ravno tem naklonjeni, so javno pokazali. Liberalci in socialni de-

mokrat jim je veliko ljubši, kakor klerikalci.

Rudarska postava z dne 14. avg. 1896. namerava med rudarskimi uradniki in rudarji neko skupnost, medsebojno občevanje in spoštovanje. „Pflege des Gemeinsinnes und bergmännischen Geistes“, tako se glasi prva in kardinalna točka vse postave. Kako so jo umevali uradniki, ako so šli skozi drn in strn z liberalnimi obrtniki in trgovci, na stran pa pustili delavsko-rudarske zastopnike, ker so bili klerikalci! Kaj ne, „kako so intabulirani klerikalci na boljše mesta!“

Tudi na paznike ste se spravili. Pristransko ravna. Ali ste res že pozabili, da so ravno lansko leto poslali šest delavcev v šolo za paznike, da bodo ti enkrat intabulirani na boljše mesta? Iz katere stranke pa so izbrali tistih 6 delavcev? Ne li vseh 6 iz vrste naprednjakov? In take nasvetujejo pazniki. To so gola dejstva, znana po vsej Idriji. Tako se protežirajo pri našem rudniku klerikalci. Iz tega se spoznajo tiste „neprijateljske osebe“.

Le še trosite laži med svet. Rudarjev katoliškega prepričanja ne boste oplašili, oni bodo storili še za naprej svojo dolžnost. Toliko bolj se bodo oklenili svoje stranke, kolikor bolj bodo videli, da od vseh drugih strani le kamenje leti na nje. In jih ravno oni, ki so postavno dolžni z njimi držati, smatrajo kakor ljudi nižje vrste.

Zatorej le še pišite kaj enacega, za odgovor ne bomo v zadregi.

Štajerske novice.

Š **Štrašna nevihta** je divjala 19. maja v jarenski okolici. Vihar je najmočnejša drevesa raval s koreninami. Opeko je skoro vsa odneslo s streh. Nekatere hiše je vihar podrli. Toča je uničila vso nado poljedelcev in vinogradnikov. Sola je tako poškodovana, da ne more biti solskega pouha. Več prihodnjic.

Š **Porotne obravnave v Mariboru** se prične 6. junija. Pred porotnike pridejo 6. junija: detomorilka Antonija Vidovič; 7. junija: Eva Holz, Robert in Friderik Hanser, obtožena goljufije; 8. junija: Odgovorni urednik „Slov. Gospodarja“ Ferdinand Leskovar, katerega tožita Vincenc in Ivana Sarnec radi „razžaljenja časti“ potom tiska.

Š **Pri sv. Jakobu v Slovenskih goricah** je bil v sredo dne 17. maja pokopan g. nadučitelj Šijanec. Bil je učitelj stare koronine. Zaraditega je moral tudi veliko prestat. Pri sv. Jakobu je bil 25 let. V cerkvi mu je govoril pred nebrojnim občinstvom nagrobno č. g. dekan jarenski Jožef Čizek.

Š **Slovensko katol. izobraževalno društvo** se je ustanovilo pri sv. Bolfenku v Slov. goricah.

Š **Solske vesti**. Skušnjo učiteljske sposobnosti so napravili v maju mesecu v Mariboru: Za učiteljske šole g. Karol Prihbil in za ljudske šole gg. Jakob Hrnko in Ivan Robič. — Pri 14. t. m. na mariborski višji gimnaziji se vršeci skušnji iz štajerske zgodovine so dobili odlikovanja in sicer v naslednjem redu: 1. Franc Stegenšek, 2. Adolf Vantur, 3. Günther Nemanič, 4. Franc Jazbinšek, 5. Ivan Hajšek, 6. Ludovik Zepič, 7. Adolf Wallner, 8. Franc Zaverinik, 9. Josip Vuga, 10. M. Vavroh, 11. Josip Roškar, 12. Ivan Cilenšek in 13. Ivan Trinkaus.

Koroške novice.

k **Zvišanje mesnih cen v Celovcu**. Tudi v Celovcu so mesarji zvišali cene mesa.

k **Prvi občni zbor „Slovenskega krščanskega socialnega delavskega društva“** za Celovec in okolico. Zadnje sobote, dne 14. t. m., so se sešli slovenski delavci celovski k prvemu občnemu zboru v gostilni pri „Zlatem studentu“. Iz tajniškega poročila smo zvedeli zlasti to, da dobimo od dne 19. t. m. svojo sobo v tukajšnjem benediktinskem poslopju „Kaufmanove ulice“ (Kaufmannngasse), kjer se bomo zbirali k shodom vsako prvo in tretjo soboto v mesecu ob 8. uri zvečer. Tam bomo imeli tudi svojo čitalnico, ki bo odprta vsak večer od osmih naprej.

k **Nemoli nas sodijo**. „Kärntner Landbote“, organ nemškega katol. pol. društva z dne 7. t. m. koroškim Slovenceom očita nedelavnost in malomarnost. Deloma to zaslužimo, deloma pa tudi ne. Saj smo se vendar v zadnjem času začeli živahno gibati. Za volitve v kanalski dolini, kakor tudi za one v velikovškem okraju, se je vendar storilo toliko, kakor še morebiti za nobene druge. In vendar mu ravno to ni prav. Da ni bil uspeh boljši, so pač brezdvombno krive tamošnje povodnje, katere so naši nasprotniki na najnesramnejši način izkoristili. Mi seveda nimamo takih sredstev, kakor nasprotniki, in jih tudi kot nepoštenih no-

čemo rabiti. Da smo zgubili v velikovškem okraju svoj mandat, je kriva nova volilna geometrija in pa žganje. Kaj če bi mi Nemcem stavili nekatera prašanja? Samo dve. Zakaj so pa ti izgubili mandat v Leški dolini? Zakaj so izgubili staro trdnjavo občino Sv. Kri? Pri nas neumorno delujejo naše posojilnice za povzdigo naših slov. krajev, prirejuje se shodi Ciril in Metodovih podružnic, izobraževalnih društev itd. prime roma bolj pogosto, kakor se to godi pri naših nemških sodeželanah. Po drugi strani je zopet resnica, da naše politično društvo malo dremlje. Toda upamo, da bo vodstvo v kratkem sklicalo letni občni zbor, da se bo dalo naši organizaciji novih navodil, da bomo delali vsi po enem in istem načrtu, a ne vsak na svojo roko. Naši kršč. socialni bratje pa naj nas raje v deželnem zboru v naših pravičnih zahtevah podpirajo, ne pa zoper nas glasujejo, potem se bomo sblizeli in ne oddaljevali. Naj nam pomagajo s svojim pravičnim nastopanjem odpraviti nemškonalne uradnike in nemškutarsko zagazene učitelje, potem bodo pa naši slovenski kraji dobili drugo lice.

k **Sv. Višarje**. (Začetek romana.) Dne 12. maja se je pričela navadna pobožnost pri Devici Mariji na sv. Višarjih. Prvi dan je bilo kakih 100 romarjev iz sedmih krajev, največ iz Trbiža. Da je število prvih romarjev tako majhno, temu se ni čuditi, kajti pot na sv. Višarje je do sedaj še jako težavna radi velikega snega. Pot iz zabnic na sv. Višarje je skoraj do cela s snegom zanešana in sicer v nekaterih krajih 2 do 3 metre visoko. Za pešince, ki nastopi omenjeno pot, je velika nevarnost, da se mu saeg ne vdere pregloboko in ondi ne obtiči, kakor bi se skoraj bilo pripetilo 74letnemu starčku iz smohorskega okraja, ki je zatrjeval, da je komaj in komaj došel na goro. Naj si torej poišče vsak sodruga na pot. Vrh tega dospe vsak, ako nima posebno dobrega obutala, čisto premočen na goro, kjer je še velik mraz in se tako lahko prehladi v noge, ker mu je težko megode posušiti obutev. Radi obilnega snega se tudi pitna voda ne more nikjer dobiti, za silo topimo sneg in sneženo vodo pijemo in rabimo za kuho itd. Solnce sicer že precej gorke pripeka ali prej kot v treh do štirih tednih snega še ne bo de spravilo. — V sredo pred „Vnebohodom“ je bliskalo in grmelo in deževalo. — Vreme je še ugodno, samo po večerih razsaja včasih vihar.

k **Štajerski romarji v Celovcu**. Zadnji ponedeljek, 16. t. mes., dopoldne so došli štajerski in spodnjekoroški romarji na svojem potovanju na sv. Višarje v naše mesto. Kakih 200 po številu so šli v procesiji po mestu, krasno pevajoč slovenske lavretanske litanije. Ustavili so se v mestni farni cerkvi, kjer so se milo razlegali lepi slovenski glasovi.

k **V pokoj** je stopil profesor višje realka v Celovcu I. Kemp.

k **Tatovi vlomili** so v Celovcu v stanovanje bankirja Rothauerja. Odnegli so več sto kron.

Jeseniške novice.

j **Slovensko delavsko izobraževalno društvo** se snuje na Savi. Osnovni shod je v nedeljo sklical g. Pongratz, tovarniški uradnik. Povabljeni so bili gg. učitelji, policaji in še drugi možje, izmed „klerikalcev“ nihče. Prišlo jih je na shod okoli 20 mož. Društvo hoče biti 1. slovensko, 2. delavsko, 3. izobraževalno. Kakor je izjavil g. Pongratz, bo društvo naročeno na „Slov. Narod“. Po tem sodeč vemo, kakšno izobraževalno društvo bo. Tu imamo že katoliško delavsko društvo, ki je tudi izobraževalno, a g. Pongratz, policaj Koritnik in še drugi hočejo imeti društvo, ker niso istega mnenja kakor udje katol. društva. Naravnost ne povedo, a res je, da hočejo imeti liberalno društvo. Shoda sta se udeležila učitelja Guštin in Salberger, pa tudi podpisani z gosp. kaplanom Prijateljem. Nisva bila sicer povabljeni, a dovolili so nama vstopiti v zborovalni prostor, ko sva prosila za to. Ker bo društvo naročeno na „Slov. Narod“, ne morem ga nikakor priporočati. Z vsemi postavljimi in dovoljenimi sredstvi bom deloval zoper društvo, ki bo hotelo „izobraževati“ delavce s „Slov. Narodom“. Izobrazbe, kakršno daje „Slov. Narod“, varuj Bog naše v veliki večini še dobro delavstvo.

Janez Zabukovec, župnik.

j **Jesenec v zastavah** so bile v nedeljo. To pa na čast deškemu gostom, ki so prišli ogledat si gradbo nove železnice in predora na Hrušici. Bilo jih je 36. Z Jesenec so jo mahnil v Bohinj.

j **Umrla** je g. Alojzija Ahčin, trgovka in prodajalka „Slovenca“ na Jesenicah. Imela je lep pogreb. Naj počiva v miru!

j **Mesarsko klanje** je bilo v nedeljo zvečer na Hrušici v Robičkovi gostilni. Delavci so se začeli v prepiru klati. Stirje so bili zaklani. Miha Svetlin, 23 let star, z Ro-

dic pri Mengau, je umrl drugi dan popoldne v bolnici, nepreviden. Duhovnika so sicer klicali, a ko je bil na potu, izdihnil je že nesrečnež dušo. Duhovnik ni kriv, da je zamudil, klicali so ga prepozno. Drugi trije bodo ozdravili. Robičkova gostilna ima „Slov. Narod“.

j **V živinskih vozovih** so nabasali v ponedeljek romarje na jeseniškem kolodvoru. Prišli so z Blede in hoteli dalje na Sv. Višarje. Mnogo jih je moralo iti peš, ker niso imeli zadosti železniških vozov, mnogi pa so morali v „hlevu“ se voziti. Vsako leto gre v ponedeljek po šesti nedelji veliko romarjev na Višarje, železniška uprava bi to že morala vedeti. Sicer se je pa slišalo že nestabilno pritožbo zoper „preljubeznjivo“ skrb beljaške direkcije na gorenski progi. Najslabše voze porabljajo za progo od Ljubljane do Trbiža. Ali mar zato, ker gre po slovenski zemlji?

j **Novo šolo** mora zidati jeseniška občina. V četrtek je komisija ogledala prostore, v kratkem se bo določilo, kje in kakšna šola naj se zida.

Pet novih hiš, drugo poleg druge, zidajo na Savi.

j **V preiskovalnem zaporu** je Trevenov učenec Žerjav, ker je na sumu, da je ukradel in poneveril 1700 kron.

j **Na Javorniku** so v tovarni razne osebe, ki se togoté na tiste, ki beró „Slovenca“ in ne prisegajo na liberalno zastavo. Posebno dva imata dolga jezika, ki se ponašata po gostilnah kot višja moža, vzvišena nad tovariši. No, saj se poznamo in vemo, kdaj smo vozili samokolnico in da smo le z namazanim jezikom postali kaj več pri stroju. Sicer pa tega nikomur ne zavidamo, četudi je „freimütiger“. Nas naj pusti v miru, kakor mi hočemo njega.

j **Slovenski Narod** je v vsaki priliki nastopal proti koristim delavstva. Kako more g. Pongratz snovati torej „delavsko“ društvo, ki naj bi podpiralo ta list in se sukalo v njegovi smeri. Vsak zaveden delavec nasprotuje „Narodu“, ne pa da bi se družil z njim in z ljudmi, ki so vedno pripravljene nastopati v njem proti delavskim koristim! — Slovenski delavec.

Loške novice.

l **„Sv. Elizabeto“** smo imeli v nedeljo na odru v našem izobraževalnem društvu. Natančne scene posameznih oseb ne maram opisati. Povem le, da tako povoljnega vtisa ni zlepa že napravila kaka predstava. Ljudstvo je z velikim zanimanjem sledilo ganljivim prizorom. Igralke, dobro vedoč, da so si povsem prilastile svoje vloge, so nastopile z moško samozvestjo. Tudi igralci so častno izpolnili naloge. K uspehu so veliko pripomogli krasni srednjeveški kostumi, katere so s hvalevredno marljivostjo in finim okusom izvršile gospe Verbičeva in gospodične hčere. — Splošna želja je, naj bi se igra ponavljala, najprimerneje morda kako nedeljo popoldan takoj po litanijah, da bo moglo tudi bolj oddaljeno kmečko ljudstvo zraven.

l **Ljudska hranilnica in posojilnica** v župnišču ima od 1. maja naprej uradne ure v sobotah in nedeljah od 9.—11. in ob semnjih od 9.—12.

l **Nabor** se je vršil v Loki v sredo, četrtek in petek. Prvi dan jih je bilo potrjenih 21, drugi dan 28. — Koliko včeraj (v petek), še ne vemo.

l **Sadja** bo to leto v naši okolici precej. Dreve v ravnini je že odcvetelo, po hribih bo pa tudi te dni. Glavno nevarnost je torej prestalo.

l **Zrele rdeče jagode** smo že jedli prve dni tega tedna. Zelo so cvetele, upamo, da jih bomo še večkrat lahko zobali.

l **Čebelarjem** se obrazi vselej nategnejo v vesel nasmeh, če jih vprašajo po njih živalci. Dobro bodo namreč čebela. Panjovi so polni, da jih skoraj ni mogoče odpirati. Kar cela kepa se ti jih zvali ven, če jih pogledaš. — Iz srca privoščimo skrbnim čebelarjem njih srečo.

l **Starološki zvonovi** so radi lepega, ubranega glasu daleč na okoli znani. So pa tudi precej veliki, veliki vaga 47 centov. Napravili smo tako velike zato, da bi jih po vsej fari slišali. Ali zmotili smo se. Nekateri med nami, seveda liberalci, med njimi tudi liberalni župan Jožek, akoravno prebivajo v domači vasi, domačih zvonov kar ne slišijo. Kdo je kriv? Ali so zvonovi glas izgubili, ali so pa liberalci oglušeli? Poslednje je resnično, liberalizem jim je s toliko silo bil na ušesa, da so oglušeli, vrh tega so pa še za pot k farni cerkvi pozabili.

Novice iz kočevskega okraja.

k **Dva poštenjaka na reviziji** Turjaška občina ima katol.-narodnega župana, kakor je tudi nad 99% ondodnih prebivalcev katoliško-narodnih. Dvema liberalcema, ki sta samo mimogrede v tej občini, to seveda ni prav. Ker dandanes na Kranjskem ni nihče drug več pošten, kakor kak liberal, sta ta dva sumničila župana. Ko je

poklical župan enega teh liberalcev pred sodišče, kjer je bila prilika dokazati laži in obrekovanja, se je ta pustil na kolena predenj in prosil, naj mu župan odpusti, kar je tudi storil, ker ga ni hotel gmotno uničiti in ker ga še ni poznal. Čez nekaj dni pa prideta — poštar, o katerem smo že poročali, in njegov adlatus učitelj, ki reprezentira liberalno stranko v Turjaku k županu in zahtevata občinske račune itd. Edino pametno bi bilo, da bi bil župan tema dvema, katerih prvi v sodišču niti poskusil ni dokazati svojih lažij in obrekovanja, a drugi ne plačuje nikakih občinskih davkov, pokazal vrata. Ker ima pa župan vsekako preveč obzirnosti do teh ljudi, je dal njima predložiti knjige z računi in pobotnicami, meneč, da bota potem vsaj mir dala, ko se o vsem prepričata na lastne oči. Župan se dalje ni zmenil za p. n. gg. revizorja in je nadaljeval svoje delo. Častitima gospodoma liberalcema pa nikakor ni šlo prav, zakaj vsak račun je bil opremljen s pobotnico. Začelo je njima prihajati vroče, zakaj očito je bilo njima čedalje bolj, da bosta osramočena. Toda samo nespametni si ne zna pomagati. Kar naenkrat začne izginjati neki papir pod učiteljevo dlanjo. Dobival je čedalje manjšo obliko in še nekaj trenotkov, pa je popolnoma zginil v pesti. In tedaj planeta oba poštenjaka, seveda vsa ogorčena, in nahučita župana: „He, kje je pa za ta znesek pobotnica? No, no, počakajta, prijatelja, ako je ni ondi, je pa kje drugje“, ju zavrne župan mirno in veli sinu, naj jo poišče. Sinova pa, katerima ni odšla manipulacija učiteljeva s tistim papirjem, — sta pa previdnejša kakor oče — rekla: Kaj jo bova iskala, saj jo ima učitelj pod roko.“ Iz učiteljeve roke je padla zmečkana pobotnica. . . . Ah, ti krasni ljudje!

Primorske novice.

p **Kako hoče Gabršček kmetom pomagati** V Gorici imajo nekega človeka, ki se bise za Gabršček. Če ta izpregovori deset besed, reče gotovo trikrat „far“ ali pa „rune“. On je doslej vedno pridigal, da prej ne bo bolje, dokler kmetje „nuncu“ ne poženejo. Sedaj si je pa premislil, in že skozi nekaj števil sem piše, da se morajo vsi duhovniki poženiti. Andrej Gabršček pravi, da vsi papeži in škofje, ki so doslej dajali duhovnikom postavne za njih življenje, niso nič vedeli, ampak on, Andrej Gabršček, je pogruntal, kako mora biti. Zdaj pa mi tega klobasarja vprašamo, koliko bi bilo za kmeta bolje, če bi vsak duhovnik imel še ženo in otroke? Že zdaj Gabršček neprenehoma roti ljudi, naj duhovnikom nič ne dajo in da je „bogoslужbe“ predrago. Kaj bi bilo šele potem, če bi šlo po Gabrščkovem in bi morali po duhovnikovi smrti kmetje zdrževati še vdovo s celo rodbino? Le molči, ti klobasar liberalni, in pazi na se, da te kdo preveč natančno ne popiše!

p **Obešenega so našli** v četrtek ponoči na lokavsko-štomaški meji posestnika J. Bratino iz St. Tomaža v ajdovskem sodnem okraju. Nesrečnežu stemnil se je zadnji čas um in si je torej v blaznosti končal življenje.

p **Iz Šempasa**. Tekoče leto se je „Slovenec“ pri nas nekoliko razširil. Berejo ga radi možje, kateri do sedaj niso bili vajeni čitati dnevnikov. Razne novice iz različnih krajev Slovenije in zanimiva poročila z Vztoke nam tako ugajajo, da res nestrpno pričakujemo vsak list. Toda c. kr. pošta v Gorici nam ni posebno naklonjena; kajti zdi se, da namenoma večkrat kaznuje našo radovednost s tem, da nam lista ne pošilja iz Gorice naravnost v Šempas, ampak ga poprej pošlje na ogled liberalnim smolarjem v Miren. — Mislimo, da uradniki na goriški pošti poznajo toliko domače geografije, da je Gorica pošto zvezana naravnost s Šempasom. Prepričani smo skoraj, da gospodje na goriški pošti iz zgolj nagajivosti pošiljajo naše liste v Miren, nasprotno pa, kakor smo poizvedeli iz Mirena, da za tamošnjo pošto namenjeni listi prihajajo skozi Šempas tjadoli! Neki posamezen slučaj smo cenj. upravnistvu „Slovenca“ že naznanili. Zdi se pa, da tistega naznanila upravnistvo ni primerno uporabilo ali pa je ista rahla opomba ostala brez uspeha in bomo morali krepkeje nastopiti, da gg. poštni uradniki v Gorici poučimo o njihovi dolžnosti!

p **Umirajoč na cesti**. V četrtek zjutraj so vozniki, ki so vozili iz Idrije k Sv. Luciji, našli na cesti človeka, ki je bil na pol mrtev. Dali so mu okrepčil, da je prišel nekoliko k sebi. Bil je Anton Mušič iz Logatca, star 36 let. Prepeljali so ga k sv. Luciji. Ponoči se je bil odpeljal iz Idrije; najbrže je na vozu zaspal in padel na cesto. Voz je šel čezenj in konji so šli naprej, on pa je obležal na cesti. Spravili so ga v goriško bolnišnico. Ni upanja, da bi ozdravel.

p **Razširjenje o. kr. tobačne tovarne v Rovinju**. V Rovinju bodo na novo zgradili poslopje za stroj in kotle z dimnikom in velikim vodnjakom. Stavba je proračunjena na 72.800 kron. Ponudbe je

vložiti do 25. maja 1904 ob 4. uri popoldne.

Rusko-japonska vojska.

Zopet velika katastrofa na morju: — 800 japonskih mornarjev utonilo.

Velikanska katastrofa je sedaj vendar enkrat že zadela Japonsko.

Sreča, ki jo je spremljala do sedaj, ji je obrnila hrbet. Brez boja imajo na morju velikansko izgubo. Valed megle pred Port Arturjem je zadela v nedeljo japonska križarica „Kasuga“ v japonsko križarico „Jošino“, ki se je potopila v par minutah.

Poveljnik križarice „Kasuga“ je izvršil samomor. Istega dne je zadela ena najlepših japonskih oklopnih „Hacuse“ pred Port Arturjem, ko je krila izkrcavanje japonskih vojakov, ob rusko mino.

Oklopnica je dala znamenje za pomoč, a zadela je skoro ob drugo mino ter se je potopila v pol ure. Katastrofa „Petro-pavlovskaja“ se izjednačuje z dvojno katastrofo na japonski strani.

Izguba Japonske je tem večja, ker ima Japonska le 8 velikih bojnih ladij in je bila „Hacuse“ po velikosti tretja japonska oklopnica. Izguba „Jošine“ bodo Japonci že lažje, dasi tudi silno težko utrpeli, ker imajo sedaj 23 križaric. V morskih valovih je dobitela smrt, kakor trdijo londonska poročila, nad 800 japonskih mornarjev.

Z oklopnico „Hacuse“ so utonili trije fregatni kapitani, 33 drugih častnikov in podčastnikov, na „Jošini“ kapitan, en fregatni kapitan, 30 častnikov in podčastnikov. Togo poroča v Tokio, da sta rešena kontreadmiral Nošiva in kapitan Nakao.

Dalje poroča Togo, da je v trenutku, ko se je potapljala „Hacusa“ priplulo iz port-arturske luke 16 ruskih torpedovk, katere so pa japonske križarice prisilile, da se morale vrniti. Iz tega poročila admirala Toga sledi, da se je potem razvil mej ruskiimi torpedovkami in japonskimi križaricami boj. Sumljivo je, da ne pove, ako je imel kaj izgub ali nič.

Valed megle, ki je vladala na morju, se začetkom ni vedelo, katere ladje so se pravzaprav potopile, zato so ruski begunci, ki so iz Daljnega prišli v Čifu, pripovedovali, da sta se potopili japonska linijska ladja „Šikišina“ in križarica „Asama“.

Druga privatna vest, ki prihaja iz japonskega vira v Čifu, pa pravi, da sta bili poleg zgoraj omenjenih potopljenih ladij, v soboto še dve drugi japonski ladji pri Daljnem poškodovani. Rusi trdijo, da je še nekatere japonske ladje postala pred Port Arturjem za boj nesposobna.

Boj z vladivostoškim brodom? — Ruska križarica se je ponesrečila?

V Petrogradu vlada, kakor poroča „New York Herald“ vznemirjenje o usodi vladivostoškega brodoma. Japonci so izvalili rusko brodom je iz luke in ga potisnile v nek zaliv. Druge podrobnosti „New York Herald“ še niso znane.

Iz Pariza poročajo, da je ruska križarica „Bogomir“, ki je bila najhitrejša in najboljša ladja vladivostoškega brodoma, zadela pri zasledovanju neke japonske transportne ladje ob čeri v nekem zalivu, kamor so jo Japonci na zvit način izvalili. Moštvo „Bogomirja“ je rešeno.

V poročilih se ime ponesrečene ladje glasi „Bogomir“. Skoro gotovo pa je to „Bogatyra“, ki je 132 m dolga, 17 m široka, 6645 ton vsebine, 19 500 konjskih sil — vozi 23 milj in ima 12 topov 15 cm kal., 25 malih topov. Ena izmed najboljših, najnovejših križaric, 580 mož posadke, ladja izdelana 1901. leta.

V Petrograd je pa včeraj prišlo poročilo iz Vladivostoka: Tu je vse mirno. V zalivu Petra Velikega se semtertja pokažejo sovražne ladje, ki se pa ne približajo v luki.

Port Artur.

Dne 19. t. m. so čuli v Čifu močno streljanje od Port Arturja. Iz Daljnega v Čifu došli Kitajci poročajo, da so Rusi pridobili za en dan zopet kontrolo nad železnico, a da so jo potem zopet izgubili. Port Artur je dobro založen z živežem, cene so le malo nad navadnimi cenami. Knez Uch-tomski javlja iz Port Arturja, da je preizkava izhoda v portartursko luko dognala, da morejo pluti skozi pri primerni previdnosti tudi večje ladje. Nasprotna japonska vest je neresnična.

Neverjetno poročilo.

Angleška vest, da so Japonci zavzeli že v nedeljo severnovzhodno pri Port Arturju ležečo železniško postajo Kiučou, pač ne bo resnična, ker so še-le v ponedeljek zasedli ondi okoli vzhodno in severnovzhodno ležeče višine, ne pa mesta. Rusi so bili takrat potisnjeni v bližino Kiučova. Togo pravi, da so v boju stali štirje polki ruskih strelcev. Mrtvecev je ostalo na bojišču 30, vjetniki

pa zatrjujejo, da so Rusi imeli skupne izgube 300 mož,

Japonci se umikajo. — Japonski poraz.

Neka pariška vest pravi, da so Japonci že prišli v Niučuan. Ako so se oni Japonci, ki so se v ponedeljek pri Kaičovu izkrcali, podali naravnost proti Niučuanu, bi bila ta vest verjetna. Kaka velika posadka še ne bo v Niučuanu. Za tje je določena tretja japonska armada, ki je sredi mobilizacije. Druge vojne operacije v južni Mandžuriji so se nakrat nekako ustavile. Nekateri so mnenja, da je tega krivo deževje, ki že nekaj dni traja v Mandžuriji.

V Petrograd je brzojavil poročevalec ruske brzojavne agenture, da je več prednjih japonskih straž se umaknilo nazaj in da se glavne sovražnikove čete zbirajo med Fenvančenom in Jalom. Iz Londona pravijo, da je verjetno, da so se Japonci od svojih stališč 14 milj od Kaičova zopet umaknili, vendar je to taktični manever. Čudno, da tudi ni uradnega potrdila, da bi bilo kaj Japoncev res že v Niučuanu. Tudi raz mnogih drugih, po manjših praskah zavzetih mestih so se Japonci umaknili.

Da so se Japonci umaknili, se uradno potrjuje. To umikanje se naslednje pojasnjuje: Japonci so zadeli v ponedeljek pri svojem prodiranju 60 milj zahodno od Fenvančena na 32.000 Rusov, ki so bili močno utrjeni ter so se iz previdnosti, a v dobrem redu umaknili. Velika prava bitka se pri tem ni vršila. Kozaki so vzemirjali krilo neke japonske divizije, ki se je umaknila k glavnemu križu, vendar se pa poroča, da je bilo med tem umikanjem na obeh straneh mnogo izgub.

Iz Londona je danes ob 1. uri zjutraj došlo šangajsko poročilo: Rusi so zapustili Kupantsi in se zbirajo pri Fukumenu, da dobe novo operacijsko podstavbo. Razširjene so vesti, da je 10.000 Rusov postavljenih proti Kaipinu, da ovirajo prodiranje Japoncev.

Iz Berolina prihaja poročilo, da se je pri Haičenu vršila velika bitka, iz Londona pa prihaja poročilo, da je japonska armada pod poveljstvom Kuroki jem z velikimi izgubami bila prisiljena, da se umakne nazaj.

Iz Petrograda prihaja poročilo, da so tudi Dakušan zapustili Japonci.

Petrogradski dopisnik „Daily Maila“ poroča, da je prodiranje japonske armade proti Liaojanu ustavljeno. Prednje čete, ki so bile že na višini pri Haičenu, so dobile od generala Kurokija nenadno povelje, da se naj ustavijo ter naj nastavijo straže. Zadnje čete, ki so napredovale v kolonah, so dobile povelje, da se morajo vrniti v Fenvančen, katerega utrjujejo z veliko naglico na oni strani, ki je obrnjena proti ruski armadi. Kuroki čuti, da ni dovolj varen; zato si hoče zavarovati prodiranje in se ne upa še udariti na Liaojan. Trdi se, da prvi voj nima, kot se je reklo, 60.000, ampak le 40.000 mož.

Čunguški napadi.

Liaojan, 20. maja. Položaj je tu neizpremenjen, vendar se pa ljudstvo vznemirja radi čunguških napadov. To niso nikaki roparij, ampak dobro organizirane čete, ki imajo še celo dva topova. Nameravajo pa bržkone pokvariti ruske premostitve, tako, da bi Rusom onemogočili dobivanje premoga. — Trdi se, da so med njimi tudi Japonci.

Petrograd, 20. maja. Dopisnik „Russkoje Slova“ poroča, da so med Čunguzi vjeli tudi uniformirane kitajske vojake. Neki kitajski častnik trdi, da so te uniforme onih kitajskih čet, katere je odposlala vlada preganjat Čunguze. (?)

Japonsko poročilo o izgubah pri Jalu.

Tokio, 20. maja. General Kuroki poroča: Kolikor je sedaj znano, so Japonci imeli v bitki ob Jalu 318 mož mrtvih, med njimi 5 častnikov in 783 ranjenih, med njimi 33 častnikov. Ruskih vojakov smo pokopali 1363. Vjetih je 613 mož. Zaplenjenih je bilo 21 brzostrelnih topov, 8 strojnih topov, 1021 pušk, 63 konj in mnogo streliva. — Tudi v Fenvančenu so Japonci zaplenili mnogo streliva, obleke in živih.

Razna poročila.

Berolin, 20. maja. „Lokalanzeiger“ poroča iz Harbina: Admiralet Skridlov in Bezobrazov sta na svojem potovanju v Vladivostok došla v Harbin.

Petrograd, 20. maja. Na bojišču bodo spremenili poveljništvo. General Linevič bode imenovan samostojnim poveljnikom armade in vojne mornarice v Vladivostoku. Kuropatkin ostane poveljnik čet v Mandžuriji. Odločilni krogi ne zaupajo več Kuropatkinovemu vodstvu.

Petrograd, 20. maja. V boju pri Jalu od dveh krogelj ranjeni ruski duhovnik Sierbakovski, ki je prodiral na čelu ruskih

čet s križem v roki, bo dobil zaslužni križec sv. Jurija.

Zasedanje delegacij.

Ogrska delegacija.

Budimpešta, 19. maja. Danes ob 4. uri popoldne je zboroval vojni odsek ogrske delegacije. Grof Tisza je v dolgem govoru pojasnjeval zahteve vojne uprave. Oboroženje armade z novimi topovi je nujno potrebno. Naše stare topove so prehiteli brzostrelni topovi in bilo bi naravnost državno izdajalstvo, ako ne oborožimo naše armade tako, kakor so oborožene tuje države. Za nabavo topov rabimo 232 milijonov kron, za havbe in gorske topove smo že izdali 36 milijonov, 165 milijonov pa potrebujemo za oboroženje z novimi topovi in 19 milijonov za različne nove na bave. Ako pa upelje vojna uprava 2 letno vojaško službo, bode potrebovala 50 milijonov kron več. Da ne bode potreba zvišati davkov, bomo morali, pravi minister, najeti posojilo. Novo oboroženje bode izpeljano tekom treh let. Ako bi skrbeli šele pred vojsko za topove, streljivo in utrdbe, bila bi država blizu katastrofe.

Tisza je torej ponavljal, kar smo že slišali od vojnega ministra v avstrijski delegaciji. Nam se le to čudno zdi, zakaj naša armada nenadoma potrebuje toliko novega orožja. Pojasnila o tem delegacije še vedno niso dobili.

Delegati so grajali, da javnost na izredne zahteve vojne uprave ni bila prav nič pripravljena. Mornariška uprava je smatrala pred nekoliko meseci še vprašanje o podmorskih čolnih nezrelim, a sedaj zahteva nakrat svote za nabavo podmorskih čolnov. Za velike kulturne potrebe ni nikdar najti denarja, za potrebščine armade ga pa skopljajo iz tal. Minister Tisza izjavi na nekatera stavljenja mu vprašanja, da ne bode nemških napisov na novih in obnovljenih vojašnicah.

V najkrajšem času bode vlada predložila zakonski načrt nove vojne postave. Finančni minister pl. Lukacs je obrazložil način, kako bodo pokrili novi dolg za oboroženje armade. Za pokritje porabili bode svote, ki je že v proračunu za izredne troške. Najeli bomo posojilo za 25 let po 4 % in amortizirali je bomo tako, da bomo plačali vsako leto 6,9 %. Ker imamo v proračunu že itak za armado 27 milijonov kron kot izdatek upisano, nam ne bode potrebno v ta namen zvišati proračuna. Delegat Rakovsky izjavlja, da bi bil le takrat pomirjen, ako vojna uprava zagotovi, da ne bode stavila novih zahtev. Finančni minister meni, da pač ni nikakor izključeno, da ne bi vojna uprava spremenila svojih zahtev. O poznejših zahtevah vojne uprave bodeiti pa itak odločevali zopet delegaciji, ki bodeiti razsojali, ali bode pozneje finančni položaj države tak, da bode mogoče ugoditi zahtevam vojne uprave. Del. Okolizsany je mnenja, da vojna uprava potrebuje le nove topove, drugo pa ni tako nujno potrebno. O napisih na vojašnicah meni, da bode ministrski predsednik izpolnil svojo v zbornici dano obljubo. Del. Lovasz vpraša z ozirom na to, da so zahteve vojne uprave povzročile pri unanjih državah že razburjenje, proti kateri državi je naperjeno oboroževanje.

Vojni minister Pitreich obljubi, da bodo napise sčasoma v sporazumu z vlado spremenili. Za spremembo je potrebno študij. Ker je moralo vojno ministrstvo sestaviti proračun, ni nikakor moglo že rešiti tega vprašanja, ker pri mnogih vojašnicah pride v poštev tudi zgodovinski moment.

Po izjavi vojnega ministra sledi podrobna razprava. Poročevalec Münnich prosi, naj odsek vzame na znanje izjavo vojnega ministra. Poročevalec predlaga, da naj delegacija ponovi svoječasno sprejeto resolucijo o premeščanju ogrskih častnikov na Ogrsko. Del. Lovasz izjavi željo, naj bi vojno ministrstvo pospešilo premeščanje ogrskih častnikov, ki ne služijo pri ogrskih polkih. Vojni minister izjavi, da je najmanj premeščanj pri vojakihi po zimi. Premeščanja častnikov ni mogoče izvršiti naglo. Odsek je nato sprejel po poročevalcu predlagano resolucijo.

Protestna nota apostolske stolice.

Vatikanski krogi povdarjajo, da sta papež in tajnik kardinal Merry de Val popolnoma soglašala glede protesta povodom obiska Loubetovega v Rimu; besedilo protestne note, katero je objavil list „Humanite“ ni točno. S protestom soglašajo tudi pristasi kardinala Rampollo, kar očitno jezi židovske liste, ki ne poznajo duha katoliške solidarnosti in discipline. O francoskih in italijanskih častnikih glasovih pravi „Osservatore Romano“, da skušajo zaviti jedro prepornega vprašanja, češ, da se Vatikani umešava v notranjo politiko obeh držav in nasprotuje zboljšanju razmer med obema državama. To stališče je popolnoma napačno. Papež nima prav nič zoper zblizanje obeh držav in ni protestiral zaradi zblizanja, ravno nasprotno, papež pozdravlja vsako zblizanje narodov, ker s tem je preprečena nevarnost mednarodnih razporov in vojske. Vse, kar koristi Italiji, pozdravlja

papež najtopleje. Če bi bil valed zblizanja obeh narodnostij Loubet obiskal laškega kralja v kakem drugem mestu in ne v Rimu, ne bi bil papež rekel besede. Nasprotno pa papež ne more nikakor molčati, da sastonik katoliške države in zlasti Franco-ske s slovesnim obiskom v apostolski palači (Lateran, v katerem stanuje laski kralj, je bila svoj čas papeževa poletna palača in si jo je po krivici prilastil laški kralj) v Rimu odobri l. 1870. papežu storjeni rop in razlaji papeža v njegovih pravicah Franco-sko časopise je svoj čas protestiral proti vojaškim vajam nemške armade pri Mecu. Isto to je storila sedaj apostolska stolica v obrambo svojega dostojanstva in svojih pravic. Najbolj se veseli razpora med apostolsko stolico židovsko časopise in framazoni, ki so namenoma uprizorili in tirali Loubeta, da je razljal papeža.

Rim, 20. maja. „Popolo romano“ naznanja, da so listi prinesli besedilo note, katera je bila uročena katol. državam kot protest proti obisku Loubeta v Rimu. Pruski, ruski in angleški vladi ni bila uročena nota, katera je bila namenjena le katoliškim vladarjem z namenom povdariti, da jih papež nikakor ne more sprejeti v avdijenci, ako hočejo istočasno obiskati laškega kralja in papeža.

Pariz, 20. maja. V konservativnih poslanskih krogih menijo, da bode volitev v proračunski odsek vplivala na Combese v toliko, da ne bode do skrajnosti pretiral konflikta z Vatikanom. Zbornica je sklenila, da bode razprava o interpelaciji zaradi protesta apostolske stolice prihodnji petek. Combes je naznanil, da bode do četrtka vlada z vso zadevo popolnoma na čistem.

Dunaj, 20. maja. Papežev nuncij na Dunaju je grofu Goluchowskemu osebno izročil protest apostolske stolice. Apostolska stolica je dala zastopnikom pri Vatikanu tudi ustna pojasnila o protestu.

Rim, 21. maja. Vest, da bi bila Rusija in Angleška vrnili protestno noto, ni resnična, ker je bila nota vposlana le katoliškim državam.

Socialni demokrat o cerkveni politiki liberalcev.

V kulturni debati bavarskega deželnega zbora je rekel soc. dem. poslanec Vollmar: Stvar, kakor zvozbice o Tiliyu, tiskovine kakor znana „Wartburg“, gibanje proč od Rima, agitacija protestantovske zveze, otročje zasledovanje jezuitov povzročajo, da ni na verskem polju nikdar miru. Napačna je nadalje liberalna gonja proti splošni, enaki in direktni volilni pravici. Vse te stvari povzročijo, da je katoliški centrum vedno bolj močan. Kako bi šele Vollmar govoril, če bi poznal delovanje naših slovenskih liberalnih in soc. dem. kričavcev.

Kaj zahtevajo Italijani od Avstrije?

„Gazetta di Venezia“ priobčuje članek, v katerem zahteva od Avstrije, naj spolni sledeče stvari, če hoče ostati z Italijo v trajnem prijateljstvu: Avstrija mora pripoznati iredento, nadalje mora imeti zavezane roke na Jadranskem morju in na Balkanu naj ravna v sporazumu z laško vlado. Lahi nimajo ravno skromnih želj. Avstrija ne more nikdar dovoliti, da bi Lahii zasedli Albanijo, ker potem je Jadransko morje zaprto, kadar bi Lahii hoteli to storiti.

Vojska v Tibetu.

London, 19. maja. Parlamentov podtajnik Percy je naznanil v zbornici na stavljeno vprašanje, da vlada ni smatrala za potrebno kitajski vladi naznaniti vzhoda v Lasso.

London, 20. maja. Prodiranje Angležev v Tibet je angleška mirovna družba ostro obsodila.

Novi ameriški topovi.

Ameriške Zjedinjene države bodo tudi vpeljale nove topove. Poskusi z brzostrelnimi topovi niso imeli popolnega uspeha, zato preskušajo topove različnih tovar. Američani so odločeni nabaviti top, katerega je iznašel kapitan Karol Wheeler s 762 cm kalibrom. Top je iz niklastega jekla. Kroglja je 68 kg težka s pričetno naglostjo 518 metrov.

Vladarski obiski v Nemčiji.

Berolin, 20. maja. Nemški cesar Viljem je povabil španskega kralja Alfonza na nemške cesarske orožne vaje. Govorijo tudi, da bode cesar Frano Jožef obiskal nemškega cesarja v Potsdamu, kar pa zanikujejo merodajni krogi. Tudi italijanski kralj bode koncem avgusta ali pa septembra obiskal nemškega cesarja.

Udarec Combesovemu ministrstvu.

Pariz, 20. maja. V proračunski odsek je bilo izvoljenih 15 vladnih in 18 protivladnih poslancev. Opozicijski krogi smatrajo izid volitev v proračunski odsek kot udarec Combejevemu ministrstvu.

Dalje v prilogi III.

Izvoljenih je le 13 zanesljivih vladnih pristavev, 8 samostojnih radikalcev, 10 zmer-
nih republikancev in 2 nacionalca.

Delavsko ministrstvo v Avstraliji.

Melbourne 20. maja. Poskus zdru-
žiti opozicionalni stranki proti delavskemu
ministrstvu Watsonovem ni imel uspeha.

Razkrinkani Khuen-Hedervary.

Budimpešta. Meščanski klub je
pridobil na čast ministrskemu predsedniku
Tiszi banket, na katerem je na pozdrav biv-
šega bančnega guvernerja Kautza Tisza iz-
javil, da hoče zagotoviti ustavni razvoj jav-
nega življenja. Minister a latere, bivši hr-
vaški ban grof Khuen-Hedervary je napil
mestu Budimpešti, kar je dalo povod grofu
Tiszi, da je »humoristično« napil grofu
Khuenu, kateri si je pridobil veliko zaslug s
tem, ker je v težkem času prevzel vladno na
Hrvaškem. Grof Hedervary — dejal
je Tisza — je dvajset let zastop-
pal na Hrvaškem madjarske
koristi, zato zasluži, da se
konstatira, da je bil vedno
popoln človek in se je vedno
izkazal kot madjarski pa-
triot.

Italija.

Rim. Letos se ne vrše v Italiji nobene
velike vojaške vaje. Vojaške vaje se omeje-
na vzhodno mejo, kjer so se l. 1903. vršile
velike vaje. So enkrat bodo študirali bram-
bo pijaške doline, da do dobra prouče, kje
je treba novih utrdb v brambo Benedije. Tih
vaje se udeležita dva polka alpskih lovcev,
3 polki premičnega in 3 polki stalnega vo-
jaštva in gorskega topništva, skupno 15.000
mož.

Napad avstrijskih vojakov na italijan-
ske pomorščake na Reki je napravil v Ita-
liji velik vtis. Iredentovski listi radi tega
zelo napadajo Avstrijo in trzevoze. Še celo
v uradnih krogih vlada veliko razburjenje in
ti pozivljajo vladno, naj zahteva odločnega
zadosčenja. Tudi pride ta dogodek pred zbor-
nico, kateri bo predložen radi tega več in
terpelacij. Pričakujejo, da bo minister za
zunanje zadeve sedaj energično nastopil.

Polkovnik Enrico Albano odpušča v
Solun, da stoji na čelo v monastirskem
okraju delujočih italijanskih častnikov. V vi-
lajetu Solun bo poveljeval polkovnik Sgno-
rile. Italija je torej dosegla, da bo imela v
Makedoniji tri poveljnike: enega generala in
2 polkovnika.

Vlada in nemški novinarji.

V Gradcu bode koncem junija shod
nemških časnika planinskih dežel. Vlada
je dovolila temu shodu podpore 3000 kron.
Poleg tega je dovolilo železniško ministrstvo
temu shodu prispevek 400 K „za potovalne
potrebe“. Take podpore so pač čudne, ako
jih primerjamo z ravnanjem vlade proti Slo-
vanom. Ko je bil v Ljubljani sestanek slo-
vanskih časnika, je pripravljali odbor
prosil za znižanje vožnje cene, a še ta je
bila oddita. O kaki državni podpori seveda
ni moglo biti govora. Vlada sedaj svojo pod-
poro zagovarja s tem, da ima nemški časni-
karski shod „izreden pomen za planinske
dežele, zlasti za Štajersko“. Ali pa ni imel
slovenski časnikarski sestanek še večjega
pomena, ko so prišli sem časnika iz cele
države? Iz tega zopet vidimo, kako se v
Avstriji meri z dvojnimi merilom.

Poljsko-rusko zblizanje.

O tem se zadnji čas zelo pečajo ru-
ski listi. „Rus“ je pričel prod malo dnevi več
poljskih pisem, ki kažejo sporazumljenje
obeh brateških narodov. Književni zgodovinar
V. Spasovič pa dokazuje v „No. Vremja“,
kako zelo potrebna je jednak pravnost polj-
skega jezika. List dostavlja sledeče: „Spa-
sovičev članek o poljskem jeziku v mestni
upravi ob Viali ležečih mest zasluži radi
razlogov v prilog enakopravnosti poljščine
z ruskim jezikom popolno p zornost in pri-
znanje. — „Novosti“ pišejo: „Ako bi se
vpeljal poljski jezik v mestnih zastopih, bi
to ne bilo nič nenavadnega“. List je mne-
nja, da se brateška naroda vedno bolj zbli-
žujeta.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. maja

**Kako je cesar nagovoril dr. Šuster-
šiča.** Pri sprejemu delegatov v Budimpešti
je cesar dr. Šusteršiča izredno prijazno in
milostno nagovoril. Cesar je dejal dr. Šu-
steršiču: „Mene veseli, da Vas zopet
vidim. Vi ste jako pridni v delega-
ciji!“ Najzagrizenejši židovski časopis je
o taki priliki tako pošteno, da ne zavija
cesarjevih besedi. Zavil jih je pa „Narod“,
in tako zopet osleparil svoje lahkoverne
čitatelje. „Narod“ je svoji
„inteligenci“ poročal, da je cesar dr. Šuster-

šiču dejal, naj pridno dela. Tako so „Narod“
spekle cesarjeve besede, da se je široko
zlagal. Pomislil pri tem seve ni, da če bi
tudi cesar dr. Šusteršiču dejal, naj pridno
dela, da bi bile take besede le dokaz,
da je dr. Šusteršič sposoben mož za delo.
Dr. Tavčarju bi menda tudi kaj takega nihče
ne dejal, ker je znano, da za nobeno pametno
delo ni.

**Novo vojaške zahteve — dr. Šu-
steršič v delegaciji.** Se vedno se ni po-
mirilo javno mnenje zaradi izredno visokih
troškov, ki jih letos vojaška uprava zahteva
od delegacij. Redni troški za skupno armado
in mornarico znašajo okroglo 368 milijonov.
Poleg tega znašajo izredni troški za topove,
vojne ladje in druge potrebščine samo za bo-
doče leto 163 milijonov, torej skupaj okroglo
531 milijonov. Vsi izredni troški pa bodo v
kratkem letih znesli nad 400 milijonov brez
vsakoletnih vedno rastočih letnih rednih iz-
datkov. Res je, da država ne more biti brez
armade in armada ne brez topov in pušk,
toda kam pa pride prebivalstvo, ako ne bo
v isti meri napredovalo v gmoinem oziru.

Ob času bosanske vojske je naša država bila
v enakem položaju, ko je morala najeti
večje posojilo samo za armado. Slaba pa je
tolažba ministra, da se bodo ti izredni troški
pokrili s posojilom, ker posojilo bo treba
vračati. Upravičeno vzklika dunajski »Zeit“,
»da ni čuda, ako ob vladni politiki celo res-
nični patrijotje, kakor dr. Šusteršič in
dr. Tollinger, postanejo divji.« Iz Budim-
pešte smo prejeli poročilo, ki jasno črta
stališče slovenskega delegata dr. Šuster-
šiča v delegaciji in iz katerega se vidi, da
so nekateri dunajski dnevniki izjave dr. Šu-
steršiča prikrojili — po svoje. Naše poročilo
iz Budimpešte se glasi: Razburjenje, katero
je povzročila predloga za izvenredne vojaške
zahteve, se mej delegati še ni poleglo, ter
se je celo še bolj poostriilo. — V proračunskem odseku sta osobito
dr. Kramar in dr. Šusteršič z vsi
odločnostjo pobijala vladno predlogo in vi-
dela se je, da so njuna izvajanja napravila
močen vtis tudi v vladni prijaznih krogih.
Dr. Šusteršič je letos nastopil že pri
ordinariju proti tej izjavi, da zanj ni no-
beni povoda zavzeti drugačno stališče,
kakor lani, ko je stal v opoziciji. Dr. Šu-
steršič stoji torej tudi letos dosledno in
sicer skupno s Čehi v brezob-
zirni opoziciji na celi črti. Lansko stališče dr. Šusteršičevo je itak
znano, saj je svoje stališče razjasnil na raz-
nih shodih, na katerih se je tudi pokazalo,
da so bile trditve nasprotnikov, da je gla-
soval za nove topove le laži. Dr. Šu-
steršič stoji na stališču, da za skupno
armado s h ni nič več ne glasuje in stoji v
opoziciji, ker so od ljudstva zahtevajo samo
žrtve, pravic pa mu ne dajo. Pri ordinariju
je dr. Šusteršič tudi odločno nastopil
proti dvo boju v armadi. Pri ekstraor-
dinariju se je šlo sedaj le za tehnične
stvari, ker se je vprašanje financiranja
odložilo za sejo po Binkošti. Pri ekstraor-
dinariju je glede tehnične stvari dr. Šu-
steršič izjavil: Kar se tiče tehnične
strani, je popolnoma prepričan, da vojni mi-
nister potrebuje, kar zahteva. »Kar se pa
tiče glasovanja in mojega glasu«, povdarjal
je dr. Šusteršič, »pa pridejo v poštev
še finančijelna, gospodarska
in politička vprašanja« — o
katerih bo prilika govoriti, ko pride
k seji finančni minister. —

Dr. Šusteršič je nadalje zavzel odločno
stališče proti vladnemu re-
fundiranju in vladnemu na-
činu. Prihodnjo sredo pride k seji fi-
nančni minister in takrat se bo vr-
šila debata o učinku teh predlogov na fi-
nančne in narodnogospodarske predloge.
Glavna bitka bo v proračunskem odseku v
sredo in v četrtek. — Iz tega razvidimo,
da stoji dr. Šusteršič na popolnoma pravil-
nem stališču v dosledni opoziciji
na celi črti. Danje naš narod izvestno
najbolj patriotičen narod v Avstriji, vendar
smo prepričani, da celokupni slovenski na-
rod odobruje stališče dr. Šusteršičevo na-
pram vladi, ki nam ne da nikjer nobenih
prav in ki nas povsod le pritiska ob steno.
Z dr. Šusteršičem smo dobili

Slovenci v delegacijo res
pravega tolmača čustev na-
roda. Na dr. Šusteršiča se lahko
vsikdar s polnim zaupanjem
zanašamo!

**Velik sestanek slovenskih
mož in mladeničev** iz vseh sloven-
skih pokrajin se bo vršil dne 4. julija
t. l. na Brezjah povodom letn. shoda
»Slovenske krščanske socialne zveze«. Vrše
se že obširne priprave. Slovenski mladeniči
iz Stajerske se pripeljejo s posebnim vlakom
ter obiščejo mej potom tudi središče Slo-
vencev, belo Ljubljano. Naj bi se tudi
drugi možje in mladeniči pripravili na
4. julij! Sestanka se bodo udeležili tudi
prvoborilci katoliško narodne stvari na Slo-
venskem. Zeleti je, da se vsa društva, ki so
v »Slovenski krščanski socialni zvezi«, in
vsa društva, ki so ž njo enakih načel, ta-
koj prično pripravljati na ta
sestane. Vsa Slovenija bodi zastopana
4. julija na Brezjah! Pokažimo moč in živ-
ljenje naše organizacije!

»Krone štejte, ne vrste!« pravi »Slov.
Narod«, ko smo mu očitili, da cele kolone
posvečuje čvekanju kakega internacional-
nega socialnega demokrata čez farje, бага-
telizira pa narodna društva, ki ne dvigajo
ostentativno prapora Dežmanovih grabelj.
Sklicuje se na tiste darove, ki jih je zdaj
razdelila »Narodna tiskarna« raznim dru-
štvom ter napada »Katoliško tiskarno«. Mi
najprej dr. Tavčarju to povemo, da on nima
vzroka, se z dohodki »Narodne tiskarne«
kaj bahati, kajti dobiček delajo uslužbenci,
ne pa akcionarji. Dr. Tavčar ima tako malo
zaslug za tiskarno, da še ne vé, koliko stro-
jev je v njej. Vse njegovo delo obstoji v
tem, da pomaže vsak dan nekaj »farjev« s
tiskarskim črnilom, a še za to je »bogato
plačan. Če odrine »Narodna tiskarna«
nekaj stotakov za razna društva, mislijo po-
tem liberalci, da se smejo vezati z vsenemci
in izdajati slovenski nazod. Bagatela, ki jo
vržejo tje, potem ko so si odšteli dividende,
ne pomeni nič v primeri s škodo, ki jo de-
lajo s svojo izdajsko politiko slovenskemu
narodu. »Katoliška tiskarna« pa dobička ne
deli med kapitaliste, ampak se vse porabi
za razširjanje dobrega in ce-
nenega ljudskega berila. To
je pravi namen tiskarne. Če se pa posta-
vimo na stališče, da štejemo krone, pa vam
prav jasno povemo, da dá vsak kaplar, ki
ima 600 K letne kongrue, več za javne ko-
ristne namene, kakor pa vsi Hribar, ki vživa
letnih dohodkov okoli 40.000 K.

Enakopravnost »Narod« piše: »Ne
bo boljše, dokler se v kmetu ne vzbudi
moški ponos in zavest, da smo vsi ljudje
enaki in da ni duhovnik prav nič več, ka-
kor vsak drugi človek.« — Zakaj so pa po-
tem »Narodovci« proti splošni in enaki vo-
lilni pravici? Duhovščina vendar nima nič
proti temu, da dobe vsi državljani enake po-
litične pravice, a liberalci so tisti, ki se tako
krčevito upirajo politični enakosti!

Voditelj »intelligence« se je zla-
gal. Ko smo prijeli dr. Tavčarja, naj pové,
kje in kdaj je govoril ljubljanski knezoški
besede, ki mu jih je on podtaknil, nas je
nagnal s »tonzuriranimi jarčiki« in pravi, da
je bila njegova dnevna vest le »ironična«. Lep
državni poslanec to! Iz tega lahko »Narodovci«
izprevidijo, koliko smejo verjeti
svojemu voditelju!

Veliko milijonov je zopet našel »Narod«.
Ti milijoni so se stekali v žepe francoskih
škofov. Žalibog teh milijonov, kakor uči
izkušnja, francoski škofje nimajo. Torej jih
naj »Narod« poišče, da jih bo svet mogel
vživati!

**Suroveži, nečistniki, pijanci, pi-
javke, strup, sardljivi turci** — to so
izrazi, s katerimi je »Sl. Narod« v četrtek
počastil slovensko duhovščino in ljubljans-
skega škofa. Ko bi se mi enkrat ponižali in
bi hoteli poseči v liberalni gnoj — kaj bi
vse spravili na dan? Umazana bordelska
afera, katera je pokazala liberalizem v nje-
govih najgrši obliki, bi nam pač dala dovolj
pravice, da zabrusimo te izraze nazaj onim,
od katerih prihajajo!

Ubijavci divjih Amonitov. Pod
neumnim naslovom »Z orožjem v
roki in v rezervi — na Amon-

nite« priobčuje kroničen alkoholik »Uči-
teljskega Tovarša« članke, ki kažejo v prav
nizki luči duševne zmožnosti čitateljev tega
lista. Nekaj stavkov tu ponatiskujemo:

»Apelirati hočemo na svojega krutega
nasprotnika s prijazno, stvarno in mirno be-
sedo; poslati mu moramo takolimenovane
parlamentarje. Naj se zgodi karkoli, naš
bojni načrt je že napravljen. Orožje brusimo
in pripravljamo se na vsi črti na naskok...
Učitelstvu je najvedji sovražnik klerikalizem,
ki ne pozna Kristusovega nauka: Ljubite se
med seboj... Danarja ni dobiti nikjer...
Za krščanska ljubezen do bližnjega bi mo-
rala vsakega navadnega človeka globoko ga-
niti, ko sliši takšno stokanje... Narod vidi
naš trud in naše gorje... Naj torej pazijo
sebi v korist, da ne začne učitelstvo govo-
riti in delovati glasneje in očitneje, ker je
v rezervi gradiva v velikanski množini...
Da ne pride do najljutejšega boja, naj du-
hovščina odneha ter v kratkem privoli v re-
gulacijo učiteljskih plač... Učitelstvo ima
mnogo vdanih in iskrenih prijateljev v obeh
političnih strankah. Ti prijatelji nas ne bodo
ostavili v borbi za naše opravičene zahteve.
Ti prijatelji bodo sigurno pregovorili še
druge, posebno pa sedaj, ko se je duhovska
gospodarska organizacija tako hudo izjalovi-
la. Da ne pride do tega boja na vsi črti,
naj duhovščina izlepa dovoli povišanje naših
plač, in sicer v kratkem času... itd.

Tako jih ubijajo, uboge Amonite. A go-
spodje širokoustni gospodje pri »Učit. Tov.«
zastonj streljajo svoj smodnik, ker so se
obrnili na napačno adresno: Duhovščina vendar
nima nobene besede pri učiteljskih plačah.
Ako hočejo učitelji, da bo ljudstvo zadovoljno
z zvišanjem njihovih plač, naj se okle-
nejo ljudske stranke, ne pa onih,
ki učitelstvo le zlorabljajo in se potem iz
njega norčujejo. Dalje jim svetujemo, naj nikar
ne puste, da jih njihov strokovni list smeši
s tako bedastimi članki!

Od Temenice se nam piše: Na Vel.
Loki je bila obč. volitev dne 19. maja od
6 ure zjutraj do 11. ure zvečer skoraj nepretr-
goma. Udeležba je bila ogromna. Samo III.
razred je volil 7 ur. Ločani tega niso bili
vajeni, zato so čudno gledali odločne moze,
ki so prihajali z veliko požrtvovalnostjo od
raznih strani ter ostali stanovitni do pozne
noči. Izmed šestih podobčin so volile štiri
kat.-narodno, v teh so bili liberalci v ogromni
manjšini. Mnogi so bili skoro ves dan brez jedi
in pijače. Volitev se je vršila v senci bajonetov
dovolj mirno, le semtertje se je začulo kako
hruhlenje od liberalnih zagrizencev. Z uspe-
hom smo za sedaj popolnoma zadovoljni.
S sijajno večino je zmagala katol.-narodna
stranka v III. in II. razredu. Imamo torej
16 zanesljivih odbornikov, poparjeni libe-
ralci so si jih ohranili še 8. Trdnjava veli-
kološka se je torej razbila. Imeli so jo vedno
za nepremagljivo, zato sedaj toliko presene-
čenje in škripanje. Velikološka mogočnost
je ponižana in prva skrb novih obč. odbor-
nikov naj bo, da ostane župan toliko časa
zunaj Loke, da se ta stalno poboljša. Vsa
čas odločnim volilcem. G. Gliha bo pa stopil
nerad v stalni zasluženi pokoj, ki ga naj
mirno vživa brez pokojnine.

Kamniško učiteljsko društvo: —
tako beremo v »Učit. Tovaršu« — je zbo-
rovalo 7. aprila 1904 v naprednih Radom-
ljah. Tajnikovo poročilo s predlogom: Zbrano
učitelstvo iz uradnih ozirov ostro
obsoja pisavo »Slovenca« in »Domoljuba« —
se sprejme soglasno. — »Iz uradnih ozirov«
nas torej obsojajo. Kdaj so pa še iz uradnih
ozirov obsojali umazanost »Slov. Naroda«?
Nam se zdi, da si zborovalci niso bili na
jasnem, kaj so to: »uradni oziiri«.

Isjava. Ker se pripravljavi odbor za
kongres nemškega dijaštva avstrijskih
visokih šol v Pragi do danes ni izjavil, kako
stališče zavzema glede italijanske zahteve
samoitalijanskega vseučilišča v Trstu, se
slov. kat. akad. društvo »Danica« kongresa
v Pragi ne udeleži. Pričakovati je, da se
kongres izjavi za italijansko vseučilišče v
Trstu, ker se italijanski visokošolci iz Dunaja,
Inomosta in Gradca tega kongresa udeleže.
Kako stališče bodo zavzela v tem vprašanju
druga slov. akad. društva se še odloči, ker
še pričakujejo povoljnega odgovora iz Prage.
Češki visokošolci so se v tej zadevi po-
stavili le preveč na stališče italijanskih.

— **»Neodvisna liberalna kmečka
stranka«** v Prečini. Ze več let so se pri-
zadevali liberalci zasedi županski stolec v
prečenski občini, kar se jim je šele pri zad-
njih občinskih volitvah posrečilo. Mi bi mol-
čali in si dober nauk zase zapomnili, ako
bi nas »Slov. Narod« ne izzival. Prepričali se

pa ž njim ne bomo; tudi obilne gradivo prihranimo za prihodnjic. Danes pač ne bomo pisali, kako veliko vlogo je igrala pijača. Za enkrat ne govorimo o strastnih liberalnih agitatorjih, ki so v zavesti, da na deželi le še kak žganjar posluša liberalce, skrili pod ovčji kožuh svoj bankerotni liberalizem ter izjavljali: Mi nočemo strankarstva, ampak nepristransko gospodarstvo na čelu občine. Po končanem volitvah se pa v lastni volji koži ponašajo, kako so klerikalce premagali. Za danes samo par liberalnih "resnic" — ne vseh — iz "Slov. Naroda" dne 16. maja t. l. Dopisnik gotovo ni domačin, sicer bi poznal Andreja Šalija in vedel, da že davno umrlega Frana Šalija glasovi vseh 24 odbornikov ne bi mogli priklicati iz večnosti na županski stolec. Župan Vintar tudi ni dobil 22 glasov, imenoma, če treba, povemo vsaj štiri, ki ga niso volili. Jožef Drenik tudi ni "popolnoma" propadel, ker je bil prvi izvoljen v podobčini Beršljin. Ko je Vintar v svojem "Narodu" bral o "župnikovi stranki", se je moral čuditi potrpežljivosti papirja. Ko bi se bilo od merodajne strani previdneje delalo, ne bi bil mogel pisati "Narod" dne 30. aprila: "V novem odboru je 23 odbornikov neodvisne liberalne (!) kmečke stranke."

— **Nova pot "Slov. planinskega društva."** Velika vrtna veselica v prid zgradbe brvi in naprave potočnega potoka v Savo na Dobravo, se vrši na binkoštni ponedeljek na vrtu in gostilniških prostorih g. Muleja na Potokih pri Javorniku, z različnimi igrami in predstavami.

Ob 3. uri popoldne odhod do brvi in otvoritev iste, ob 4. uri začetek raznih iger in predstav, zvečer prasta zabava.

— **Prodaja prašičkov jorkširskega plemena v Novem mestu.** V torek po Binkoštih, dne 24. t. mes., se bodo na novomeškem sejmišču prodajali plemenski prašički jorkširske pasme, izgojeni v postajah, ki so se ustanovile po Dolenjskem.

— **Letina v Avstriji** po poročilu poljedelskega ministrstva letos splošno jako dobro kaže. Računa se lahko na dobro pšenico letino. Manj ugodno kaže letina na Moravskem in v Galiciji. Tudi vinska letina kaže ugodno. Najboljša upanja vzbujajo vinogradi na Spodnjem Slajerskem in Dalmačiji. Sadno drevje v vseh deželah tudi vzbuja najboljše nade.

— **Drobne novice z Beneškega.** Beneško-slovenski duhovniki se redko predstavljajo od enega kraja v drugi; vendar smo zdaj imeli več prememb. Najprej je g. Anton Fant, furlan, zapustil kapelanijo Viškoršo med tarčentskimi Slovenci. Sel je k salezijancem. Predno pa je odstopal, je pismo izjavil pri višji duhovni oblasti, da duhovniku, nevesčemu slovenščine, kakršen je bil on, ni mogoče vestno izvrševati dolžnosti med ondoinim ljudstvom. Duhovna oblast je nato poslala v Viškoršo vrlega Slovence g. Jakoba Lovo, ki je bil do slej za kapelana pri župni cerkvi sv. Lenarta med šentpeterskimi Slovenci. G. Jos. Gorenščak je prestavljen od sv. Volbenke, iz dreske kuracije, k sv. Lenartu, kjer bo opravljal tudi službo orglarja. K sv. Volbenku gre g. Ivan Guon, ki je bil prej v Režiji. Režija ostane začasno s svojim župnikom. G. Klemenčič je na svojo prošnjo prestavljen iz Dolnjega Brnasa pri sv. Petru v Podcerkev. — Split so zdaj beneški Slovenci zadostno previdni s svojimi duhovniki; za prihodnjost se menda tudi ni bati, kajti število Slovencev v videdemskem semenišču je povoljno. Vseh skupaj, gimnazijcev in bogoslovcev je 31. — Vojaški beguni. Često se tu ob meji sliši o kakem vojaškem begunu iz Avstrije, kjer baje jako strogo postopajo z vojniki. Zadnjič je eden teh zašel med naše Slovence. Mladičica Salamont in Szavnik sta ga dobila pri Kozici, a nesrečnik je bil popolnoma ob um; uganjal je vsakojako nesmiselnosti in razsipaval po tleh svoj denar, katerega je imel s seboj okoli 1300 kron. Poštena Slovencev sta vse pobrala ter izročila denar in beguna orožnikom v Sv. Petru. Tu se je izvedelo, da je begun neki Ivan Dermeta iz Poljan. Pobegeti je z namenom, da se preseli v Ameriko. Denar je bil v ameriških bankovcih. Drug begun, misleč, da je že stopil na italijanska tla, se je precej komedno oddahnil v neki obmejni avstrijsko-furlanski vasi ter se ogasil pri županu; a ta ga je spravil v Gorico — študirat nekoliko boljše zemljepisne svoje dežele. — Kranjski romarji. Vsako leto prihajajo Slovenci, posebno kranjski, na Furlansko k raznim svetiščem. Romanje in navadno končno točko v Klavzatu onkraj Tulmente pri "Sv. Krvi". Kar se Klavzeta tiče, bi jako dobro delo storili če kranjski duhovniki, če bi to romanje odlično odsvetovali, kajti pri tej "Sv. Krv" in pri on dotnem "Pregnanji hudičev" je strašno malo resnosti. Gola vraža in pa sleparija. Lokalna duhovna oblast nima nič pri tem. — Nesreče ali kralji? V minulih dneh smo imeli samomer med tarčentskimi Slovenci. Zadal si je smrt neki mladnik, kateremu se je baje zmešalo v glavi. Duga nesreča

se je zgodila med šentpeterskimi Slovenci dobro znanemu Ivanu Blažutiču iz gornjega Brnasa, katerega so nekaj dni pogrčali doma, a so ga naposled dobili utopljenega pri Manzana na Furlanskem.

— **Prežive sanje.** V noči od torka na sredo, in sicer okoli 1. ure popoldne, so čuli de' avci na bohinjski železnici, stanujoči v hiši št. 110 na Solkanški cesti, pod oknom neko ječanje, in vstali so, da se prepričajo, kaj se je zgodilo. Pod oknom našli so svojega tovariša Italijana, Alojzija Scimie, ležečega na tleh in stekajočega. Reče: je namreč tako živahno sanjal, da plava po zraku, da je v teh svojih preživih sanjah odprl okno spalnice ter plavajoč skozi isto tebehljal na tla in se močno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Ljubljanske novice.

Presvetli knez in škof ljubljanski se je odpeljal na Trst, od koder se povrne danes. Jutri in v ponedeljek bode delil zakrament sv. birme v stolnici. Ob pol 10. bode daroval pontifikalno sv. mašo in potem birmoval. Ob pol 3. popoldne bode slovesne večerice in na to zopet birmovanje. — V ponedeljek bode ob pol 10. nemška pridiga, ob 10. bode daroval mil. g. pročnt pontifikalno sv. mašo in po em bo birmovanje. — Opozarjajo se p. n. botri in botre, da ne zamude z birmanci zadnjega blagoslova.

Zgradba hotela "Union" v Ljubljani vrlo napreduje. Temeljno zidovje bode kmalu zgotovljeno. V Frančiškanski ulici prične se že z opeko zidati. Vreme je ugodno, isto tako stavbeni prostor, ker dosedaj se še niso pokazale nobene ovire. Sedaj, ko je ves stavbinski prostor razdeljen, se vidi, kako impozantna bo ta stavba. Jako pametna misel je bila v bližnji stavbišču izpostaviti temeljni načrt, da občinstvo lahko zasleduje napredek stavbe in se more orientirati pri p. sameznih prostorih. V Frančiškanski ulici, kjer bode privatna stanovanja, so za te določene kleti; vogal ni podkleten, ker potrebuje močnih fundamentov, isto tako ne uvoz zaradi voz, ki se bodo prepeljavali. V Miklošičevi ulici je projektirana v kleti lepa prostorna navadna restavracija z vhodom z dvorišča, uporabljiv bo ta prostor tudi za druge priprave, ker bo dolg 17 metrov in lahko pristopen. Nadaljne kleti so namenjene za restavracijo, kjer bo imel vino in druge stvari, obenem pa popolnoma ločeno nalašč v ta namen pripravljeni prostor za "Plzensko pivo" s posebno urejeno ledenico in kurilno pripravo, ako bi temperatura pozimi prenizko padla, kar, kakor znano, škoduje plzenskemu pivu. Popolnoma ločeni so podzemeljski prostori za centralno kurjavo, električno centralo in akumulatorje. — Pod kuhinjo se nahaja velik prostor za pripravo raznih jedil, ter je zvezan z vzdigom (Aufzug) s kuhinjo. V kleti je tudi popolnoma moderno urejena parna perilnica, kjer se bo pralo hotelsko perilo. — Velika dvorana ni podkletena iz varnostnih ozirih; občinstvo stoji na popolnoma varnih tleh, naj bo dvorana še tako natlačena. — Prostorno kegljišče, uporabljivo tudi za streljanje je pod hodnikom dvorane. — Kleti za odrom so prostorne in namenjeni za shranjevanje dvoranske oprave. Kadar se bode pričela zgradba pritličja, objavimo zopet popis dotičnih prostorov in morebiti tudi primeren klišé. Iz tega se razvidi, da je upravni svet upošteval kolikor mogoče vse podrobnosti, da ustreže stavba svojemu namenu. In v resnici se je tudi sedaj mnenje o tem podjetju, ki je bilo v začetku bodi si iz tega ali onega vzroka nasprotno, predrugačilo, in občinstvo prične spoznavati, da je bilo podjetje potrebno, da je prostor ugoden in pripraven, in ne dvomi več o rentabiliteti. Upajmo, da bo tudi hotel "Union" naredil čast svojemu imenu.

Maturanti I. državne gimnazije so imeli danes jutraj na Rožniku sv. mašo za srečen vseh pri zrelostnem izpitu.

Koncert ljubljanske društvene godbe bo jutri popoldne od 4—9. ure zvečer pri "Novem svetu".

Poročil se je danes gosp. Fran Mašera, suplent na c. kr. višji realki v Gorici, z gđ. Ido Zarljevo iz Ljubljane. Čestitamo!

Šišenski "Sokol" se udeležil v društveni opravi jutrišnje veselice pevskega društva "Ljubljane".

Na Rakovniku bo v ponedeljek ob 5 u. i. popoldne velika procesija.

Gospodarstvo in varstvo na ljubljanskem gradu. Piše nam meščan: Vozil sem se pred leti z odličnim Francozom proti Ljubljani. Ko se pripeljemo do drevoreda, me vpraša, kdo stoji na gradu nad mestom, morda kak knez ali še kaj več? Odgovorim mu, da tu gori stolujejo taki, ki so se prekasno jeli učiti paragrafov kazenskega zakonika. Začuden me pogleda ter pravi: "Na tem krasnem kraju hudeledniki? Pri nas bi to ne bilo mogoče!" A pri nas je bilo mogoče, in tedaj je imel ljubljanski grad zlate čase. Trdili so strehe in zidovja, popravljali, posipali, snajžili in v redu imeli ceste in potoke, dokler so se sprehajali po njih jutraj in zvečer kaznjenci; varno je bilo gori, ker je

bilo dosti paznikov, in sumljivih ljudi niso puščali blizu. A zdaj? Napredek v razpadu na vse strani. Cesta se zarašča, pota so zanemarjena, mali in veliki otroci se drčajo med ovinki pri ključih po bližnjih in pehajo prst v grabe ob potih, da ob deževju voda ne more odtekat po njih, temveč sili na pot; vidi se v nekaterih krajih, da se celo iz vrto pod stranskim potom okoli grada nosijo zidarsko šuto v graben. Zabajajo se časih otroci, da mečejo kamenje na strehe in dvorišča spodaj stoječih hiš, ali kamorkoli že pade, četudi v okno ali komu na glavo. Te dni je nekdo celó zažgal planke nad nekim vrtom. Ni čuda, saj se ne vidi nikdar na gradu kakega nadzorstva ali varstva. Otroci in pijanci počenjajo gori, kar hočejo. Ako se želi kak hudelec ali ubožnik skriti, naj gre le na grad, ondi ga ne bo nikoli dobil ne policaj ne kak drug stražnik, ker ni nikdar nobenega gori. Skratka: prepričani smo, da gospodarstvo in varstvo na našem ljubljanskem gradu na nobeni razstavi ne bo prejelo ne častnega priznanja, še manj pa kake zlate svetinje, ako se ne prenaredi!

* **Ustavljen promet na Karlovski cesti.** Včeraj popoldne je pripeljal neki voznik zelo dolga debela po Karlovski cesti za parno žago tesarkega mojstra Zakotnika. Zlomilo se mu je oje in vsa debela so zdržala z voza po Karlovski cesti in jo popolnoma zaprla. — Promet na cesti je bil za en četrť ure ustavljen.

* **Vlom.** K včerajšnji notici o vlomu pri Plankarju je še omeniti, da je tat ukradel tudi kolo tvrdke Puch št. 15887, vredno 320 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 21. maja. Nekateri listi pravijo, da so Rusi pred Port Arturjem prsne mali vojno zvižajo, katero so Japonci porabili napram »Petropavlovsku« in tako potopili japonski ladji »Jošino« in »Hacuge«. Listi trdijo, da je to pojašnjevanje nesreče malo verjetno. Druge vesti zopet pravijo, da sta dva lovila torped priplula iz portarturske luke ter položila mine. Rusi so tudi s pomočjo kitajskih čolnov polagali v obližju japonskega broda v mine. Japonci so končno prisilili kitajske čolne, da so se umaknili.

Petrograd, 21. maja. Slučaj je hotel, da je vest o japonski nesreči došla ravno na dan carjevega rojstnega dne, ko je bilo mesto vse v zastavi. Mnogi so hodili po razsvetljenem mestu in klicali: »Bog čraui carja!«, »Bog Rusov je pravičen! Končno nam postaja vojna sreča milejša!«

Petrograd, 21. maja. Vest o japonski nesreči na morju je prišla sem še-le po polnoči, tako da jo je le nekaj jutranjih listov moglo priobiti. List »Rus« pravi, da je nesreča za Japonce velikanska. Ko bodo »Retvizan«, »Pobjeda« in »Csarevic« popolnoma popravljeni, se bodo naše oklopnice lahko merile z japonskim brodom Togo, se bo moral umakniti. Mi imamo v Tihem morju izgubiti le eno brodoge, Japonci pa vse.

London, 21. maja. Vsi jutranji listi so polni poročil o strašni katastrofi Japoncev. Dejstvo je, da je utonilo 800 Japoncev, poleg dveh potopljenih ladij so poškodovane še tri japonske ladje, ena je popolnoma za boj nesposobna. Ta vest in pa poročilo, da se je prva japonska armada pod poveljstvom Kurokija morala z velikimi izgubami umakniti proti Fenvančenu, je tu vzbudilo jako trpka čustva, ker je bilo javno mnenje tekom trimesečne vojske ze trdne vere, da so Japonci nepremagljivi in nedotakljivi.

London, 21. maja. Tu je vse konster nirano radi japonske nesreče in radi umikanja Japoncev proti Fenvančenu. Ruske čete, ki so prisilile prvo japonsko armado, da se morajo Japonci tudi na suhem umakati, so bile močne 32000 mož Japonci so imeli 20.000 mož.

London, 21. maja. Iz Tientsina se poroča, da so Rusi potisnili japonske čete nazaj, kar smatrajo kot dobro znamenje na rojstveni dan carjev. Dve japonski diviziji so blizata od reke Jalu proti Liaojanu. Brzojavna zveza s Port Arturjem ni še pretrgana, pač pa so Japonci na mnogih krajih razušili železnico. Rauterjev urad poroča, da so Japonci skušali od strani zajeti Ruse južno od

Mukdena, toda valed ruske previdnosti se je ta načrt po nesreči il.

Petrograd, 21. m. Petrogr. Vjedomati vzklikujejo: »Bog Rusov je pravičen!« V trenetku, ko so nasprotniki zmoglaslavo vzklikali, prišla je nad sovražnike nesreča. Rusija bo slavno zmagala.

London, 21. maja. Iz Vaj-haj-vaj-a poročajo, da se je pri zadnjem bombardiranju na Port Artur izkrcala močna japonska armada. Sedaj oblega Port Artur 40.000 Japoncev, ki so 7 angleških milj oddaljeni od ruskih baterij.

Berolin, 21. maja. Iz Petrograda poročajo, da se je tajnik generala Ščesela, Mazuvskei z 12. kozaki iz Port Arturja preplazil skozi vse japonske postojanke v Liaojan. Prinesel je Kuropatkinu velevažna naznanila.

London, 21. maja. Čuje se, da koraka 70.000 Rusov na pomoč Port Arturju. Japonci se bodo morali s svojo ofenzivo pržuriti. V Port Arturju je 27.0000 ruskih vojakov; živeža je dovolj za eno leto. Vse topove iz Dalnjega so Rusi spravili v Port Artur. Luka v Dalnjem je posejana z minami.

London, 21. maja. Časnikarski poročevalci so obiskali ruske ujetnike v japonskem glavnem taborišču. Ujetniki se silno pritožujejo, da nimajo nič kruha, katerega v japonski armadi ni. Japonci imajo samo riž. Sicer nimajo ujetniki drugih pritožb.

Petrograd 21. marca. Car Nikolaj se je iz Orla pripeljal nadzorovat vojaštvo v Tulo, odkoder je včeraj zvečer odpotoval dalje.

Velikovec, 21. maja. Občinske volitve za občino Velikovec in Tinje so za vse tri razrede za občino Galicijo za prvi in drugi razred razveljavljene; rekurza za Globasnico in D. Brilovas še nista rešena.

Budimpešta, 21. maja. V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora je ogrska neodvisna stranka najostreje nastopala proti novim zahtevam vojnega ministra in uročila protest. Govorniki te stranke so odkrivali svoje simpatije Turčiji ter povdarjali, »da ne morejo imeti simpatij za politiko, ki je okupirala Bosno in hoče zasesti Makedonijo«. Nato je zbornica sprejela investicijsko predlogo in volila kvotno deputacijo.

Gradeo 21. maja. Predvčerašnja toča in nevihta je napravila po vsem Slajerskem velikansko škodo.

Belgrad, 21. maja. V dobro poučenih krogih trdijo, da obišče kralj Peter kneza Ferdinanda takoj, ko se leta vrne iz inozemstva v S. flo.

Zagreb, 21. maja. Stavka vseučilišničkov še vedno traja.

Madrid, 21. maja. V Malagi stavkajo izdelovalci mrtvaških krst, ker jim je vlada naložila preveč davka.

London, 21. maja. Siamski kralj je tu za svojo soprogo naročil naprstnik, vreden 300.000 kron.

Neapulj 21. maja. 27. t. m. se odpelje kardinal Satolli v New York, da zastopa pa peža na svetovni razstavi v St. Louisu.

New York. Umrli Juri Haseman v Pensilvaniji je zapustil neki ženi Landio 30 milijonov kron, ker mu je pred 15 leti stregla v bolezn.

Darovi.

Za pogorelce na Pristovi, župnije Podgrad pri Novem mestu, so darovali: župnija Toplice 40 K, župnija D. m. goše 5 K, župnija Stopiče 60 K, župnija Brumice 22 K, župnija Vavta vas 25 K, 20 h, župnija Leskovec 30 K, neimenovani g. g. okrajnega glavarja barona Reebbschi došlo je na c. kr. okrajno glavarstvo 229 K. Županstvu Smihel-Stopiče došlo je po posredovanju vrlega, magogozaluznega gospoda župana Josipa Zureka 426 K. V blagu so darovali gg. novomeški posestniki velik voz krompirja in g. Mohera sm 25 mernikov. Gospod dr. Schlesinger-Goria y, graščak, je naklonil pogorelcem velikodušen dar — ves staveb les. To je res delo usmiljenja — delo plemenitega srca.

Župni urad v Podgradu, dne 29. aprila 1904.

Andr. Cesenj, župnik.

Slovenska Matice.

135. odborova seja, v sredo dne 18. velikega travna 1904.

Navzočni: Gg. P. Grasselli (kot predsednik); J. Dimnik, A. Kobler, dr. J. Lesar, Fr. Novak, Fr. Orožen, M. Pajk, R. Perušek, L. Pintar, M. Pletersnik, dr. L. Požar, A. Senekovič, doktor J. Starč, I. Šubič, dr. A. Ušeničnik, S. Vavrič, Fr. Wiesthaler in V. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 19.

Predsednik proglasi sklepčnost, pozdravi navzočne in otvori sejo.

Na znanje se vzame, da je dne 31. sušca t. l. umrl trgovec in posestnik J. Rodč, ki je družstvu v svoji operoki volil 500 kron.

Svojemu častnemu članu, c. kr. dvornemu svetniku in rednemu vseučiliškemu profesorju v Pragi, dr. J. Kvidali, je Matica dne 6. t. m. ob njegovi sedemdesetletnici brzojavno čestitala.

Zapisnik o 134. odborovi seji, ki sta ga pregledala in potrdila odbornika profesorja Pajk in Perušek, se odobri brez ugovora. Današnjemu zapisniku bosta overovatelja odbornika profesor Orožen in ravnatelj doktor Požar.

Tajnikovo poročilo o računskem sklepu za l. 1903, o izkazu premoženja, o proračunu za l. 1904, o depozitih in o narodnih ustanovah se odobri. Računi imajo biti pri obnem zboru družstvenikom tiskani na razpolaganje.

Skleno se, da bo letos občni zbor v sredo, dne 8. rožnika, ob šestih popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Tajnikovo poročilo o poverjeništvih, družstvenikih, knjižnici in knjižni zalogi se brez ugovora vzame na znanje.

Častnemu članu J. Legu je izreči pismo zahvalo za blagohotno prepustitev dvoje še neobjavljenih pism dr. Fr. Prešerna in M. Čopa Fr. J. Velakovskemu.

Ker se nihče več ne oglasi za besedo, zaključijo predsednik sejo ob 5. uri 40 minut popoldne.

Književnost in umetnost

*** IV lavretanske litanije** za moške zборе. Uglasbil Danilo Fejgel. Op. 283. Cena 1 K. Založil skladatelj. Tisk J. Bisanika naslednikov. — Te litanije — prvi dve za 4, a zadnji dve za 3 moške glasove — so namenjene zlasti takim cerkvam, v katerih se pojó cele litanije na koru. — Ako bi hoteli invokacije peti pred altajem — kakor je večidel pri nas v navadi — moral bi se postaviti pred altar dober kvartet, katerega prvi tenor gre tudi do a. Litanije te niso težke, pisane so v cerkvenem duhu in se odlikujejo po lepi harmonizaciji. Moškimi zborom bodo gotovo dobro došle. Dobivajo se po kroni pri g. skladatelju v Gorici, Gosposke ulice št. 14. F—č

*** Savinske planine.** Znani slovenski turist g. Fr. Kocbek v Gor. gradu je postavil „Vodnika po gorah in dolinah v Savinskih planinah.“ Lično, 122 strani obsežno knjižico je izdala Savinska podružnica „Slov. plan. društva“, založil g. A. Cvenkel v Št. Petru v Savinski dolini, tiskal gosp. D. Hribar v Ljubljani. Knjižica je zanesljiv kazipot po lepih Savinskih planinah, posamezne ture so preračunjene za srednje dobre pešce, opisani so poti v dolinah, prehodih in gorah; posebe se opisana planinska zavetišča, dohodi in izleti. Knjižico priporočamo vsem slovenskim turistom.

*** Slavna Poljakinja v tujini.** Redkodaj se srečamo z ženskim delom na znanstvenem polju fizike in kemije. V znanstvu se je že več zastopnic slabjšega spola pokazalo močnimi; tako v matematiki in medrosloju je že bilo precej ženskih strokovnjakinj; toda v fiziki in kemiji je ženski genij prav redka izjema. In kakor redkim izjemam spada poljska rojakinja gospa Marija Skłodowska-Curie v Parizu, iznajditeljica radija, o katerem se sedaj toliko govori in piše. M. Skłodowska se je porodila 7. novembra l. 1868 v Varšavi. Že kot malo dekle se je odlikovala po svoji nadarjenosti in nenavadnem spominu. Zato je študirala gimnazijo v Varšavi, katero je končala v 16. letu z odliko. Potem je bila 6 let učiteljica v navadni vasi in pozneje v Varšavi. Med tem časom je zmiraj proučevala po navodu očetovem matematiko in fiziko. L. 1891. je odšla v Pariz, da bi tu na vseučilišču dalje proučevala svoja priljubljena predmeta. Po dveh letih je končala študije z odliko in potem je prešla na oddelek fiziko-kemični, katerega je tudi končala po dveh letih z odliko. L. 1895. se je omožila s P. Curie, učiteljem fizike in kemije na mestni šoli v Parizu. P. Curie je vsled svojih izvanrednih vednosti kmalu postal profesor na Sorboni. In zdaj se je šele začelo pravo delovanje g. Skłodowske-Curie; s soprogom vred je začela raziskavati razne kovine, in ni trajalo dolgo in gospa Skłodowska-Curie je iznašla aktin, radium in druge kemične tvarine. V kratkem

je postala učiteljica kemije v učiteljskem semenišču v Sèvres in lani so ji njena raziskavanja pridobila dobro zaslužen doktorat.

*** Musica sacra.** V stolni cerkvi v nedeljo, 22. maja pontifikalna maša ob pol 10. uri: Tretjo instrumentalno mašo zložil Bernard Hahn, alleluja z verzoma in sekvenco Ant. Foerster, po ofertoriju „Veni sancte Spiritus“, zl. Moric Brosig. V ponedeljek, 23. maja, pontifikalna maša ob 10. uri: Četrto instrumentalno mašo zložil Moric Brosig, alleluja z verzoma in sekvenco Ant. Foerster, po ofertoriju „Veni Creator Spiritus“, zl. dr. Franc Witt.

*** Koncert Glasbene Matice** v soboto v korist penzijskemu zakladu je dobro uspel, davi bi si bili želeli mnogoštevilnejše udeležbe od strani občinstva. Bil je šolski koncert, ki je imel v prvi vrsti namen, da pokaže napredek društvene šole. Tudi v orkestru so sodelovali učenci »Glasb. Matice« pri izvajanju krasnega Dvočkovskega »Slovenskega plesa« št. 4 in Schubertove ljubozne simfonije v e molu. Gdčna. Vida Prelesnik je igrala na klavirju Lisztov Notturmo št. 3 in težko Novákov »Slovensko suito«. Pokazala je veliko izurjenost v tehniki, in upati smemo, da se bo nadarjena mlada igralka povzpela tudi še v umevanju glasbenih misel velikih skladateljev. G. Niko Stritof je pokazal v pogumnem nastopu, da živa dobro goslarstvo solo. Spremljal ga je njegov učitelj G. Vedral. Prijeten bariton ima gosp. dr. G. Vidon Serneć; davi svojega glasu ni razvil v vsem obsegu, je vendar pokazal jako sposobnega organ. Gdč. Ana Kilar nas je iznenadila z jako finim prednašanjem Beethov nove sonate v c dur. Kakor začetek, je bil tudi konec posvečen Dvočku. Veliki slavnostni zbor z orkestrom nam je sopeset pokazal veliko, globoko silo tega genialnega glasbenika.

Društva.

(Pevsko in tamburaško društvo »Kum« v Radečah) vprižori na binkoštni ponedeljek, 23. maja, v prostorih »Narodnega doma« v Radečah Finžgarjevo narodno igro s petjem »Divjilo vec«. Pevske točke spremlja iz posebne prijaznosti na klavirju g. Drag. Fuks. Cene posameznim prostorom: I. sedež, in sicer (1—15) 1 K 60 v., (16—45) 1 K 20 vin.; II. sedež 80 v., stojšča 40 v.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Zarja« v Gradcu) si je na l. rednem občnem zboru v letnem tečaju 1904 izvolilo sledeči odbor: Predsednik: phil. A. Detela; podpredsednik: phil. J. Malnar; tajnik: phil. A. Rabuza; blagarnik: phil. K. Dermastia; gospodar phil. Fr. Visintin.

(Vabilo h koncertu), katerega priredi »Učiteljsko društvo« za postojnski šolski okraj »povodom zborovanja«. Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev v nedeljo, dne 22. maja 1904. v veliki dvorani »Narodnega hotela« v Postojni s prijaznim sodelovanjem slav. postojnskega salonskega orkestra in mešanega zbora pod vodstvom kapelnika g. L. Kubišta. Vspored: 1. Iv. pl. Zajc: »Bozazijska čarovnica«, overtura, 2. C. M. Ziehrer: »Potpourri« iz operete »Landstreichere«, 3. Hauser: »Rapsodija«, solo za gosli, 4. Dr. G. Ipavc: »Poročni zvon«, smesni zbor, 5. L. Kubišta: »Spominina Slavjanskega«, 6. G. Verdi: »Fantazija« iz opere »Trubadur«, 7. Stevan Mokranjac: »Srbske narodne pesmi«, 8. L. Kubišta: »Pomladno jutro na Soviču«, idila, 9. F. Wagner: »Tirolski drvarji«, koračnica. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo K 120. Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najljubše odbor.

Stavka pekovskih pomočnikov v Berlinu.

Stavka pekarskih pomočnikov v Berlinu deloma še traja. Pretekli teden smo dobili naslednja poročila.

Berolin, 14. maja. Stavka se bliža koncu. Do večerajšnega večera je 1200 mojstrov 2500 pomočnikom ugodilo zahteve. Vodstvo stavke samo ni pričakovalo tako kmalu konca stavke. Občinstvo je prisililo pekovske mojstre, da so se morali udati, ker je, zlasti delavstvo, popolnoma bojkotiralo one mojstre, kateri se niso hoteli udati. Posledice bojkota so se pokazale zlasti v petek, ko pekovski mojstri niso prodali prav nič peciva, katerega so s težkim trudom pripravili. Nasprotno pa je v prodajalnah, kjer so mojstri ugodili zahtevam svojih pomočnikov, vladal tak naval, da se morali celo za nekaj časa zapreti prodajalne. Stavkujoči so med potom ustavili več transportov s kruhom in voznike prisilili k povratku. Organizacija mojstrskih sinov se ni obnesla. Predsednik zveze mojstrskih sinov sam je

bil med prvimi, ki je ugodil zahtevam pomočnikov.

Berolin, 17. maja. Stevilo stavkujočih se je od 4000 zmanjšalo na 1000. Pomočniki, ki so pod novimi pogoji pričeli delo, plačujejo del svojega tedenskega zaslužka v blagajno stavkujočih. Ti doneski in stavkarski zaklad (70.000 mark) bodo še zadostovali za precej časa. V neki veliki pekarni v Charlottenburgu je prišlo do nemirov. Dvofni mojster se je namreč brez posredovanja stavkarskega odbora pogodil s svojimi pomočniki ter to naznanil s plakati. Stavkujoči so zahtevali, naj odstrani plakate, drugače mu bodo poškodovali trgovino in razbili blagajno.

Berolin, 20. maja. Pekovski mojstri so imeli večeraj deset zborovanj v posameznih berlinskih okrajih. Na posameznih shodih so mojstri izjavili pismeno, da ne ugođe zahtevam stavkujočih pomočnikov, odnosno da preklidejo že dovoljene obljube. Vodstvo stavke je priredilo 7 ljudskih shodov, na katerih je bilo nad 6000 oseb. Na shodih je bila sprejeta resolucija, da smatra shod za častno dolžnost prebivalstva, podpirati zahteve pekovskih pomočnikov z vso močjo v njihovem boju ter kupovati kruh in ostalo pecivo le pri onih pekih, kateri so ugodili zahtevam pomočnikov.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Tatinski delavec. Dne 4. septembra 1899. leta jutraj so delavci kranjske stavbinske družbe zapustili svojo barako in se podali na delo. V baraki je ostal le neki bolni delavec in obdolženec France Korošec iz St. Vida nad Cerkljico. Ko pa je šel bolni delavec k zdravniku, pokradel je Korošec svojim tovarišem in jim napravil za okoli 126 K škodo, potem pa neznano kam pobegnil. Šele letos se je posrečilo ga prijeti. Obsojen je bil na pol leta težke ječe.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Veterec	Noba	Padačina v 24 urah, v mm.
19	9 zveč.	735,5	19,1	sr. szab.	obl.	
20	7 zjutr.	737,8	14,3	sl. sever.		1,6
	2. popol.	738,4	19,8	sr. jug.	pol. obl.	

Srednja temperatura četrtka 20,8°, norm. 14,5°

Izjava.

Podpisani izjavljam, da me ni gospod dekan Anton Koblar nikdar nagovarjal, da bi jaz agitiral zoper deželnozbornskega kandidata Jos. Novaka, kakor je v št. 107 »Slov. Naroda« pod dnevno vestjo »Tatovi poštenja« neki dopisnik trdil. Ravno nasprotno je res, da gosp. dekan Anton Koblar o mojem shodu na Bregu in o moji agitaciji sploh nikdar ni govoril. Tat poštenja je torej tisti, ki je ono dnevno vest za »Slov. Narod« spisal.

Vilko Paulus

902 1—1 šmartinski kapelan.

Zahvala.

Za izkazano sočutje med boleznijo in za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu nepozabnega, prerano umrlega sina, ozir. brata

Antona

učiteljskega I. leta

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom svojo najsrčnejšo zahvalo. Osebito se zahvaljujemo gg. profesorjem c. kr. učiteljskega, gg. učiteljskega in vsem, ki so pokojniku izkazali zadnjo čast.

Bog plačaj!

Sp. Šiška, 21. maja 1904.

Žalujoča rodbina Zimerman.

Gremij ljubljanskih trgovcev na znanja, da so binkoštno nedeljo prodajalnice lahko odprte do 12. ure opoldne.

Poslano.

894 1—1

Ker je meni osebno neznan dopisnik v »Slov. Narodu« 18. marca 1904. brez vseh dokazov napadel mojo osebno čast, a na moj poziv, da se podpiše s polnim imenom, še do danes odgovora ni dal, prosim, da v »Slovenca« objavite izjavo moj poštenjakov iz časov mojega 12letnega službovanja na Notrarskem, iz katerih izjav naj javnost sodi podlega obrekovalca in častikradeža iz trnovsko-bistrice doline.

1.) Županstvo v Košani in županstvo občine sv. Mihaela dne 24. aprila 1892: »Podpisani županstvu uradno pričujejo, da je gospod nadučitelj Davorin Judnič, sedaj službojuč v Dolnji Košani, občinstvu šolske mladine zelo priljubljena oseba ter da se mu mora spričati, da je izvršen v učenju in nadaljevanju njegovega šolskega posla«.

2.) Krajni šolski svet v Košani, 31. julija 1892: »Da je izjava županstva o izvršenem delovanju gospoda nadučitelja D. Judniča popolnoma resnična in da je bil uspeh v pouku nepričakovano povolen, pokazala je očitna preskušnja koncem šolskega leta. Obžalujemo tedaj, da nas visoko spoštovani in priljubljeni gospod vodja naše šole tako hitro zapuša«.

3.) Krajni šolski svet v Vrhovem pri Ilirski Bistrici, 30. aprila 1903: »Podpisani si šteje v prijetno dolžnost, izrekači Vam za dvomesečni ekskursivni pouk na tukajšnji šoli zahvalo in zaslužen priznanje za Vaše natančno, vestno in uspešno delovanje in poučevanje«.

4.) Krajni šolski svet v Trnovem pri Ilirski Bistrici, 31. avgusta 1903: »O izstopu iz tukajšnje enajstletne službe šteje si podpisani v prijetno dolžnost, izrekači Vam zahvalo in zaslužen priznanje za Vaše natančno, vestno in prav uspešno delovanje in poučevanje na tukajšnji štirirazredni deški ljudski šoli«.

5.) Župni urad v Trnovem, 7. septembra 1903: »Vidi, soglašam in potrjujem, da je deloval g. Judnič na tukajšnji šoli v popolno zadovoljnost in se je tudi zmirom obnašal prav lepo in lojalno«.

6.) Krajni šolski svet v Postojni, 13. oktobra 1903: »Proti Vašemu imenovanju ni storil krajni šolski svet nobenih korakov in tudi ni bilo zato nobenega povoda. Res je pa, da smo se o Vaši osebi zaupno informirali pri predsedniku krajnega šolskega sveta v Trnovem ter prešli o Vaši usposobljenosti in korektnem vedenju jako laskavo priporočilo«.

7.) Krajni šolski svet v Postojni, 2. januarja 1904: »Povodom Vašega odhoda na novo službeno mesto Vam resnici na ljubo uradno potrjujemo, da je bilo Vaše vedenje, kolikor isto spada v presojo krajnega šolskega sveta, cel čas tukajšnjega službovanja, tako v šoli, kakor tudi izven šole, popolnoma korektno«.

8.) K. K. Bezirksschulrat Adelsberg am 5. Jänner 1904. Z 41. »Die Tätigkeit des Herrn Lehrers Judnič an der Volksschule in Dornegg war im Allgemeinen zufriedenstellend«.

St. Vid pri Zatičini, 4. maja 1904.

Davorin Judnič,

absolvirani modroslovec, javni učitelj.

Kemične barve za sobne slikarje, **meljne barve** za zidarje ima trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 524 41 11—6

Zgaga se po redni rabi Rogaškega »Tempel-ali Styria« vrelca »odpravi. 803 6 1—1

Prijatelj! Kam pa binkoštno nedeljo z birmanci?

Veš, najbolji mi ugaja restavratorski vrt pri »Novem svetu«, kjer bo v nedeljo

velik koncert

društvene godbe.

Dobro, pridem tudi jaz in več drugih mojih prijateljev.

Začetek točno ob 4. uri popoldne.

Vstop prost.

Za dobro pijačo, gorka in mrzla jedila je skrbnjeno.

Na mnogobrojno udeležbo najljubše vabi

907 1—1

Fran Remic

restavrater.

Brezplačno in poštnine prosto

pošilja vsakemu na zahtevanje svoj ilustrirani cenik prva in največja izvozna trgovina z urami, biseri, zlatino, srebrno, optičnimi stvarmi, godbenimi avtomati itd.

Dietingerjev nasl.

Teodor Fehrenbach

v Mariboru (Staj.), Gosposka ulica 26, v lastni hiši.

Nikl. rem. ura od 1:80 gld., srebrna rem-ura od 4 gld., zlata rem. ura od 10 gld. dalje. Izvirajo so tudi vsa v to stroko spadajoča pravila natančno, vestno in jako cenno.

Naprodaj je v Št. Vidu nad Ljubljano največja jednonadstropna hiša

števil. 51 „pri Kraljiči“

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, ledeno, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema **K. Meglič, Ljubljana, Rimska cesta št. 20**; ustne informacije se dobe istim vašk dan od 12. do 2. ure popoldne. 818 28-13

Medicinalni konjak

1393 50-24

garantirano pristni
vinski destilat

pod stalno kemično kontrolo.

Destilerija

Camis & Stock

Trst-Barkovlje.

1/1 steklenice K 5—

1/2 „ „ 2-60.

Dobiva se v vseh bolj-
ših trgovinah.

Okviri

(romi) se izdelujejo vsake vrste za
svete in druge podobe lepo in po nizki
ceni pri E. Miklavčiču v Kranju.
889 2-1

Gimnazijski konvikt

oo. benediktincev v Št. Pavlu,
krasni zdravi legi v Lavantinski
dolini na Koroškem.

Javna popolna gimnazija in
zasebni pripravljavni tečaj.

Prospekti se lahko zahtevajo od pred-
stojništva tega zavoda. 898 9-1

V najem se odda takoj vinska obrt

s primernimi prostori in pod zelo ugodnimi
pogoji v nekem boljšem mestu na deželi.
Veščaki samci imajo prednost.

Ponudba na upravištvu „Slovenec“ pod
„Vinska obrt“ št. 564 888 3-3

Razglas.

Podpisano načelstvo razpisuje službo vodje,
kateri mora biti več slovenskega in nemškega je-
zika, obenem dober računar ter tudi v trgovini vešč.
Prosijo lahko tudi ženske. Plača po dogovoru.
Prošnje je vložiti do 15. junija pri ome-
njenem društvu. 905 2-1

V Cerknem, dne 18. maja 1904.

Kmetijsko društvo

reg. zadruga z neom. zavezo v Cerknem, Primorsko.
F. Tavčar, načelnik.

Odlikovan

z zlato medaljo
na razstavi v Parizu l 1904.

Dragotin Puc

tapefnik in preprogar
Dunajska cesta št. 18,

izvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
ter ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 2

kakor tudi pohištva prve kranjske mizar-
ske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Častiti botri in botrce!

Priporočam vam svojo lepo zalogo birmanskih
daril, vsakovrstne zlatnine, srebrnine, namiz-
nega orodja (Besteck) in žepnih ur.
Za obilni obisk prosim

z velespoštovanjem

Karol Januš, juvelir in zlatar
Ljubljana, Zidovske ulice 3.

221 (9)

Zahvala in priporočilo.

Ces. kralj. priv. vzajemna zavarovalnica proti požarnim
škodam v Gradcu je blagovolila po okrajnem zastopu na Vrhniku podpisanemu
izplačati vso znatno zavarovalno svoto, čeprav nisem imel pravice odškodnine zahtevati,
ker ni bil plačan prispevek za tekočo dobo.

V veliko dolžnost si štejem zato dobrotno odškodovanje izreči najboljšo zahvalo,
ter priporočam imenovano zavarovalnico, katera stoji zbog svojega solidnega poslovanja
in delovanja na najboljšem glasu vže dolgo vrsto let, vsakemu najtopleje. 879 1-1

Stara Vrhnika, dne 15. maja 1904.

Josip Mesec.

Za mojo dobro upeljano in renomirano na jako živahnem prostoru
mesta se nahajajočo 903 3-2

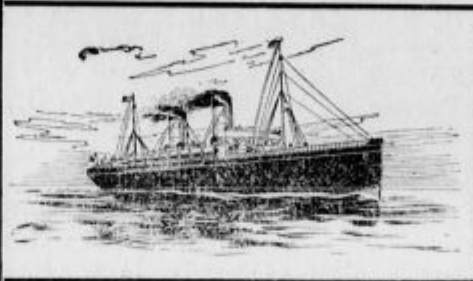
gostilno

iščem pod ugodnimi pogoji sposobnega gostilničarja na račun, čegar so-
proga je dobra kuharica. Gostilna se odda za 1. avgust. — Zahtevam
nekoliko kavcije.

Ponudbe ali natančne poizvedbe
v prvem nadstropju pod navede-
nim naslovom.

Juan Škerjanec

gostilničar in posestnik
v Ljubljani, Hopitarjeve ulice števil. 6.

Cunard Line

Amerika!

Vozne karte Trst-New York

in na vse štacije Severne Amerike

5 kron ceneje 5

nego pri vsaki konkurenčni liniji. (Sedaj Ljubljana-New
York kron 135.—) s prosto hrano in pijačo ter 100 kg
proste prtljage pričenši že od Ljubljane.

Prihodnji odhod iz Trsta:

Parnik Panonia 28. maja, parnik Ultonia
11. junija in pozneje vsake 14 dni.

Iz Ljubljane dan preje zvečer. Vozne karte in pojasnila
pri glavni agenturi „Cunard Line“. Naslov:

F. Nowy, koncesijonirani glavni agent.

Ljubljana, Marijin trg št. 1. 906 2

Na binkoštno nedeljo in ponedeljek
Zajtrkovalni KONCERT
društvene godbe
na vrtu „Narodn. Doma“.
Začetek vsakokrat ob polu 10. uri dopoldne.
Cene navadne.
Vstopnina prosta.
Za mnogobrojen obisk se uljudno priporoča
I. Kenda, restavrat.

Obleke za birmance

v največji izberi

po najnižji ceni

priporočata 866 6-6

Gričar & Mejač

Ljubljana,

Prešernove ulice št. 9.

Kdor hoče s slastjo jesti in dobro
prebavljati,

naj vžije požirek

rastlinske
grenčice **„Florian“!**

Odlikovana na mednarodni razstavi za živila
in zdravstvo v Parizu z zlato svetinjo in
diplomom. 868 (6)

Rastlinska destilacija „Florian“
v Ljubljani. Poskusite!

Panorama internacional

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplasti. Naravnim slična potovanja.

Svetovnozgodovinski in patriotični prilogki.

V soboto, dne 21. maja 1904

zadnji razstavljeni dan:

Krasni Neapolj in izbruh Vezufa

Razstavljeno od 22.—28. maja:

Novo! Hohenschwangau! Novo!

Krasni gradovi bavar-
skega kralja Ludovika II.

Krasne zanimivosti bavarskih kraljevskih gradov
so razdeljene v več ciklov.

Popolno nadomestilo potovanja.

Najlepši spomin na potovanje.

Najvišja cesarska, kraljevska, knežja in vatikanska odlikovanja itd.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer.

901 1-1

Sole in društva imajo znižane cene.

Proti tatinskemu vlomu

zavaruje

hišno opravo, dragocenosti, vsebino blagajnic, zaloge blaga, vrednosti v cerkvah itd.

pod ugodnimi pogoji in po nizkih premijah

c. kr. priv. občna zavarovalnica
Assicurazioni Generali v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani, Gradišče št. 4.

Jamstveni zaklad družbe znaša

K 227 milijonov 329.923.25 K

Premestitev trgovine.

Podpisani uljudno naznanja slav. občinstvu, da je z današnjim dnevom

premestil

svojo dosedaj na Bregu št. 1 (Katoliški dom) se nahajajočo prodajalno šivalnih strojev, bicikljev in vseh v to stroko spadajočih potrebščin

v lastno hišo, Trnovske ulice št. 15

ter se obenem priporoča slav. občinstvu tudi v nadalje pri nakupu v to stroko spadajočega blaga.

Istočasno opozarja slav. občinstvo tudi na svojo mehanično delavnico, ki je ena najboljše v Ljubljani, kjer sprejema vsa popravila šivalnih strojev, bicikljev, motorbicikljev, avtomobilov itd., ter zagotavlja slav. občinstvu najboljše in najcenejše postrežbe.

Veselo spoštovanjem

E. SPEIL, mehanik.

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobami

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči
HANNS KONRAD

Nik. - rem. ura gl. 2.50
8. - 3.50. Za vsako
uro 3 leta pism. jam.

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 520, Češko

Pijte Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-23

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po
najnovejših journalih iz najmodernejšega in najbolj-
šega tu- in inozemskega blaga.

292 26-21

IVAN DOGAN

mizarski mojster v Ljubljani, (Medjatova hiša šte. 19)

priporoča
svojo bogato
zalogo
hišne oprave.

Spalne ter jedilne
sobe za salone.
Divane
vsake vrste.

Modrace in žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenik s podobami zastoj in franko.

1564 24

Sedaj gld.

70

zelo znižane
vozne cene v

Ameriko.

Iz Ljubljane
v Novi-York

samo 70 gld. s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Californija itd. toliko višje, kolikor je tarfna cena po ameriški železnici; s priznanimi najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 K are na moj naslov:

1153 52-35

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Preje gld.

105

Ravno ista
vožnja in po-
strežba
kakor preje.

Selitev!

Zobozdravnik August Schweiger

uljudno naznanja

preselitev

zobozdravniškega ateljeja

iz hotela „Stadt Wien“ (pri Malicu) v Perlesovo
hišo, poleg na novo zidane Mešne hranilnice, v
Prešernovi (pri Slonovi) ulici šte. 5, II. nad-
stropje, z opombo, da je novi atelje modern
opremljen ter z najnovejšimi sredstvi založen.
Izvršujejo se plombe v zlatu in porcelanu;
ravno tako tudi kroge, mostnine in cela zobovja
(v zlatu in kavičniku) ter sploh vsakojaka zob-
tehnična dela pod poročtem.

Ordinacija od 12. maja 1904:

od 9. do 12. ure, in od 2. do 5. ure,
ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.

G. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Razglas.

Št. 4120/1904.

868 3-2

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani oddaja potom pismene konkurence sledeče odbirke:

2200 kg	odbirkov iz raščevine
3200 "	jute
5000 "	hodniškega platna
700 "	vrvic in niti iz jute
1800 "	vrvi
5500 "	papirja navadnega
3600 "	papirja finega belega
1060 "	nečistega cigaretnega papirja
86000 "	odpadkov rjave lesovine (odrezki)
14000 "	sivobeke

zamotano v zavojih
bruto za neto.

nadalje rabljene, a še porabljive embalaže iz jute, in sicer:

4765 kosov	= 4730 kg	našitkov, debela in gosta tkanina	95 x 150 cm
370 "	= 180 "	" " " "	95 x 75 cm
1247 "	= 630 "	ovitkov	200 x 30 cm
2230 "	= 1700 "	" " " "	200 x 46 cm
5000 "	= 1630 "	tanka in redka tkanina	150-180 cm dol., 80 cm šir

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 K in s priloženo pobotnico o 10 % varšini, vloženi pri katerisibodi c. kr. blagajni in z zunanjim napisom:

„Ponudba za odkup odbirkov“, naj se dostavijo do 31. vel. travna leta 1904 ob 12. uri dopoldne v c. kr. glavni tobačni tovarni v Ljubljani.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani

Topolansky m. p.

Möller m. p.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev
raznovrstne temne in likane sobne
oprave iz suhega lesa, solidno izgotov-
ljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane
oprave za salone, spalne in jedilne
sobe je na izbero cenjenim naročnikom
v lastnem skladišču tik kolodvora v Viž-
marjih. — V prav obilno naročitev se
priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Naznanilo!

V novi lesni trgovini nasproti c. kr. državne železnice se prodaja les na drobno po spodaj zaznamovanih cenah.

Dilje	Smreka koroška in gorenjska			Mecena koroški in štajerski		
	I	II	III	I	II	III
Debelina	ena cola vin.			ena cola vin.		
1/3	6	5	4	14	10	8
2/3	8	7	6	14	10	8
3/3	10	8	7	15	13	10
4/3	12	11	10	20	18	16
5/3	15	14	12	24	22	19
6/3	18	16	15	28	24	22
7/3	20	18	16	40	30	26
8/3	—	—	—	54	34	29
Remelni						
1/4	36	32	26			
2/4	52	45	42			
3/4	72	62	56			
4/4	110	100	90			
5/4	—	16	—			
6/4	—	19	—			

Filleri od 1/4 do 3/4 a čevlji K — 54
Trami " 1/4 " 10/12 " " — 70

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani **v lastni hiši**

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

23 104—41

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 4.948.796²⁷.**

Stanje hran. K 4.703.762⁰². Denarni K 20.246⁷¹²13. Stanje rez. K 77.979³⁴.
vlog promet zaklada

Varnost hranilnih vlog je tudi zagotovljena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

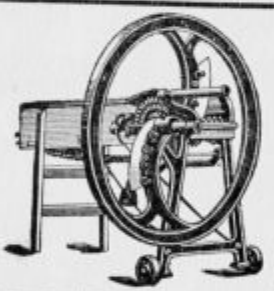
para-

mentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

1724 15

MOTORI
Patent Adam

so najcenejši go-nilna moč za kmetijstvo, obrt-nije, mline in žage,

katerim voda primanjkuje; čez 4000 že v rabi; kurjača ni treba, stroški 4—5 vinarjev za eno konjsko moč.

Klepalknik za kose, cena 8 K za komad.
Nutrin, redilna šupaza za živino; 1 kg. K 6 se dobi v zalogi za poljedelske stroje

Fran Zeman-a
Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Kdor čipke za cerkve rabi, naj naroči brez-plačni cenik tvrdke Božidar Günther v Gottesebaju (Češko).
520 10-7

Jernej Bahovec

trgovina papirja, pisalnega in ri-salnega orodja v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 2

2 52—22 Filijalka

Resljeva cesta št. 7

priporoča

najbolje urejeno zalogo različ-nega papirja, trgovskih in po-slovnih knjig, šolskih zvezkov, beležnic, črnila itd.

Dimnik, Avstrijska zgodovina za ljudske šole, nastenske table za ljudske šole, molitvenike v raznih vezeh, kipe slovenskih literatov, razno galanterijsko blago itd.

Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Jako važno za kolesarje!

Predno se kdo odloči nabaviti kolo, naj ne zamudi pogledati zaloge ali vsaj naročiti cenik od

pravih Puch-ovih koles

najnovjših modelov, katerih edino zastopništvo ima Franc Čuden v Ljubljani.

POZOR!

279 14

One častite gospode, kateri se zanimajo za **motor-kolesa**, vabim, da naj si sleherni ogleda pri meni razstavljeno

Puch-ovo motor-kolo

da se prepriča, kako fino in popolnoma prosto je sestavljeno, tako da se sleherni lahko takoj privadi voziti.

Puchovo kolo je do sedaj vedno med vsemi drugimi na površini

Tovarna pečij

Usta-novljena 1888

553 26—8

Založnik zveze c. kr. avstr. drž. uradnikov

Alojzij Večaj

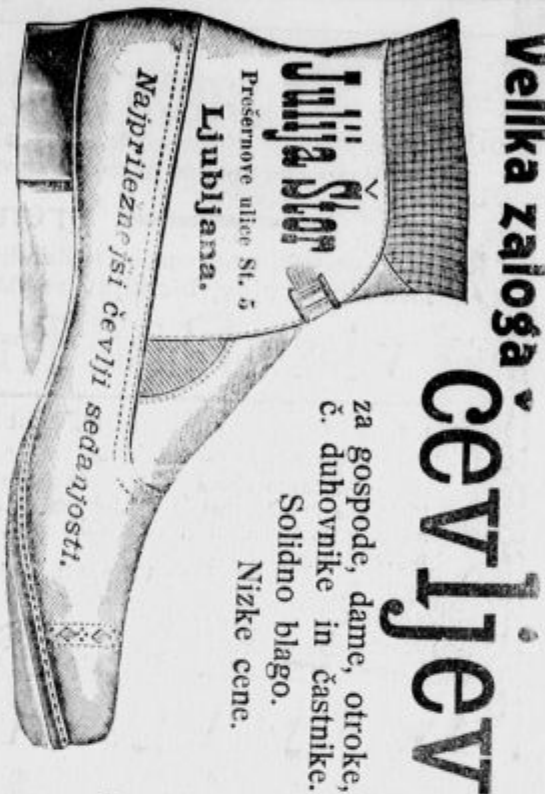
Ljubljana

Trnovo, Opekarska cesta
Veliki stradon 9

priporoča sl. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo najprejznih in sicer od najmodernejših, prešanih in poljubno bar-vanih do najprejznih prstenih pečij različnih vzorov, kakor: **renais-sance, barok, gotsko, secesion itd.**, kakor tudi štedilnike in krabne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah, ter je v svoji stroki popol-noma izvežban.

Ceniki franko in brezplačno.

Gamaše, galoše.

1335 52-31 **Zaloga obuval**
D. H. POLLAK & Co. Dunaj.

MATTONLEY
GISSHÜBLER

naravno **alkalična kislina**

kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh boleznih (I.) 33 1 34

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn,** želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobi v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Pri nakupovanju

= suknene =
= in manufakturne =
= blaga =

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 4.

196 52—15

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje *

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vozove

Emajlne prevlake, pristne, v pos. dneh po 1/4, 1/2 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde. Edino upežno in najlepše mazilo za trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarvne in barvastega za pōde; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsako vrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohštva. 288 50-27

Oljnatih barv, priznane najboljših Oljnatih barv v tubah, g. dr. Setšofida.

Firneža, prirojenega iz lanenega olja, prstnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zasamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, pretežno in rudniških.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

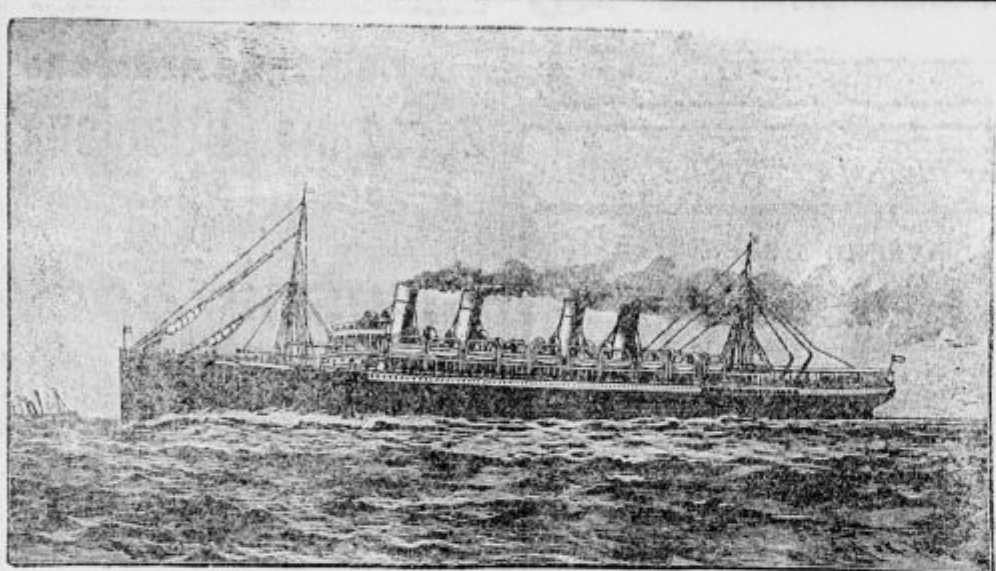
Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja
v Ljubljani.

Iz Ljubljane v New York

z brzoparniki: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“, „Kaiserin Maria Theresia“ (največji in najhitrejši parniki) stane vožnja

55 gld.

s poštami parniki veliko ceneje. Prosta hrana že v Bremenu.

Posebno pa opozarjam na to, da se zaradi znižanja parobrodskih cen, pri meni ne povišajo cene amer. železnic.

Eduard Tavčar Kolodvorske ulice št. 35

63 30-18 nasproti stari „Tišlerjevi“ gostilni.

Sezona maj do oktober. (Oktober-april: zimsko zdravilišče.)

Mineralna in glinasta kopel DARUVAR (Slavonija).

Postaja c. kr. priv. južne železnice. Direktna zveza z Budimpešto in Dunajem. Železate kopeli in kopeli v glini, temperatura vrele 34-50°C. marmornate, porcelanaste, zrcalne, glinaste in kopeli v barjevin. Preizkušen zdravilni uspeh pri vseh ženskih boleznih, slabokrvnosti, revmatizmu in trganju. Udobno prirejen fango oddelek: Zadelavanje z izredno zdravilnim daruvarskim mineralnim glinastim blatom, s čimer se posebno pri zastarelih revmatičnih boleznih in trganju kakor tudi pri zastarelih ženskih boleznih (eksudatih) dosežejo sijajni uspehi. Novo zgrajeni, elegantno opremljeni oddelek za stanovanja, kakor tudi novozgrajena bralna soba sta zvezana s kurjenim koridorjem z Ivanovimi kopeli in fango-oddelkom. Od rimskih časov sem slovito in staroznano kopališče, v krasni dolini slavonskega srednjega pogorja, obdani od od gozdov bogatih višav. Zdraviliška poslopja sredi krasnega senčnatga parka. Acetilenova plinova razsvetljava, kopališka godba, Lawn-Tennis, kegljišče, zdraviliški plesi, knjižnica, zanimivi izleti v zgodovinsko znamenito in krasno okolico. Krasna izprehajališča, ki so posebno pripravna za miru in oddiha potrebe mestjane. Popolna hrana v zdraviliškem hotelu po 80 K (l. razred) in 60 K (II. razred) na mesec. Postrežba najpazljivejša in natančnejša. Za p. n. vojaške, državne in železniške uradnike olajšave. Pred in po sezoni znatno znižane cene. Zdravnik-voditelj kopališča dr. Fischer, poleg tega posluje v kraju še dva zdravnika. Prospekte in pojasnila daje rade volje

810 8-3

Ravnateljstvo zdraviliškega zakupa Daruvar.

Med. univ. Dr. Ivan Portik

specialni zdravnik za notranje bolezni

naznanja p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici, da ordinuje odslej

v hiši št. 5, Gledališke ulice, II. nadstropje

razun nedelj in praznikov:

vsak dan od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.

856 2-2

Avust Žabkar

v Ljubljani, Dunajska cesta.

železolivarna,

strojna in ključavničarska tovarna

priporoča se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov:

napravo in popravo različnih strojev

izdelovanje raznovrstnih mlinskih in žaginskih naprav, napravo turbin po najnovejših konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti.

Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.

Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer: grobne križe, kotle, pečl, vrtno klop, mize, stebre, frombe za vodo itd.

Naprava najrazličnejših konstrukcij in sicer: železne strešne stole, mostove, rastlinjake za vrtnarstvo raznih sistemov, kakor tudi vseh stavbinskih in ključavničarskih del: železne ograje, vrata, okna, strelovođe in štedilnike raznih velikosti.

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtno ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago, vse pa po primernih tovarniških cenah.

472 50-19

Domača umetalna steklarija

Avst. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svinoem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, z jamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najtnejšega

Okvirja tudi slike in podobe, prenavlja in popravlja stare predmete.

Št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana tvrdka za stavbeno in umetno steklarijo AVGUŠT AGNOLA v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju z gotoko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpjiočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avst. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu z mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avst. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer z malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji

dne 9. februvarija 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga.

927 52-39

Oblastveno
potrjeni

penzionat za deklice

v zvezi z razširjeno nadaljevalno in gospodinjko šolo gospe A. Kryzanowska

S tem je združeno učilišče za ženska ročna dela gospe L. Müllner

Dunaj I., Franziskanerplatz 5.

824 5-4

Poučujejo preizkušene učne moči. Vestna izborna postrežba in nadzorstvo. Francozinja in Angležinja v hiši. Prospekti in priporočila na razpolago.

Reference: Gospa odvetnika dr. Schweitzerja, Ljubljana.

Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno v vseh širinah, namizni prti, serviete, brisalke, žepni robci, šifoni in pavalnato blago. Švicarske vezenine.

Perilo za opreme nevest

za hotele in restavracije

po izvirnih tvorniških cenah.

Izborno blago!

Velika izbora.

Priporočam se preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu v obilni obisk.

Velespoštovanjem

Anton Šarc, specialna trgovina

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 8. 809 52-4

ANTON SCHUSTER

Ljubljana

Špitalske ulice št. 7.

priporoča

novosti

v konfekciji za dame in
deklice; bluze, deške obleke,
modno blago za dame in
gospode, Voile, Satin, Le-
vantin, preproge, najboljše
platno, perilo za gospode
in kravate.

Solidno blago! Nizke cene!

Vzorci na zahtevanje poštne prosti.

470 12-12

LE 5 KRON

stane pristna nikelnasta

Roskopf-patent-ura

sistem Böhnel z verižico in skatlo.
Najboljša in najtrpežnejša ura
za vsakogar. 3 leta se pismeno
jamči. Ako ne ugaja, se tekom 30
dni da denar nazaj. Pošilja le proti
povzetju prva tovarniška zaloga

MAX BÖHNEL
urar, Dunaj IV, Margarethenstrasse
št. 48. Založnik c. kr. drž. uradnikov.
Največja in najstarejša tvrdka,
ustanov. 1840. Odlikovana s prvo
oceno in veliko zlato svetinjo v
Parizu 1904. 554 5-5

Prodajalka

dobro izvežbana v špecerijski trgovini in
prodaji tobaka

dobi službo.

Ponudbe pod: **I. C. Demšar,**
trgovca in podzaložnika tobaka
v železnikih.

883 3-3

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

Izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

BR. NOVAKOVIĆ

lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem Primorju v DALMACIJI.

LJUBLJANA, Stari trg št. 15.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin, tropinovca, konjaka in olja na drobno in na debelo.

Darila za birmo!

Največja zaloga **zlatih, srebrnih, tula-, jeklenih** in
nikelnastih ur za gospode in dame, ka-
tere se vsled velike množine po znatno
znižanih cenah in pod garancijo od danes
naprej **razprodajajo** pri 833 4-4

Friderik Hoffmannu

v Ljubljani, Dunajska cesta 12.

Priporoča tudi najboljše francoske
stenske, namizne in budilne ure naj-
novejše sestave in oblike.

Popravila se solidno in točno izvrše.

Najboljše blago! Nizke cene!

Karol Kavšeka naslednika

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedelskih strojev

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 16.

priporočata:

pristne ameriške kosilne stroje,
stroje za preobračanje in grabljenje mrve

iz tovarne M. Chormick iz Čikage, najboljše in najnovejše kar se jih do sedaj dobi.

Novi motorji na bencin, ameriškega in angleškega sistema,
izdelki prve vrste za rokodelce in kmetije.

Najnovejša vrtila, mlatilnice, trijerje, čistilnice za žito in sploh
vse stroje za poljedelstvo. 862 6-2

Ceniki zastoj na razpolago.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vazenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vsa druga obleka.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 780 53-50

Ana Hofbauer,

Imeteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

JOSIP MAKOVEC

založnik

zveze c. kr.

819 12-2

avst. državni

uradnikov

slikarski in plesarski mojster c. kr. državne
železnice, si usoja slavnemu p. n. občinstvu
naznaniti, da je premestil svojo obrt z Brega
št. 20 v

Kolodvorske ulice št. 6
v Ljubljani,

ter se priporoča v najzanesljivejšo izvršitev
vseh del, ki spadajo v stroko pleskarstva,
lakirarstva, sobnega slikarstva in slikarstva
napisov.

Specijalist za flodranje, posne-
manje lesne barve in moderno
slikanje sob.

Zaloga vseh vrst firneža, laka in barv.

Najboljše Izvršena
Zarezana, stisnjena in
navadna 642 24-12

strešna opeka,
opeka za zidovje itd.

rečno in s stroji narejena,
dobi se po nizki ceni pri
Avgustu Aita, Ig - Draga.

? **S čim ste si ohranili** ?
tako lepe zobe

Enostavno z uporabo

O. Seidlove odlikovane kosmetičke vode
za zobe, ki higieniški vpliva
na zobe in se dobiva v vseh boljših trgo-
vinah v steklenicah po 1 K.
497 12-7

Zdravilnica in
vodozdravilnica

Kamnik na Kranjskem.

Krasna gorska lega, milo pod-
nebje, ni vetrovno. Zdravi se
z vodo na vse načine; solnčne in tračne
kopeli; tudi z ogljikovo kislino se
zdravi, z masažo, telovadbo in elek-
triko.

Zmerne cene. — Začet. sezona 15. maja.
Prospekte pošilja vodstvo.

Dr. Rudolf Raabe,
zdravnik voditelj

Zahtevajte pri nakupu

671 60-10

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto
in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

Dobiva
se povsod!